

WIADOMOŚCI UNIwersyteckie

MIESIĘCZNIK • UNIwersYTET MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ

PAŹDZIERNIK 2004

7 (113)

PL ISSN 1233-216X

Rok 14 Egzemplarz bezpłatny

60

LAT

Fot. Józef Duda

**Na sześćdziesiąte urodziny Uniwersytetu
Wydział Humanistyczny otrzymał nowy gmach**

POCZET REKTORÓW UMCS

HENRYK RAABE

TADEUSZ KIELANOWSKI

BOHDAN DOBRZAŃSKI

ANDRZEJ BURDA

ADAM PASZEWSKI

GRZEGORZ L. SEIDLER

ZBIGNIEW LORKIEWICZ

WIESŁAW SKRZYDŁO

TADEUSZ BASZYŃSKI

JÓZEF SZYMAŃSKI

STANISŁAW UZIAK

ZDZISŁAW CACKOWSKI

EUGENIUSZ GĄSIOR

KAZIMIERZ GOEBEL

MARIAN HARASIMIUK

KRONIKA REKTORSKA

1 IX obradowało Kolegium Rektorskie. 2 IX Rektor, Prorektorzy, Dyrektor Administracyjny oraz Dziekani naszych wydziałów wyjechali na dwudniowe obrady do Biłgoraja. Podczas spotkania poruszano sprawy związane z organizacją nowego roku akademickiego i jubileuszem 60-lecia naszej uczelni. W tym dniu, na tydzień przed rozpoczęciem Lubelskiego Festiwalu Nauki w Sali Senatu odbywało się posiedzenie koordynatorów z Uczelni i jednostek biorących udział w Festiwalu, prowadzili je przewodniczący Rady Programowej prorektor Karol I. Wysokiński oraz dyrektor Festiwalu dr Dobrosław Bagiński. 5–15 IX delegacja UMCS w składzie: Rektor, prorektor Jan Pomorski i profesor Barbara Chlibowicka-Węglarz wyjechała do Portugalii, gdzie podpisane zostały dwustronne umowy o współpracy z Uniwersytetami w Viseu i Lizbonie i przeprowadzone rozmowy z władzami miasta Viseu, które już od pięciu lat funduje stypendia naukowe dla studentów UMCS. Na spotkaniu z dyrekcją lizbońskiego Instytutu Camoesa omawiano możliwości współpracy naukowej i badawczej, obejmującej pracowników i studentów. 6 IX odbyła się konferencja prasowa na temat Lubelskiego Festiwalu Nauki. Z przedstawicielami ogólnopolskich i lokal-

dywydziałowego Centrum Biotechnologii Politechniki Warszawskiej. Następnie odbyło się krótkie seminarium nt. jakości kształcenia z wystąpieniami: prof. dr hab. Ewy Chmieleckiej (SGH) „Akredytacja środowiskowa w kontekście oceny jakości kształcenia w krajach europejskich” oraz prof. dr hab. Marka Wąsowicza „Proces boloński”. Uniwersytecka Komisja Akredytacyjna powołana została przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich w 1998 roku; do tej pory przyznała w specjalnym postępowaniu ponad 220 certyfikatów jakości dla kierunków studiów prowadzonych przez Uniwersytety i ponad 32 dla innego rodzaju szkół wyższych; UMCS posiada 17 certyfikatów dla swoich kierunków. Certyfikaty przyznawane

są na okres od 2 do 5 lat. W tym dniu rozpoczął się na KUL II Kongres Kultury Chrześcijańskiej. Na uroczystym otwarciu władze UMCS reprezentował Prorektor Pomorski, który w dyskusji na temat „Etos akademicki: Sokrates czy sukces” przedstawił wystąpienie poświęcone uniwersytetom w nowej społeczności opartej na wiedzy. 28 IX obradowała w sali senatu Uniwersytecka Komisja Rekrutacyjna, a w Dworcu Kościuszków pod kierunkiem prorektora Pomorskiego rozpoczęły się warsztaty poświęcone strategii rozwoju naszego uniwersytetu. 29 IX obradował Senat. Wzorem lat poprzednich po posiedzeniu Rektor zwołał konferencję prasową, na której przekazał informację na temat omówionych problemów. 30 IX wizytę Rektorowi złożył ambasador Indii Anil Wadhwa.

W tym dniu Rektor i komendant wojewódzki Policji w Lublinie gen. Marek Hebda podpisali porozumienie o współpracy w sprawie działań zapobiegających przestępczości zorganizowanej i narkomanii.

EMP

Fot. Maciej Przysucha

NAGRODA NAUKOWA IMIENIA JERZEGO GIEDROYCIA ZA ROK 2004

Nagroda naukowa im. Jerzego Giedroycia (w wysokości 20 tysięcy złotych) ustanowiona została przez Senat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w 2001 roku i przyznawana jest dorocznie „za badania nad dziedzictwem paryskiej „Kultury” lub/i twórczą kontynuację w obszarze nauki pozostawionego nam przez Redaktora Przesłania – wizji Polski i jej miejsca w Europie, o których realizację zabiegał całe życie”.

Ciałem uprawnionym do przyznawania Nagrody, jej promocji i zarządzania sprawami z tym związanymi, jest 14-osobowa Kapituła, której przewodniczy Profesor Krzysztof Pomian, wybitny historyk i filozof kultury, długoletni współpracownik Redaktora. Kapitułę tworzą: kierujący Instytutem Literacym: [Zofia Hertz] i Henryk Giedroyc oraz prof. prof.: Michał Glowiniński, Marian Harasimiuk, Jerzy Kłoczowski, Janusz Kryszak, Andrzej Mencwel, Bohdan Osadczyk, Jan Pomorski, Henryk Ratajczak, Roman Szporluk, Jerzy Święci i Jerzy Zdrada.

Nominowane do Nagrody mogą być monografie i wydawnictwa zwarte, opublikowane w okresie do dwóch lat poprzedzających rok jej przyznania. Prawo zgłaszania kandydatur przysługuje każdemu z członków Kapituły – instytucjom i osobom prawnym, z kraju i emigracji.

Po raz pierwszy Nagrodę przyznano w 2001. Otrzymał ją wówczas Andrzej Friszke, Paweł Machcewicz i Rafał Habielski za *Drugą Wielką Emigrację 1945-1990*, Biblioteka „Więzi”, Warszawa 1999 za – jak głosił oficjalny komunikat – „trafne odczytanie przesłania Drugiej Wielkiej Emigracji, jej miejsca i znaczenia w dziejach narodowych, które – zdaniem członków Kapituły – na długie lata wyznaczy punkt odniesienia i kierunki dla przyszłych badań nad naszym powojennym wychodźstwem”.

W 2002 roku nagrodzono Tadeusza Wyrwę za *Krytyczne eseje z historii Polski XX wieku*. PWN. Warszawa 2001 oraz „za konsekwentną trwającą całe dziesięciolecie, obronę w historiografii polskiej racji stanu i osobisty wkład w tworzenie »Zeszytów Historycznych«”.

W roku 2003 wyróżniono monografię Barbary Engelking i Jacka Leociaka: *Getto warszawskie. Przewodnik po nieistniejącym mieście*. Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2001: „za ogrom wykonanej pracy dokumentacyjnej, naukową rzetelność i pietyzm w odtworzeniu kultury materialnej i duchowej warszawskiego getta”.

Do Nagrody za rok 2004 zgłoszono kilkadziesiąt tytułów. W dniu 1 października sekretarz Kapituły, prof. Jan Pomorski, przedstawił listę pięciu nominowanych do Nagrody książek, wraz z krótkim uzasadnieniem wyboru:

1. Ola Hnatiuk: *Pożegnanie z imperium. Ukraińskie dyskusje o tożsamości*. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2003: „za nowe ujęcie ukraińskiej tożsamości, nowatorstwo metodologiczne i odwagę mówienia prawdy, która wyzwala”.

2. Hubert Orłowski: *Zrozumieć świat. Szkice o literaturze i kulturze niemieckiej XX wieku*. Wrocław 2003: „za subtelność analiz estetyczno-literackich i rzadki dar narracji, która nie rezygnując z naukowego dyskursu ma moc uobecniania przeszłości”.

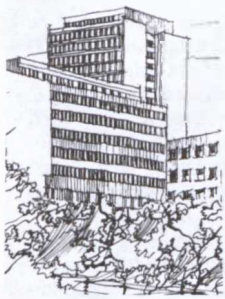
3. Beata Surmacz: *Współczesne stosunki polsko-ukraińskie. Politologiczna analiza traktatu o dobrym sąsiedztwie*. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2002: „za udowodnienie w praktyce, iż także traktaty prawa międzynarodowego mogą być pasjonującym przedmiotem badań”.

4. Robert Traba: *Kraina tysiąca granic. Szkice o historii i pamięci*. Wydawnictwo Borussia, Olsztyn 2003: „za przywracanie Polakom pamięci o sąsiedach i całokształt badań nad literaturą pogranicza polsko-niemieckiego”.

5. Roman Wysocki: *Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów w Polsce w latach 1929-1939*. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2003: „za historiograficzną rzetelność i naukową bezstronność w prezentowaniu ważnych wydarzeń ze wspólnej polsko-ukraińskiej historii”.

Laureata Nagrody naukowej im. Jerzego Giedroycia za rok 2004 poznamy 23 października, w trakcie uroczystej inauguracji roku akademickiego 2003/2004 w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Z PRAC SENATU

Posiedzenie 29 września

Obrady Senatu UMCS poprzedziło wręczenie nominacji na stanowiska profesorów zwyczajnych prof. dr. hab. Tadeuszowi Borowieckiemu, prof. dr. hab. Stanisławowi Chibowskiemu, prof. dr. hab. Zbigniewowi Hubickiemu oraz prof. dr. hab. Leszkowi Stanisławowi Kolko, a także wręczenie nagród jubileuszowych prof. dr. hab. Karolowi I. Wysokińskiemu, prof. dr. hab. Wiesławowi A. Kamińskiemu, prof. dr. hab. Władysławowi Bryle, prof. dr. hab. Markowi Mądziowski, prof. dr. hab. Jackowi Paśniczowskiemu oraz inż. Maciejowi Grudzińskiemu. Senat uczcił chwilą ciszy pamięć zmarłych: prof. Teoty Rott-Żebrowskiego z Wydziału Humanistycznego, dr. Katarzyny Więclawskiej z Wydziału Humanistycznego, mgr. Pawła Więclawskiego z Wydziału Humanistycznego, prof. Waclawa Grzybowski z Wydziału Ekonomicznego, dr. Jadwigi Wyzińskiej-Ludian z Wydziału Ekonomicznego, prof. Marii Cackowskiej z Wydziału Pedagogiki i Psychologii, prof. Ewy Borowieckiej z Wydziału Filozofii i Socjologii oraz dr. hab. Urszuli Kuśmierz-Gozdalik z Wydziału Filozofii i Socjologii.

W części merytorycznej posiedzenia znalazły się sprawy dotyczące m.in. zatwierdzenia sprawozdania Rektora z działalności Uniwersytetu w roku akademickim 2003/2004, przyjęcia sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2003 rok, przyjęcia sprawozdania finansowego za rok 2003, wyboru studentów do komisji senackich, wyboru kandydatów na członków Państwowej Komisji Akredytacyjnej, programu uroczystości jubileuszowych, przyjęcia tematu wykładu inauguracyjnego w roku akademickim 2004/05, odznaczeń uniwersyteckich, naboru na kierunki studiów w ośrodkach zamiejscowych, porozumienia z Komendą Wojewódzką Policji w Lublinie, przebiegu Lubelskiego Festiwalu Nauki, wyników tegorocznej rekrutacji oraz sprawy osobowe i bieżące.

Realizację przyjętego porządku obrad zainicjowało sprawozdanie Rektora z działalności Uniwersytetu w roku akademickim 2003/2004. Rok sprawozdawczy był okresem istotnych zmian organizacyjnych na naszej Uczelni. Najważniejszym przedsięwzięciem było utworzenie na Wydziale Humanistycznym Instytutu Filologii Romańskiej z 5 jednostkami wewnętrznymi. Powstały ponadto, 4 centra badawcze: Nanotechnologii, Biotechnologii, Ochrony Środowiska i Badań Wschodnich. Utworzono w ramach Uczelni Biuro Karier oraz Akademicką Grupę Medialną.

W roku akademickim 2003/2004 nie uległa szczególnym przeobrażeniom struktura zatrudnienia. UMCS zatrudnia w pełnym wymiarze 3253 osoby, w tym 1807 nauczycieli akademickich. W roku sprawozdawczym nastąpił znaczący rozwój kadry naukowej. W Uniwersytecie 10 pracowników uzyskało stanowisko profesora zwy-

czajnego, 6 tytuł profesora, 13 stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS, 13 stopień doktora habilitowanego oraz 57 stopień doktora.

Uniwersytet uczestniczył w wielu przedsięwzięciach wykraczających swą rangą poza „mury” naszej Uczelni. Bez wątpienia najważniejszym z nich była organizacja Kongresu Rektorów z okazji rozszerzenia Unii Europejskiej.

Senat Akademicki UMCS pozytywnie ocenił i jednogłośnie zatwierdził sprawozdanie Rektora. Nie sposób omówić wszystkich jego aspektów. Zainteresowanym polecam lekturę.

W dalszej części obrad Senat UMCS przyjął sprawozdania: z wykonania planu rzeczowo-finansowego oraz finansowego za 2003 rok.

Ponadto, Senat dokonał wyboru kandydatów na członków Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Kandydatami zostali: prof. dr. hab. Kazimierz Goebel, prof. dr. hab. Józef Styk, prof. dr. hab. Ryszard Szczygieł, prof. dr. hab. Wojciech Witkowski oraz dr. Ryszard Mojak.

Senatorowie zapoznali się z programem uroczystości jubileuszowych, a także przyjęli temat ogólnouniwersyteckiego wykładu inauguracyjnego „Prawo i jego wykładnia”, który wygłosi prof. dr. hab. Leszek Leszczyński – dziekan Wydziału Prawa i Administracji.

Senat UMCS postanowił nadać Medale Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej pani prof. dr. hab. Alinie Aleksandrowicz, panu prof. dr. hab. Dominikowi Fijałkowskiemu, panu prof. dr. hab. Stanisławowi Szpikowskiemu, panu prof. dr. hab. Janowi Krzyżowi, panu prof. dr. hab. Kazimierzowi Sykutowi, panu prof. dr. hab. Lechowi Antonowiczowi, panu prof. dr. hab. Henrykowi Groszykowi, panu prof. dr. hab. Zygmuntovi Mańkowskemu, panu prof. dr. hab. Augustynowi Wosiowi, panu prof. dr. hab. Zdzisławowi Lewandowskiemu, panu prof. dr. hab. Mieczysławowi Łobockiemu, panu prof. dr. hab. Karolowi Poznańskiemu, panu prof. dr. hab. Tadeuszowi Gałkowskiemu, panu prof. dr. hab. Leonowi Kojowi, panu prof. dr. hab. Władysławowi Kucharskiemu, pani Jolancie Kielczewskiej, pani Krystynie Wróbel, pani Teresie Namedyńskiej.

Senat postanowił nadać Medale Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska pani prof. dr. hab. Teresie Liszcz, pani prof. dr. hab. Zycie Gilowskiej, pani Izabeli Sierakowskiej, panu Andrzejowi Kurowskiemu, panu Zygmuntovi Nasalskiemu, panu Stanisławowi Adamiakowi, panu Markowi Dalmacie, panu Antoniemu Magdoniowi, panu Paolo Fiorentino, panu Andrzejowi Pruszkowskiemu.

Senat przyjął uchwały: w sprawie naboru na kierunki studiów w ośrodkach zamiejscowych oraz w sprawie likwidacji 5-letnich studiów magisterskich na kierunku fizyka w trybie zaocznym na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki, a także przyjął do wiadomości porozumienie z Komendantem Wojewódzkim Policji w Lublinie dotyczące przeciwdziałania się przestępczości związanej z narkotykami.

W dalszej części posiedzenia prorektor ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą prof. dr. hab. Karol I. Wysokiński przedstawił informację

dotyczącą przebiegu Lubelskiego Festiwalu Nauki, który odbył się 18-24 września br.

Prorektor ds. Studenckich i Nauczania prof. dr. hab. Stanisław Chibowski omówił wyniki tegorocznej rekrutacji. W informacji znalazły się dane dotyczące m.in. limitów przyjęć na studia dzienne i zaoczne, liczby kandydatów na najbardziej popularnych kierunkach studiów, liczby osób przyjętych na poszczególne tryby studiów, a także ilości odwołań od decyzji Wydziałowych Komisji Rekrutacyjnych.

Senat UMCS pozytywnie odniósł się do wniosków i uchwał rad wydziałów w następujących sprawach: mianowania dr. hab. Wiesławy Ferenc, dr. hab. Haliny Hubickiej oraz dra hab. Stanisława Pikusa na stanowiska profesorów nadzwyczajnych UMCS po 5-letnim okresie zatrudnienia – Wydział Chemii; mianowania prof. dra hab. Marka Kęsika na stanowisko profesora zwyczajnego oraz dra hab. Piotra Kołtunowskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS – Wydział Humanistyczny; mianowania dr. hab. Małgorzaty Dolińskiej na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS – Wydział Ekonomiczny; mianowania prof. dr. hab. Jadwigi Mizińskiej na stanowisko profesora zwyczajnego – Wydział Filozofii i Socjologii; mianowania prof. dra hab. Zbigniewa Szeligi na stanowisko profesora zwyczajnego – Wydział Politologii; mianowania prof. szt. plast. Mieczysława Hermana na stanowisko profesora zwyczajnego – Wydział Artystyczny.

W sprawach bieżących JM Rektor poinformował zebranych o planach Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu wprowadzenia wyższych studiów zawodowych dla nauczycieli, a także o wysokości podwyżek dla pracowników. Ponadto JM Rektor przedstawił kwestie dotyczące postępów prac nad wprowadzeniem elektronicznej legitymacji studenckiej oraz poinformował o sukcesie dr. Janusza Ryczkowskiego z Wydziału Chemii, który wszedł w skład Zespołu Promotorów Procesu Bolońskiego.

Robert Wąsiewicz

ZDANIEM BLONDYNKI

Z okazji jubileuszu 60-lecia naszej uczelni Senat przyznał medale „Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej”. Chyba po raz pierwszy doceniono pracę służb administracyjnych. Trzy panie z administracji centralnej i ich zaangażowanie na rzecz uczelni uhonorowane zostaną tym medalem. Co więcej, dwie z nich są już na emeryturze. To miłe, że pamięta się o dobrych pracownikach; szczególnie jeśli chodzi o administrację.

**REKTOR
UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE**

**OGŁASZA XXVII EDYCJĘ
UNIwersYTECKICH WYKŁADÓW OTWARTYCH
W SEMESTRZE ZIMOWYM ROKU AKADEMICKIEGO 2004/2005**

Dr Barbara BRYLSKA (Wydział Ekonomiczny)
PUBLIC RELATIONS I JEGO ROLA W STRATEGII MARKETINGOWEJ FIRMY – 15 godzin
poniedziałek (co dwa tygodnie, począwszy od 11 października 2004 r.)
godz. 15.00 – sala nr 104 Wydziału Ekonomicznego

Prof. dr hab. Marian HARASIMIUK (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
Dr Zbigniew GARDZIEL (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
Dr Wojciech ZGŁOBICKI (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
Dr Jerzy NOWAK (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
Prof. dr hab. Józef SUPERSON (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
Dr Justyna WAROWNA (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
Dr Wojciech SZWAJGIER (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
ZIEMIA – ŻYJĄCA PLANETA – 30 godzin
każdy wtorek (począwszy od 12 października 2004 r.)
godz. 17.00 – Aula Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców

Dr hab. Honorata JAKUSZKO (Wydział Filozofii i Socjologii)
WIEDZA I WIARA FILOZOFII ZACHODU – 30 godzin
każda środa (począwszy od 6 października 2004 r.)
godz. 15.00 – sala nr 03 DS „Amor”

Prof. dr hab. Ryszard KUCHA (Wydział Pedagogiki i Psychologii)
SZKOLNICTWO EUROPEJSKIE – TRADYCJE, DZIEŃ WSPÓŁCZESNY,
PERSPEKTYWY ROZWOJU – 15 godzin
środa (co dwa tygodnie, począwszy od 13 października 2004 r.)
godz. 9.45 – Aula Wydziału Pedagogiki i Psychologii

Dr hab. Bogdan LORENS (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi)
RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA BIOSFERY – DLACZEGO POTRZEBNE
SĄ WSZYSTKIE GATUNKI ŻYJĄCE NA ZIEMI – 15 godzin
środa (co dwa tygodnie, począwszy od 13 października 2004 r.)
godz. 17.00 – sala A Wydziału Chemii

Dr Agnieszka RYBCZYŃSKA (Wydział Politologii)
PRAWA CZŁOWIEKA U PROGU XXI WIEKU – 15 godzin
czwartek (co dwa tygodnie, począwszy od 14 października 2004 r.)
godz. 18.30 – Aula Wydziału Politologii

WSTĘP WOLNY • WSTĘP WOLNY • WSTĘP WOLNY

Zgodnie ze stanowiskiem Senatu UMCS z dnia 22 stycznia 1992 r. studenci wszystkich wydziałów i lat studiów mogą zaliczać podane wykłady rektorskie jako przedmioty ogólnokształcące odpowiednio do ustaleń rad wydziałów.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Przedstawiam sprawozdanie z realizacji zadań dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych w roku akademickim 2003/2004. Chciałbym zwrócić uwagę na kilka spraw, które w różnych aspektach życia uniwersyteckiego miały istotne znaczenie, ale w sprawozdaniu nie znalazły wyraźnego wyeksponowania.

Bez wątplenia takim wydarzeniem, którego znaczenie nie do końca wciąż jest ocenione, był Kongres Rektorów z okazji poszerzenia Unii Europejskiej. W bieżącej ocenie był to niewątpliwie wielki sukces organizacyjny, Kongres był zorganizowany przy znaczącej współpracy władz miasta i wojewódzkich, przy dużym zaangażowaniu wielu instytucji i przedsiębiorstw, a także osób prywatnych. To też należy ocenić jako sukces bo przy żadnym dotychczasowym przedsięwzięciu Uczelnia nie spotkała się z takim wsparciem, także finansowym. Również ocena merytoryczna konstrukcji programu i jego realizacji była ze strony uczestników Kongresu wysoka. Pozostaje jeszcze trzeci aspekt Kongresu – jego ogólna wymowa międzynarodowa i długofalowe skutki dla naszego Uniwersytetu. Pierwsze bardzo pozytywne echa już są widoczne, wiele też mamy ofert bliższej współpracy, zaproszeń do podjęcia rozmów bilateralnych, wyraźny jest wzrost ofert w zakresie wymiany w programach Sokrates Erasmus. Materiały z Kongresu wkrótce ukażą się w Biuletynie EUA.

Przejdźmy teraz do spraw wewnętrznych uczelnianych.

W mijającym roku nadal zachodziły zmiany organizacyjne, które systematycznie, konsekwentnie prowadzą do unowocześnienia struktury Uczelni. Bez wątplenia najważniejszym przedsięwzięciem organizacyjnym było utworzenie na Wydziale Humanistycznym Instytutu Filologii Romańskiej z 5 jednostkami wewnętrznymi.

Z innych spraw natury organizacyjnej warto wyeksponować utworzenie 4 centrów badawczych: Nanotechnologii, Biotechnologii, Ochrony Środowiska i Badań Wschodnich. Centra te przeszły już przez pierwszą fazę ich rozwoju i mam prawo sądzić, że już w nadchodzącym roku zaczną odgrywać znaczącą rolę w tworzeniu nowych zasad organizacji badań naukowych na naszej Uczelni, w tym głównie interdyscyplinarnych.

Utworzone zostały w ramach Uczelni Biuro Karier oraz po kilkumiesięcz-

Fotografia: Maciej Przysucha

KONSEKWENTNIE KU UCZELNI O NOWOCZESNEJ STRUKTURZE

nych perturbacjach Akademicka Grupa Medialna. I te przedsięwzięcia, biorąc pod uwagę dotychczasowe efekty, można ocenić pozytywnie.

Jak zwykle także i w minionym roku przywiązywaliśmy ogromną wagę do rozwoju kadrowego. Osiągnęliśmy stan zatrudnienia w grupie pracowników samodzielnych 422 osoby, w tym 102 profesorów zwyczajnych, 74 tytułowych, 146 uczelnianych. W mijającym roku zakończono 13 przewodów habilitacyjnych i 57 doktorskich. W sumie uczelnia zatrudnia 3253 osoby na pełnych etatach.

Jednym ze wskaźników charakteryzujących uczelnię jest stosunek liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich. W tym względzie mamy trzy grupy wydziałów. Na Wydziałach: Biologii i Nauk o Ziemi, Matematyki, Fizyki i Informatyki, Chemii, Artystycznym wskaźnik ten wynosi 6,1–9,6. Drugą grupę stanowią Wydziały – i jest to dobry standard europejski – Humanistyczny, Ekonomiczny, Pedagogiki i Psychologii, Filozofii i Socjologii 16,5–26,9. W sensie negatywnym wyróżniają się 2 Wydziały: Prawa i Administracji, gdzie wskaźnik ten przekracza 83, i Politologii – 41,7.

Ruch kadrowy we wszystkich grupach pracowniczych objął 202 osoby, w tym w grupie nauczycieli odeszło 71 osób, natomiast przyjęto 107 osób.

Na naszym Uniwersytecie studioowało w minionym roku akademickim 34 538 osób, z tego nieco więcej niż 50% na studiach stacjonarnych. 174 osoby to młodzież z 18 krajów: Albanii, Armenii, Białorusi, Czech, Indonezji, Gruzji, Jugosławii, Kazachstanu, Laosu, Litwy, Mołdawii, Mongolii, Norwegii, Rosji, Rumunii, Ukrainy, USA, Uzbekistau.

Do tej ogólnej liczby trzeba jeszcze dodać prawie 3100 studentów na studiach podyplomowych. Chciałbym mocno podkreślić, że w stosunku do roku 2002/2003 jest to liczba prawie o 30% wyższa. Nadal uważam, że nasza oferta w tym zakresie jest zbyt mała, mimo iż tylko w minionym roku uruchomiono 21 nowych studiów (na łączną liczbę 53). W sensie pozytywnym wyróżniają się tu Wydziały Prawa i Administracji i Humanistyczny.

Nasza Uczelnia bardzo aktywnie włączyła się w proces wdrażania Deklaracji Bolońskiej. Trwa przegląd stanu zaawansowania działań w tym zakresie na poszczególnych Wydziałach.

2/3 kierunków studiów posiada już certyfikat jakości kształcenia UKA, 1/3 może pochwalić się pozytywną oceną PKA.

Bardzo istotny element Procesu Bolońskiego stanowią studia doktoranckie. Prowadzone one są dla prawie 1000 osób, w tym na studiach dziennych jest 266 doktorantów. 48 przewodów w minionym roku zostało zakończonych. Podjęte zostały prace nad reorganizacją studiów doktoranckich, powołany został Pełnomocnik Rektora w osobie profesora Andrzeja Dawidowicza z Wydziału Chemii. Prace te pozwolą na ścisły związek z działaniami pozostałych Uniwersytetów. Będziemy też nawiązywać kontakty z ośrodkami zagranicznymi prowadzącymi studia doktoranckie w preferowanych przez Unię Europejską dziedzinach. Chcemy doprowadzić do powiązania tematyki rozpraw doktorskich z preferowanymi kierunkami badań naukowych w naszych centrach naukowych. Podjęte zostały starania o uzyskanie funduszy na sty-

pendia doktorskie ze środków unijnych.

Kilka słów o badaniach naukowych. Łącznie na badania naukowe w roku kalendarzowym 2003 wydatkowana była kwota ponad 17 250 000 zł, a na zakupy aparaturowe i sprzętu komputerowego niecałe 1,4 mln zł.

Bez wątplenia aktywność naukowa naszych pracowników wyrażona w postaci publikacji i udziału w konferencjach nadal wykazywała tendencję wzrostową. Jednak w stosunku do naszego potencjału kadrowego (pracownicy ze stopniem doktora – 780 i pracownicy samodzielni – 420) można się było spodziewać znacznie większych rezultatów. Wyraza-

się to między innymi zbyt wolnym przyrostem liczby wniosków grantowych składanych do KBN. Wyraźnie gorzej wygląda nasz udział w dużych programach międzynarodowych.

Pod względem liczby grantów realizowanych i wnioskowanych wyróżniają się 4 Wydziały: Biologii i Nauk o Ziemi, Matematyki, Fizyki i Informatyki, Chemii, Humanistyczny. Aż 60% wartości grantów wnioskowanych do realizacji na rok 2004 i 2005 pochodzi tylko z 2 Wydziałów: BiNoZ i Chemii.

Z badaniami naukowymi wiążą się dość ściśle wyjazdy zagraniczne naszych pracowników i wizyty gości z uczelni z innych krajów. Niestety, już od kilku lat utrzymuje się tendencja mniej więcej dwukrotnej przewagi wyjazdów nad wizytami naukowców z innych krajów.

W minionym roku podpisane zostały nowe umowy o współpracy naukowej (poza programem Sokrates Erasmus) z 11 uczelniami, z tego 5 z Ukrainy, 2 z USA, 3 z Unii Europejskiej. Kilka kolejnych umów, będących niejako pokłosiem Kongresu Rektorów, jest w przygotowaniu.

Przy tej okazji chciałbym zwrócić uwagę na zupełnie nową formę umów międzynarodowych zawieranych na rzecz Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych. Są to umowy z międzynarodowymi organizacjami nauczania i certyfikacji języków obcych, dające nam uprawnienia do przeprowadzania egzaminów na certyfikaty językowe i możliwości dokształcania naszej kadry lektorów. Umowy dotyczyły zarówno Rosji, jak i krajów zachodnioeuropejskich.

Rektor

prof. dr hab. Marian Harasimiuk

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

DZIAŁALNOŚĆ SENATU

W roku akademickim 2003/2004 Senat UMCS obradował 10 razy, w tym raz na tradycyjnym, uroczystym posiedzeniu z okazji inauguracji roku akademickiego. Ponadto, Senat UMCS dwukrotnie uczestniczył w uroczystościach wręczenia tytułów doktora honoris causa.

W trakcie obrad dominowały sprawy organizacyjne, związane z dalszym rozwojem Uniwersytetu. Senat w roku akademickim 2003/2004 podjął 43 uchwały. Dotyczyły one głównie spraw związanych z bieżącym funkcjonowaniem Uniwersytetu oraz rozbudową bazy dydaktycznej.

W minionym roku akademickim uroczyste wręczono tytuły doktora honoris causa prof. Kashmiri Lal Mittalowi, prof. dr. hab. Krzysztofowi Pomianowi i prof. Williamowi Arturowi Kirkowi oraz tytuły Honorowego Profesora UMCS prof. dr. hab. Jerzemu Dudkowi, prof. Erichowi Robensowi, sędziemu Johnowi McClellanowi Marshallowi.

W roku akademickim 2003/2004 Senat wyraził zgodę na powołanie

na stanowisko profesora zwyczajnego 14 osób. Senat również pozytywnie zaopiniował powołanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS 26 osób w tym 13 osób ponownie po 5-letnim okresie zatrudnienia na tym stanowisku.

W zakresie spraw inwestycyjnych podczas obrad Senatu dyskutowano kwestie zbycia nieruchomości na Feliinie, objęcia dodatkowych udziałów w spółce „Lubelski Park Naukowo-Technologiczny”, nabycia prawa własności nieruchomości pn. „Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Kazimierzu Dolnym” oraz nabycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości przy ulicy T. Zana.

Senat UMCS przyjął plan rzeczowo-finansowy na 2004 rok. Przy opracowywaniu planu przyjęto konstrukcję budżetu zrównoważonego. Z jego realizacją będzie wiązał się duży wysiłek w zakresie stałego zwiększania przychodów własnych uczelni.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi w UMCS są wydziały (10): Biologii i Nauk o Ziemi; Matematyki, Fizyki i Informatyki; Chemii; Prawa i Administracji; Humanistyczny; Ekonomiczny; Pedagogiki i Psychologii; Filozofii i Socjologii; Politologii; Artystyczny. Większość wydziałów posiada strukturę instytutową z zakładami. Bliższa charakterystyka tych jednostek przedstawia się następująco:

Wydział Biologii i Nauk o Ziemi składa się z 3 instytutów:

Instytutu Biologii z 13 zakładami i 1 pracownią,

Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii z 5 zakładami,

Instytutu Nauk o Ziemi z 10 zakładami i 1 pracownią

oraz zakładu pozainstytutowego – Zakładu Biochemii, a także wydziałowej Pracowni Mikroskopii Elektronowej oraz Pracowni Komputerowej.

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki obejmuje 2 instytuty:

Instytut Matematyki z 9 zakładami,

Instytut Fizyki, który posiada 1 katedrę z 4 zakładami, 7 zakładów oraz 3 pracownie.

Wydział Chemii składa się z 1 katedry z 4 zakładami, 12 zakładów, 3 pracowni, 1 laboratorium oraz z Warsztatów Mechanicznych.

Wydział Prawa i Administracji tworzą 4 instytuty:

Instytut Administracji i Prawa Publicznego z 7 katedrami i 1 zakładem,

Instytut Historii i Teorii Państwa i Prawa z 3 katedrami i 2 zakładami,

Instytut Prawa Cywilnego z 1 katedrą i 2 zakładami.

Instytut Prawa Karnego z 4 katedrami

oraz Katedra Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego, Katedra Prawa Wspólnot Europejskich i Pracownia Informatyki Prawniczej.

Wydział Humanistyczny tworzy 8 instytutów:

Instytut Anglistyki z 6 zakładami, 1 pracownią oraz Kolegium Języka Angielskiego,

Instytut Filologii Polskiej z 11 zakładami,

Instytut Filologii Słowiańskiej z 5 zakładami i 2 pracowniami,

Instytut Historii z 12 zakładami,

Instytut Germanistyki z 5 zakładami,

Instytut Archeologii z 5 zakładami,

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej z 5 zakładami,

Instytut Filologii Romańskiej z 4 zakładami i 1 pracownią

oraz Centrum Studiów Kanadyjskich i 3 zakładów pozainstytutowych: Zakładu Kultury i Historii Żydów, Zakładu Logopedii i Języka Stosowanego z Pracownią Logopedii, Zakładu Kulturoznawstwa.

Wydział Ekonomiczny składa się z 3 instytutów:

Instytutu Ekonomii z 5 zakładami,

Instytutu Teorii Rozwoju Społeczno-Ekonomicznego z 5 zakładami,

Instytutu Zarządzania i Marketingu z 7 zakładami

oraz z Pracowni Zastosowań Technik Informatycznych.

Wydział Pedagogiki i Psychologii obejmuje 2 instytuty:

Instytut Pedagogiki z 10 zakładami,

Instytut Psychologii z 5 zakładami i 1 pracownią

oraz Pracownię Audiowizualnych Środków Dydaktycznych.

Wydział Filozofii i Socjologii obejmuje 2 instytuty:

Instytutu Filozofii z 11 zakładami,

Instytutu Socjologii z 5 zakładami i 1 pracownią

oraz Pracownię Komputerową.

Wydział Politologii składa się z 10 zakładów oraz Pracowni Dydaktyczno-Metodycznej.

Wydział Artystyczny składa się z 2 instytutów:

Instytutu Sztuk Pięknych z 12 zakładami i 1 pracownią,

Instytutu Muzyki z 8 zakładami.

Przekształcenia wewnątrz wydziałów wynikały przede wszystkim z rozwoju kadry oraz pojawienia się nowych kierunków i specjalności kształcenia.

Na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki: w Instytucie Fizyki przekształcono Zakład Fizyki Doświadczalnej w Zakład Fizyki Powierzchni i Nanostruktur;

Na Wydziale Humanistycznym: przekształcono Zakład Filologii Romańskiej w Instytut Filologii Romańskiej, w którym powołano 4 zakłady i 1 pracownię: Zakład Literatur Romańskich, Zakład Teatru i Dramatu Krajów Romańskich, Zakład Języka i Kultury Portugalskiej, Zakład Języka Francuskiego, Pracownię Dydaktyki Języków Romańskich. W Instytucie Historii przekształcono Zakład Nauk Pomocniczych Hi-

storii i Bibliotekoznawstwa w Zakład Nauk Pomocniczych Historii.

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii: w Instytucie Pedagogiki przekształcono Zakład Teorii Upowszechniania Kultury w Zakład Pedagogiki Kultury.

Senat UMCS zaakceptował utworzenie z dniem 15 lutego 2004 r. międzywydziałowych jednostek organizacyjnych o charakterze naukowo-badawczym: Centrum Biotechnologii, Centrum Nanotechnologii, Centrum Ochrony Środowiska, Centrum Badań Wschodnich.

Zgodnie z Regulaminem Centrum Badawczego centra tworzy Rektor na wniosek co najmniej trzech nauczycieli akademickich z dwóch różnych wydziałów UMCS, zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Badań Naukowych oraz po wyrażeniu zgody przez Senat UMCS. Merytoryczny nadzór nad działalnością tych jednostek sprawuje Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą.

W pionie Rektora zostało utworzone stanowisko Audytor Wewnętrzny.

W pionie Prorektora ds. Studenckich i Nauczania zlikwidowano Biuro Promocji Zawodowej Studentów i Absolwentów UMCS, a w jego miejsce powołano Biuro Karier UMCS.

Od dnia 1 marca 2004 r. w ramach Akademickiego Centrum Kultury działa Akademicka Grupa Medialna UMCS, w skład której wchodzi: Akademickie Radio „Centrum”, Akademicki Miesięcznik Kulturalny „Spinacz”, Miesięcznik Samorządu Studentów „A4”, Portal „student.lublin.pl”.

W minionym roku akademickim Rektor wydał 64 zarządzenia. W znacznej części zarządzenia dotyczyły regulowania bieżącego funkcjonowania Uniwersytetu.

KADRY

UMCS zatrudnia ogółem 3693 osoby. Mamy 1849 nauczycieli akademickich, w tym: 322 profesorów, 80 doktorów habilitowanych, 780 doktorów, 667 magistrów.

Na stanowisku adiunkta zatrudnionych jest 757 osób, na stanowisku asystenta 447 osób, z czego 42 to asystenci zatrudnieni na pierwszy rok. UMCS zatrudnia 232 starszych wykładowców, w tym 103 z doktoratem, 64 wykładowców, 22 lektorów, 5 instruktorów oraz 5 bibliotekarzy dyplomowanych.

Na stanowisku profesora ogółem zatrudnionych są 322 osoby, w tym na: stanowisku profesora zwyczajnego – 102 osoby, profesora nadzwyczajnego – 74 osoby, profesora nadzwyczajnego UMCS – 146 osób.

Ogólnie prawidłowa struktura zatrudnienia na naszym Uniwersytecie nie oznacza zrównania wśród wydzia-

łów. Występują różnice pomiędzy nimi, szczególnie w stosunku liczby nauczycieli akademickich do liczby pozostałych pracowników czy studentów.

W roku akademickim 2003/2004 rozwój kadry naukowo-dydaktycznej przedstawiał się następująco:

na stanowisko profesora zwyczajnego zostało mianowanych 10 osób,

tytuł naukowy profesora otrzymało 6 osób,

na stanowisko profesora nadzw. UMCS zostało mianowanych 13 osób,

stopień naukowy doktora habilitowanego otrzymało 13 osób,

stopień naukowy doktora otrzymało 57 osób.

W roku sprawozdawczym na emeryturę odeszło 53 pracowników UMCS, a zmarło 11.

Stosunek liczby profesorów bez tytułu do profesorów tytułarnych wynosi 0,8.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

W roku akademickim 2003/2004 ogólny stan zatrudnienia uległ następującym zmianom (dane dotyczą pracowników pełnozatrudnionych):

liczba pracowników wzrosła z 3302 do 3312 etatów, tj. o 10 etatów,

liczba nauczycieli akademickich wzrosła z 1809 do 1849 etatów, tj. o 40 etatów,

liczba pracowników niebędących nauczycielami akademickimi wzrosła z 1493 do 1563 etatów, tj. o 70 etatów.

Nieznacznie zwiększyła się liczba pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy z 378 do 381 tj. o 3 osoby.

Struktura zatrudnienia w roku akademickim 2003/2004 uległa następującym przeobrażeniom (dane dotyczą pracowników pełnozatrudnionych):

profesorowie zwyczajni – wzrost z 98 do 102,

profesorowie nadzwyczajni tytułarni – wzrost z 71 do 74,

profesorowie nadzwyczajni nieposiadający tytułu – wzrost z 138 do 146,

adiunkci – wzrost z 739 do 757,

asystenci – bez zmian (447 osób),

starsi wykładowcy – wzrost z 229 do 232,

wykładowcy – wzrost z 63 do 64,
lektorzy – wzrost z 21 do 22,
instruktorzy – wzrost z 3 do 5,
bibliotekarze dyplomowani – bez zmian,

pracownicy inż.-tech. i nauk.-tech. – wzrost z 423 do 482,

pracownicy służby bibliotecznej – spadek ze 168 do 167,

pracownicy administracji – wzrost z 382 do 387,

pracownicy obsługi – wzrost z 515 do 522.

Relacja między liczbą nauczycieli akademickich a liczbą pozostałych pracowników wynosi 1,1, w roku poprzednim – 1,2.

Relacja między liczbą nauczycieli akademickich a liczbą pracowników administracji wynosi 4,8, w roku poprzednim – 4,7.

W strukturze zatrudnienia największe zmiany w stosunku do roku akademickiego 2002/2003 nastąpiły w grupie pracowników inżynieryjno-technicznych i naukowo-technicznych, w której wzrost zatrudnienia wyniósł ogólnie 13,9%.

Zatrudnienie nauczycieli akademickich wzrosło o 2,2%.

Wskaźnik liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych na wydziałach /pełnozatrudnionych, efektywnie pracujących/

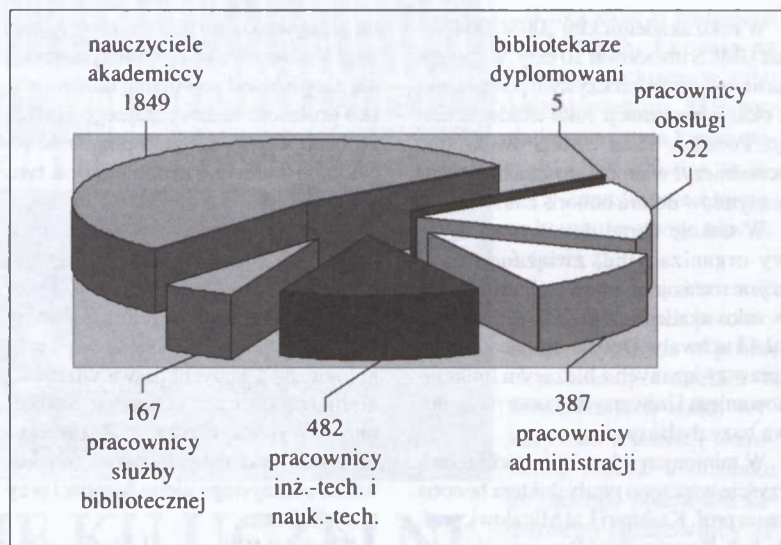
Liczba studentów studiów dziennych i zaocznych przypadająca na 1 nauczyciela akademickiego	20,1
Liczba studentów studiów dziennych i zaocznych przypadająca na 1 prof. i dr hab.	83,1
Liczba studentów studiów dziennych i zaocznych przypadająca na 1 adiunkta	45,1
Liczba studentów studiów dziennych przypadająca na 1 nauczyciela akademickiego	10,3
Liczba studentów studiów zaocznych przypadająca na 1 nauczyciela akademickiego	9,8
Liczba studentów studiów dziennych przypadająca na 1 prof. i dr hab.	42,4
Liczba studentów studiów zaocznych przypadająca na 1 prof. i dr hab.	40,6
Liczba studentów studiów dziennych przypadająca na 1 adiunkta	23,0
Liczba studentów studiów zaocznych przypadająca na 1 adiunkta	22,0

Wskaźnik liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich na poszczególnych wydziałach

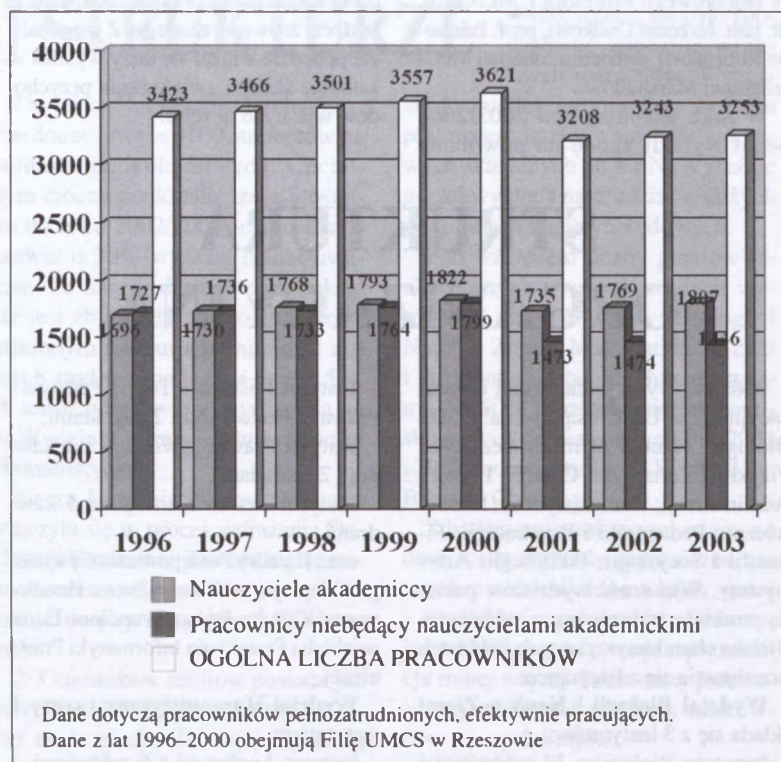
Wydział	Wskaźnik
Biologii i Nauk o Ziemi	6,5
Matematyki, Fizyki i Informatyki	9,6
Chemii	7,4
Prawa i Administracji	83,6
Humanistyczny	16,5
Ekonomiczny	21,1
Pedagogiki i Psychologii	26,9
Filozofii i Socjologii	24,0
Politologii	41,7
Artystyczny	6,1
Ogółem	20,7

Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni, efektywnie pracujący; studenci studiów dziennych, zaocznych i wieczorowych.

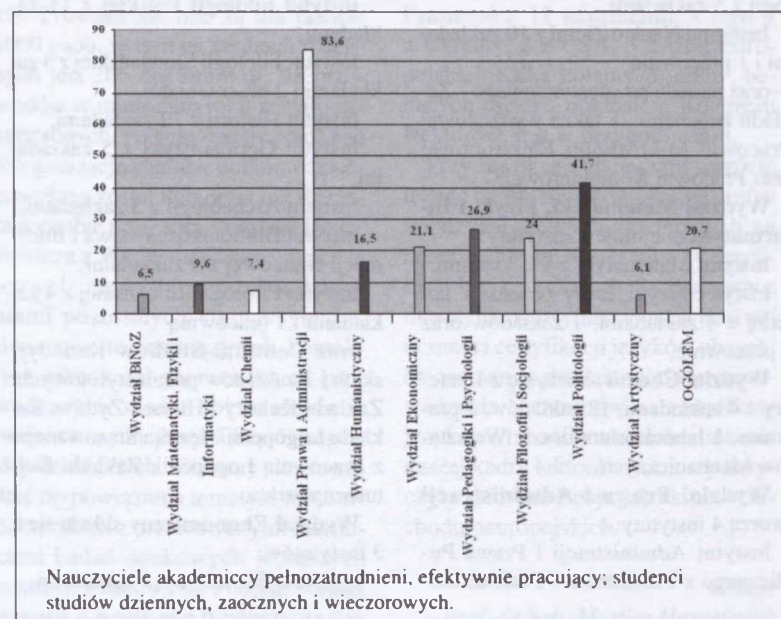
Stan zatrudnienia w roku akademickim 2003/2004 (dane dotyczą pracowników pełnozatrudnionych)

Zmiany stanu zatrudnienia w UMCS w latach 1996–2003

Wskaźnik liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich na poszczególnych wydziałach w roku akademickim 2003/2004

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni (stan na 30.06.2004)

Lp.	Nazwa wydziału instytutu na prawach wydziału lub innej jednostki organizacyjnej	Nauczyciele akademicy wg stanowisk							Efektywnie pracujący								
		Razem	profesorowie			doc.	doc. dr hab.	adiunkci		asystenci	asystenci zatr. na l r.	st. wykł. z dr	st. wykł.	wykł.	lektorzy	instr.	
			ogółem	zwyczaj.	nadzwyczajni			dr hab.	dr								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Biologii i Nauk o Ziemi	223	42	13	15	14			9	101	50	8	12		1		
2	Chemii	161	36	11	7	18			10	62	32	6	15				
3	Ekonomiczny	131	18	4	5	9			2	51	43	3	9	1	4		
4	Filozofii i Socjologii	102	19	7	2	10			9	61	12	1					
5	Humanistyczny	382	88	21	21	46			16	142	78	6	18	8	17	9	
6	Matematyki, Fizyki i Informatyki	151	35	16	6	13			10	59	35	3	7		2		
7	Pedagogiki i Psychologii	172	17	6	2	9			6	63	46	5	28	2	5		
8	Politologii	73	16	5	4	7			5	29	17	2	4				
9	Prawa i Administracji	122	29	13	7	9			1	48	38	5	1				
10	Artystyczny	137	21	6	5	10			12	44	27	2	3	23	4		1
	Centrum Nauczania i Certyfikacji JO	83	0											71	7	5	
	Studium Wych. Fiz. i Sportu	30	0										3	22	3		2
	Centrum Jęz. i Kult. Polskiej	19	0							4	1		2		11	1	
	Alliance Francaise	8	0											1	5	2	
	Ogród Botaniczny	2	0								1		1				
	Uniw. Centrum Zdalnego Nauczania	3	0												3		
	Kolegium Licencjackie w Radomiu	8	0							2				1		3	2
	Biblioteka Główna	0	0														
	Razem UMCS	1807	321	102	74	145	0	0	80	666	380	41	103	129	62	20	5

Niepełnozatrudnieni

UMCS Lublin	71	16	10	2	4				2	7	41		1	1	1	2	
-------------	----	----	----	---	---	--	--	--	---	---	----	--	---	---	---	---	--

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej kształci studentów na 31 kierunkach. Obok podstawowej formy nauczania, jaką są studia stacjonarne, od lat prowadzone są studia zaoczne, a od 1998 r. – studia wieczorowe.

Poza jednolitymi studiami magi-

sterskimi Uniwersytet prowadzi studia wyższe zawodowe i uzupełniające studia magisterskie.

Podobnie do lat ubiegłych UMCS przeprowadza eksternistyczne egzaminy licencjackie i wydaje dyplomy absolwentom Kolegium Nauczycielskie-

go w Radomiu i Nauczycielskich Kolegiów Języków Obcych (publicznych i niepublicznych).

Według stanu na dzień 30 listopada 2003 r. na wszystkich rodzajach studiów studiowało w UMCS 34 358 osób, w tym na studiach dziennych 17 039, na

studiach zaocznych 16 317 i wieczorowych 1002.

W UMCS, podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej studentów jest na Wydziałach: Prawa i Administracji – 10 197, Humanistycznym – 6319, Pedagogiki i Psychologii – 4639. W porównaniu do roku akademickiego 2002/2003 ogólna liczba studiujących wzrosła o 1362 osoby, z tym że liczba studentów studiów dziennych o 1299 osób, a studentów studiów zaocznych i wieczorowych o 63 osoby.

Studenci studiów zaocznych stanowili 47% ogółu studiujących w UMCS (w roku ubiegłym 49%). Najwięcej studentów płacących za studia jest na Wydziale Prawa i Administracji, najmniej na Wydziale Chemii. Zachowanie właściwych proporcji pomiędzy liczbą studentów studiów dziennych a liczbą studentów studiów zaocznych jest wciąż przedmiotem troski władz Uniwersytetu.

Zasady ustalania wysokości opłat za studia i zwolnień z czesnego oraz wysokość opłat regulują zarządzenia Rektora. Opłaty za studia są zróżnicowane i wynosiły w minionym roku akademickim od 2000 do 4700 zł (opłata roczna). Wpływy z opłat za studia stanowią znaczną część dochodów Uczelni.

Studenci obcokrajowcy wykazują największe zainteresowanie: filologią polską, historią, ekonomią, politologią.

Wydziały, które mają prawo nadawania stopnia doktora habilitowanego (9), prowadzą dla szczególnie uzdolnionych i wyróżniających się absolwentów

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

studiów wyższych studia doktoranckie, systemem dziennym i zaocznym. Studia doktoranckie zaoczne są płatne. Wysokość opłaty ustala corocznie Rektor. Powinna ona pokrywać wszystkie koszty związane z organizacją i prowadzeniem studiów.

UMCS prowadzi studia podyplomowe, w których uczestniczyło ogółem 3095 słuchaczy, tj. blisko 1000 osób więcej niż w roku ubiegłym. Studia podyplomowe organizowane są dla osób z wyższym wykształceniem, które chcą pogłębić posiadaną wiedzę i umiejętności zawodowe bądź uzyskać dodatkowe kwalifikacje. Studia trwają od dwóch do czterech semestrów i obejmują od 140 do 600 godzin zajęć programowych. Zajęcia na studiach podyplomowych prowadzone są systemem zaocznym. Wysokość opłat za studia jest zróżnicowana i zależy przede wszystkim od kosztów kształcenia. W minionym roku akademickim największą popularnością cieszyły się studia podyplomowe:

w zakresie zarządzania projektami europejskimi i prawa Unii Europejskiej, prowadzone przez Wydział Prawa i Administracji UMCS wspólnie z Lubelską Fundacją Rozwoju (537 uczestników);

w zakresie prawa europejskiego dla sędziów, prowadzone przez Wydział Prawa i Administracji wspólnie z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz Stowarzyszeniem Sędziów Orzekających IUSTITIA (250 uczestników);

w zakresie rachunkowości, prowadzone przez Wydział Ekonomiczny (258 uczestników).

Wciąż dużym zainteresowaniem wśród nauczycieli cieszą się studia podyplomowe finansowane przez MENiS z grantów edukacyjnych. Takie studia prowadzone były w zakresie: nauczania przyrody na drugim etapie kształcenia (60 uczestników), edukacji elementarnej (100 uczestników), emisji głosu (58 uczestników).

W roku akademickim 2003/2004 uruchomiono 21 nowych studiów podyplomowych. Ogółem funkcjonują w UMCS 53 takie studia. Najwięcej jest ich na Wydziałach: Prawa i Administracji, Humanistycznym oraz Pedagogiki i Psychologii

W roku akademickim 2003/2004 na studia dzienne zgłosiło się 19 900 kandydatów (tj. 2610 osób więcej niż w roku poprzednim), przyjęto 4883 osoby (w roku poprzednim 4595). Na studia zaoczne zgłosiło się 7558 osób, przyjęto 6771 (w roku poprzednim odpowiednio 6338–5263). W wyniku naboru przeprowadzonego w lipcu i we wrześniu 2003 przyjęto łącznie 11 979 osób, tj. o 1783 więcej niż w roku poprzednim.

Największym zainteresowaniem wśród młodzieży cieszyły się następujące kierunki: prawo, administracja, ekonomia, pedagogika i politologia. Najwięcej osób przypadających

na jedno miejsce było na kierunkach: stosunki międzynarodowe, informatyka, biotechnologia, psychologia i pedagogika.

Ponieważ ograniczone są możliwości kadrowe i techniczne Uczelni, zwiększa się liczba młodzieży nieprzyjętej na studia. Dla wielu młodych ludzi spoza Lublina przeszkodą w dostępie do studiów na UMCS są koszty studiowania poza miejscem zamieszkania. Aby przynajmniej częściowo sprostac tym wszystkim problemom, UMCS utworzył międzywydziałowe jednostki organizacyjne pn. kolegia licencjackie. W minionym roku akademickim działały kolegia w Białej Podlaskiej, Biłgoraju, Radomiu i Kazimierzu Dolnym. Kolegia mogą prowadzić studia wyższe zawodowe w trybie dziennym, zaocznym i wieczorowym oraz studia podyplomowe i kursy. Kształcą ogółem 2203 studentów.

Sposobem wyjścia z ofertą dydaktyczną poza Uniwersytet jest współpraca naukowa i dydaktyczna UMCS z innymi szkołami wyższymi, realizowana na podstawie umów i porozumień. UMCS ma zawarte umowy m.in. z: Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Przemyślu, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Chełmie, Wyższą Oficerską Szkołą Lotniczą w Dęblinie, Puławską Szkołą Wyższą, Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji w Zamościu, Wyższą Szkołą Administracji i Zarządzania w Przemyślu, Wyższą Szkołą Humanistyczno-Przyrodniczą w Sandmierzu, Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Politechniką Lubelską, Politechniką Radomską, Wyższą Szkołą Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

W minionym roku akademickim UMCS podpisał umowy i porozumienia o współpracy dydaktycznej i wymianie naukowej z: Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Przemyślu, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Jarosławiu, Akademią Podlaską w Siedlcach, Szkołą Wyższą im. Bogdana Jańskiego w Warszawie, a także umowę z Uniwersytetem Łódzkim o współpracy w zakresie językoznawstwa słowiańskiego.

W ramach umowy zawartej pomiędzy Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. a Uniwersytetem działa Szkoła Giełdowa. Program Szkoły Giełdowej obejmuje zagadnienia z zakresu rynku kapitałowego i przeznaczony jest przede wszystkim dla początkujących inwestorów giełdowych. Wykładowcami są pracownicy Wydziału Ekonomicznego UMCS oraz praktycy rynku finansowego. W roku akademickim 2003/2004 planowano zorganizowanie trzech edycji wykładów. Udało się przeprowadzić jedną, 6, 7 i 13 grudnia 2003 r. W szkoleniu uczestniczyło 25 słuchaczy.

Zainteresowanie szkoleniami organizowanymi przez Szkołę Giełdową w ostatnich latach zmalało. Ze wzglę-

du na powyższy fakt poszerzono strategię pozyskiwania słuchaczy poprzez próbę zainteresowania szkoleniami studentów prywatnych szkół wyższych o profilu ekonomicznym.

Uniwersytet włączył się w proces wdrażania postanowień Deklaracji Bolońskiej, podejmując intensywne działania w następujących obszarach: wprowadzenia dwustopniowego cyklu kształcenia (3+2), zapewnienia jakości kształcenia, zwiększenia mobilności akademickiej, zastosowania ECTS jako systemu akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych, wdrożenia suplementu do dyplomu, nauczania języków i w językach obcych, udziału studentów w realizacji procesu bolońskiego.

Istotną rolę w uzyskiwaniu przez studentów lepszych wyników w nauce odgrywa system stypendiów i nagród. W roku akademickim 2003/2004 Minister Edukacji Narodowej i Sportu przyznał 25 studentom stypendia w wysokości 900 zł miesięcznie za szczególne osiągnięcia w nauce.

Z funduszu pomocy materialnej studentów wypłacono ogółem kwotę 12 626 430 zł, w tym: na stypendia socjalne 4 521 090 zł (3864 stypendystów), na stypendia za wyniki w nauce 7 813 620 zł (4005 stypendystów), na zapomogi 116 300 zł (842 osoby), na stypendia specjalne dla niepełnosprawnych 175 420 zł (182 osoby).

Stypendium socjalne wynosiło 120 lub 170 zł w zależności od sytuacji materialnej studenta. Stypendium za wyniki w nauce wynosiło od 100 do 450 zł w zależności od średniej ocen. Zapomogi przyznawano w wysokości 300 zł. Stypendium specjalne dla niepełnosprawnych wynosiło 110 zł lub 200 zł.

Uniwersytet posiadał 3071 miejsc w domach studenckich. Koszt utrzymania domów studenckich wyniósł około 6 500 000 zł.

2366 studentów korzystało z obiadów ulgowych w cenie 3,10 zł za obiad. Studenci znajdujący się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej mogli korzystać z obiadów bezpłatnych, także wykupione, lecz niewykorzystane obiady wydawane były studentom nieodpłatnie po godz. 16.00. Koszt prowadzenia żywienia wyniósł około 1 830 000 zł.

W roku sprawozdawczym w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej 24 organizacje studenckie i 65 kół naukowych zaangażowanych było w działalność naukową i kulturalną (część z nich inicjuje zadania o zasięgu międzynarodowym). Prorektor ds. studenckich i nauczania UMCS udzielił kołom wsparcia finansowego. Najciekawsze projekty, promujące uczelnię na zewnątrz, uzyskiwały dodatkowo dofinansowanie od Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Liczba studentów UMCS w Lublinie
(wg stanu na dzień 30 listopada 2003 r.)

Wydział	Studia dienne	Studia zaoczne	Studia wieczorowe	Razem
Biologii i Nauk o Ziemi	1 200	254	–	1 454
Matematyki, Fizyki i Informatyki	1 136	118	195	1 449
Chemii	1 113	83	–	1 196
Prawa i Administracji	2 691	7 506	–	10 197
Humanistyczny	4 076	2 153	90	6 319
Ekonomiczny	1 355	165	247	2 767
Pedagogiki i Psychologii	2 037	2 247	355	4 639
Filozofii i Socjologii	1 537	912	–	2 449
Politologii	1 372	1 676	–	3 048
Artystyczny	522	203	115	840
Ogółem	17 039	16 317	1 002	34 358

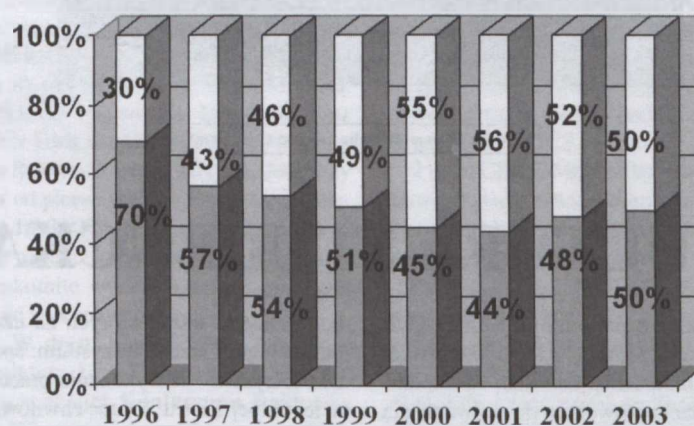
Obciążenia nauczycieli akademickich
w roku akademickim 2003/2004

Lp.	Wydział	Pensum	Wykonanie godzin na studiach dziennych i zaocznych
1	Biologii i Nauk o Ziemi	48 252,5	65 029,5
2	Matematyki, Fizyki i Informatyki	33 628	47 061
3	Chemii	33 063	49 609
4	Prawa i Administracji	29 200	47 138
5	Humanistyczny	86 912	114 059,5
6	Ekonomiczny	28 995	38 505
7	Pedagogiki i Psychologii	40 892	70 753
8	Filozofii i Socjologii	21 085	34 971
9	Politologii	15 494	23 867,5
10	Artystyczny	30 706	46 191
11	Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych	26 700	38 430
12	Studium Wychowania Fizycznego i Sportu	9 690	18 161
13	Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców	6 542	8 416
	Razem	411 159,5	602 191

Studia doktoranckie
(stan na dzień 31 grudnia 2003)

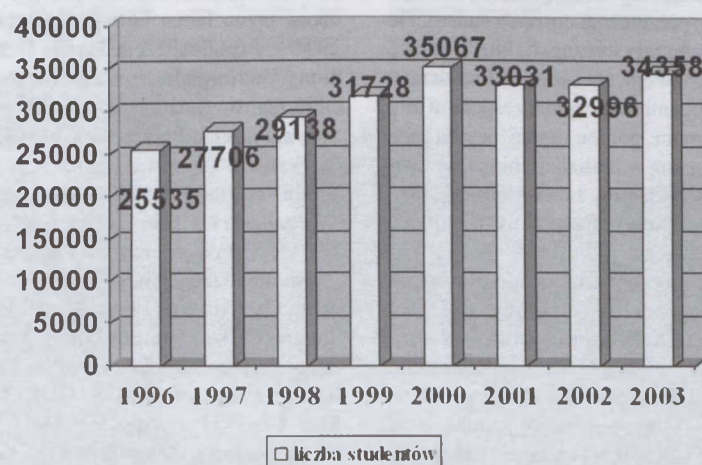
Lp.	Wydział	Liczba uczestników studiów dziennych	Liczba uczestników studiów indywidualnych	Ogółem	Absolwenci
1	Biologii i Nauk o Ziemi	27	15	42	2
2	Matematyki, Fizyki i Informatyki	25	2	27	5
3	Chemii	19	24	43	6
4	Prawa i Administracji	23	156	179	7
5	Humanistyczny	124	126	250	21
6	Ekonomiczny	–	57	57	3
7	Pedagogiki i Psychologii	9	44	53	–
8	Filozofii i Socjologii	7	140	147	4
9	Politologii	32	106	138	–
	Ogółem	266	670	936	48

Udział procentowy studentów dziennych oraz zaocznych i wieczorowych w ogólnej liczbie studentów

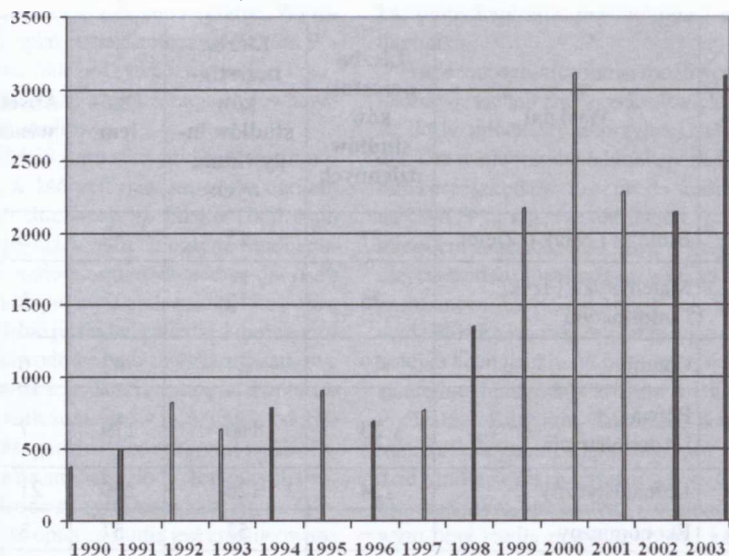
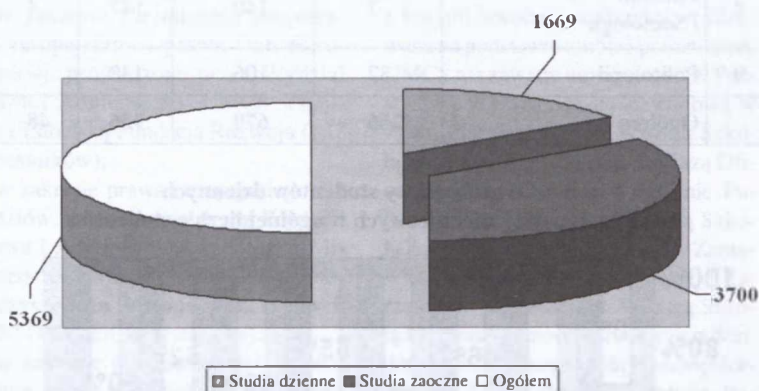
Dane z lat 1996–2000 obejmują Filię UMCS Rzeszowie

Wykaz obrazujący liczbę studentów w ciągu ostatnich lat (bez studiów podyplomowych)

Dane z lat 1996–2000 obejmują Filię UMCS Rzeszowie

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Liczba uczestników na studiach podyplomowych w UMCS
(dane sporządzone na podstawie sprawozdania GUS)Liczba uczestników na studiach doktoranckich w UMCS
w latach 1993–2003

KULTURA STUDENCKA

Akademickie Centrum Kultury Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej jest samodzielną jednostką ogólnouniwersytecką powołaną do prowadzenia działalności artystycznej, edukacyjnej oraz upowszechniania kultury wśród studentów i pracowników uczelni lubelskich jak również wszystkich mieszkańców miasta.

Podstawowym zadaniem ACK UMCS „Chatka Żaka” jest upowszechnianie kultury i rozwijanie jej form poprzez: prezentację dorobku studenckiego ruchu artystycznego oraz inspiracje jego rozwoju, mecenat nad studenckimi grupami twórczymi i zespołami artystycznymi, pomoc organizacyjną i merytoryczną w realizacji inicjatyw twórczych studentów lubelskich, organizowanie najróżniejszych form edukacji kulturalnej.

W minionym roku akademickim praca programowa zespołu ACK UMCS „Chatka Żaka” koncentrowała się głównie na realizacji kolejnej edycji programu grantowego, który z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród potencjalnych beneficjentów. Dzięki temu pojawiło się wiele ciekawych studenckich inicjatyw

kulturalnych, wśród których na uznanie zasługują przede wszystkim: spektakl „Kryształ” w wykonaniu pracowni teatralnej Teatru „Grupa chwilowa”; przedstawienie „Szydercy” w wykonaniu grupy „40 i 4 schody do nieba”; spektakl „Alfabet” Teatru „Widzenie”; spektakl „Renesans – studium śmiechu” Teatru Eventual; Międzynarodowy Festiwal Kultury i Muzyki Orientalnej „Orient Lublin”; warsztaty gry na instrumentach strunowych prowadzone przez Jahiar Group; Kozienalia 2004 – współrealizacja Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów; spektakle teatrów tańca – współrealizacja Stowarzyszenie Przyjaciół Teatru Tańca; Festiwal Teatrów Anglojęzycznych „Let’s Rock the Stage 3” – współrealizacja Fundacja UMCS i Instytut Anglistyki UMCS; 2 edycja warsztatów Gospel – współrealizacja Chór UMCS im. Jądwi Czerwińskiej i Fundacja UMCS; Studenckie Dni Fantastyczne – współorganizacja Studenckie Koło Naukowe Kulturoznawców UMCS; CDN Non Stop Festiwal – współrealizacja Festiwal Kultury Alternatywnej „Zdarczenia”

W roku sprawozdawczym kontynu-

owano imprezy, które wpisały się już na stałe w kalendarz kulturalnych przedsięwzięć UMCS: Polski Filmowy Festiwal Objazdowy Filmotrada, Studenckie Konfrontacje Filmowe, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej „Mikołajki Folkowe”, Dni Kultury Studenckiej „Kozienalia”, Międzynarodowe Dni Filmu Dokumentalnego „Rozstaje Europy”, Cykl debat „Prze-

kraczać mury”, Cotygodniowe warsztaty Klubu Dobrej Piosenki, Festiwal „Ogrody Piosenek”.

W minionym roku w ACK prowadzi nadal swoją działalność: Zespół Tańca Ludowego UMCS, Chór UMCS, Kino i DKF Bariera, Zespół Tańca Towarzystwa „Impetus”, Orkiestra św. Mikołaja, Galeria ACK UMCS „Chatka Żaka”, Galeria Kont.

ZESPÓŁ TAŃCA LUDOWEGO UMCS

51 rok działalności najstarszego studenckiego zespołu artystycznego UMCS zaowocował wieloma wydarzeniami wzbogacającymi ogromny dorobek ponad 7000 studentów, którzy byli z nim związani. Zespół pracował w trzech grupach tanecznych, dwóch składach kapeli i solistek w liczbie ponad 200 osób (w roku 2003 do Zespołu zapisało się około 120 osób).

Zespół zaprezentował 119 koncertów (53 za granicą, 66 w kraju), wziął udział w 4 wyjazdach zagranicznych: Ukraina, Litwa, Meksyk, Grecja.

Rok obchodów Jubileuszu 50-lecia Zespołu Tańca Ludowego UMCS zakończył się spotkaniem małżeństw zespołowych, a jest ich od założenia Zespołu ok. 100.

Zespół nawiązał współpracę z Teatrem Muzycznym w Lublinie. Brał udział w operze „Straszny dwór” Stanisława Moniuszki, gdzie tańczył Ma-

zura choreografii Stanisława Leszczyńskiego. Od maja do czerwca odbyło się siedem przedstawień.

Praca Zespołu silnie związana jest z Polakami mieszkającymi poza granicami. Od 30 lat odbywa się w Lublinie Studium Folklorystyczne dla Instruktorów Zespołów Polonijnych.

Zespół nie pozostaje obojętny na problemy ludzi niepełnosprawnych. Nawiązana współpraca z Holendrami, powstanie Fundacji „Pod Wspólnym Dachem”, domów opieki w Kazimierzówce, na trwałe wpisały się w historię Zespołu. Na bieżąco ZTL ma dobre kontakty z pracownikami Fundacji i Holendrami, którzy przyjeżdżają do Lublina, aby tworzyć inwestycje gospodarcze w naszym mieście i regionie.

Nowy rok sprawozdawczy zaczyna się dorobkiem Zespołu w postaci 270 wojaży zagranicznych do 52 krajów świata na 5 kontynentach.

KINO STUDYJNE I DYSKUSYJNY
KLUB FILMOWY „BARIERA”

Kino „Chatka Żaka” UMCS kontynuowało tradycję pokazów filmowych głównie o charakterze studyjnym. Filmy dla bardziej elitarniej widowni, klasykę kina oraz pokazy specjalne utworów niewprowadzonych do repertuaru polskich kin, mogli oglądać ponadto członkowie Dyskusyjnego Klubu Filmowego „Bariera”. Dodatkowo kino obsługiwało seanse zamknięte dla studentów filmoznawstwa przy filologii polskiej UMCS oraz studentów romanistyki i słuchaczy Alliance Française UMCS.

Przeglądy, retrospektywy i seminaria filmowe, to kolejna, znacząca część działalności kina, przygotowywana najczęściej we współpracy z DKF „Bariera”. W omawianym okresie były to następujące imprezy: „Kino chińskie”, „Młode kino niemieckie”, „55 lat polskiej animacji”, „Nowe kino rosyjskie”. W tym samym czasie miały również miejsce trzy wieczory filmowe: „Wieczór filmowy z Robertem Altmanem”, „Wieczór filmowy z braćmi Cohen”, „Wieczór filmowy o tych rzeczach”.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Odbyło się też, jak zwykle w marcu, kolejne – jedenaste – wydanie Studenckich Konfrontacji Filmowych.

Ponadto DKF „Bariera” był organizatorem wykonawczym Letniej Akademii Filmowej w Zwierzyńcu.

ZESPÓŁ TAŃCA TOWARZYSKIEGO „IMPETUS”

Programowe zajęcia grup tanecznych Zespołu podporządkowane były przygotowaniom do jubileuszu Zespołu.

W październiku 2003 oraz w lutym br. odbyły się nabory nowych członków do grup tanecznych działających w ramach ZTT „Impetus”. Na początku roku akademickiego w zajęciach uczestniczyło 108 osób w czterech grupach o różnym poziomie zaawansowania, spo-

śród nich 30 osób (studenci I i II roku) uczęszczało na zajęcia taneczne w ramach zajęć programowych z wychowania fizycznego.

Jubileusz 20-lecia ZTT UMCS Impetus odbył się 24 kwietnia 2004 roku w Sali Widowiskowej ACK UMCS „Chatka Żaka”. W tanecznej prezentacji udział wzięły cztery grupy Zespołu.

ORKIESTRA ŚW. MIKOŁAJA

W piętnastym roku istnienia Orkiestry św. Mikołaja i zarazem dwunastym jej działalności w ramach ACK UMCS „Chatka Żaka” jako organizacji studenckiej UMCS, główną misją zespołu i całego środowiska była popularyzacja szeroko pojętej kultury ludowej i twórczości nią inspirowanej, szczególnie wśród młodzieży akademickiej. Zasadnicze elementy programu Orkiestry św. Mikołaja realizowane w roku akademickim 2003/2004 to działania artystyczne i animacyjne, wśród których znalazły się kontynuacje projektów

wieloletnich i cyklicznych oraz nowe pomysły: Spotkania Ludzi Gór w Jaworniku k. Komańczy (dawniej Spotkania Artystyczne „Muzyka z Jawornika”), Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe”, Pismo Folkowe „Gadki z Chatki”, Wystawa fotograficzna „Folk przez Gadki” z okazji wydania 50 numeru Pisma Folkowego „Gadki z Chatki”, działalność artystyczna zespołów zrzeszonych w Orkiestrze: Odpust Zupełny, Ania z Zielonego Wzgórza, Dziwny Chór Ence Pence.

GALERIA ACK UMCS „CHATKA ŻAKA”

W roku akademickim 2003/2004 zaprezentowano następujące wystawy: Fotografii „Dlaczego” Piotra Andrewsa; Polskiej Fotografii Prasowej; „Życie po życiu. Cmentarze Roztocza” Marcina Skrzypka; Grupy „Art.-Core”; „Powrót do Kansas City” Zdzisława Dadosa; pokonkursową pod patronatem Edwarda Hartwiga pt. „Bardzo dobry”; grafika Mario Cavalcanti, Brazylia; rysunku pt. „Dni ostatnie” Anny Gutek; fotografii, rysunku, malarstwa, rzeźby pt. „Ciało” – studentek Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS Małgorzaty Bieniek i Anny Jastrzębskiej, pasteli pt. „Czas Anio-

łów” Agnieszki Jankowskiej; malarstwa Edwarda Sytego; fotografii Agnieszki Kliczki; malarstwa Anety Bromy-Kańczugowskiej; rysunku, malarstwa Anny Romanek, Daniela Szymczyka i Daniela Czyża; obrazów i realizacji Piotra Bobera; malarstwa studentów III roku Wydziału Artystycznego UMCS; fotografii Jacka Wnuka; fotografii Positive Lives; fotografii „Gadki z Chatki”; fotografii pt. „Jest takie miejsce” Dominiki Postrzech i Roberta Bednarskiego; malarstwa Marty Szkutnik; „Twoje pieniądze kształtują świat”.

CHÓR UMCS

Sezon artystyczny roku 2003/2004 Chór rozpoczął 13 września, w Bazylice oo. Dominikanów, koncertem inauguracyjnym Lubelski Wrzesień Muzyczny. W przepięknym wnętrzu rozbrzmiewał utwór, który zawsze dostarcza wielu przeżyć – *Requiem* W. A. Mozarta. Wraz z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Lubelskiej wystąpili: Agnieszka Wolska – sopran, Ewa Marciniak – alt, Jerzy Knetig – tenor, Mieczysław Milun – baryton. Partie chóralskie wykonał Chór Akademicki UMCS, przygotowany przez prof. Urszulę Bobryk. Całość poprowadził Peter Marchbank (Anglia).

Koncerty październikowe wykonywane były dla upamiętnienia 25-lecia Pontyfikatu Jana Pawła II. *Symfonia Zmartwychwstania* Gustawa Mahlera zabrzmiała w Filharmonii Lubelskiej po raz pierwszy. W tym niezwykłym dziele wokalnie-instrumentalnym usłyszeliśmy Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Lubelskiej, solistki: Izabellę Kłosińską i Jadwigę Rappe, połączone chóry: Akademicki UMCS, Politechniki Lubelskiej i Akademii Medycznej w Białymstoku. Dyrygował Marek Pijarowski.

Melomanii mogli przeżyć dzieło ukazujące dramat życia i śmierci oraz radość zmartwychwstania.

Mniejszą formą koncertów Chóru Akademickiego UMCS jest cykl Koncertów Kolęd, jakże wspaniałych w bożonarodzeniowej, zimowej scenerii. Chór wystąpił w Bazylice Mniejszej w Parczewie i Archikatedrze Lubelskiej.

8 marca był dniem otwarcia wystawy archeologów UMCS w Muzeum Narodowym Arsenal w Warszawie. Tradycyjnie już w koncercie Chór UMCS wykonał *Kolchidę*, utwór, który skomponował Romuald Lipko do słów Andrzeja Mogielnickiego.

im F. Chopina w Warszawie prof. Ryszard Zimak. Pełna optymizmu muzyka oddała zamiar samego kompozytora, który symfonię uczynił pochwałą radości życia.

Wejście do Unii Europejskiej świętowali również lublinianie na placu Zamkowym. Do udziału w Koncercie Prezydenckim zostały zaproszone: Chór UMCS, Chór KUL i Chór Akademii Medycznej, tym razem koncert poprowadziła prof. Urszula Bobryk. O północy połączone chóry oraz artyści z Budki

W cyklu koncertów Wielkopostnych „Tempus Paschale”, w Niedzielę Palmową miał miejsce uroczysty koncert w kościele św. Rodziny. Została wykonana *Wielka Msza c-moll* W. A. Mozarta. Orkiestra Filharmonii Lubelskiej oraz Chór UMCS i Politechniki pod dyrekcją Rubena Silvy zachwyciły słuchaczy już od pierwszych taktów tego wielkiego dzieła. Koncert ten zdobył najwyższe uznanie krytyków i publiczności za znakomite wycucie stylu i muzykalność wykonawców.

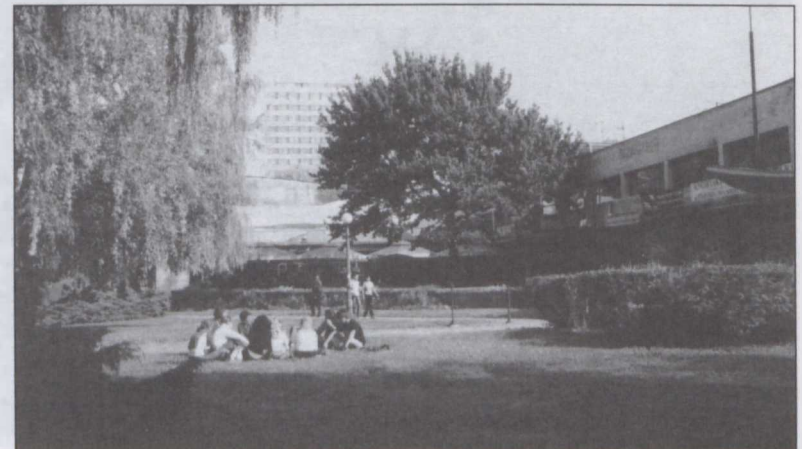
W dniu, kiedy Polska weszła w strukturę Unii Europejskiej, podczas Europejskiej Konferencji Rektorów w Filharmonii Lubelskiej miało miejsce niezwykle wydarzenie muzyczne. Chór Akademicki UMCS i Chór KUL, wraz z Orkiestrą Symfoniczną wykonały finał *IX Symfonii* L. van Beethovena. Partie solowe zaśpiewali: Marta Boberska – sopran, Ewa Marciniak – alt, Ryszard Munkiewicz – tenor, Marcin Nałęcz Niesiołowski – bas, koncert poprowadził rektor Akademii Muzycznej

Suflera wykonali *Suitę Lubelską* – kompozycję Romualda Lipki. W finale nie zabrakło *Ody do radości* oraz pokazów sztucznych ogni. Następnej nocy miał miejsce koncert Marszałkowski w Radawcu, również z udziałem Chóru Akademickiego UMCS.

2 maja Chór UMCS odbył podróż na Litwę. Był to pierwszy zagraniczny wyjazd od momentu wstąpienia Polski w strukturę Unii Europejskiej.

Na zaproszenie Uniwersytetu Siau-lai (Szawle) Chór UMCS uczestniczył w Międzynarodowym Festiwalu „Studencka Wiosna 2004”. Różnorodność zespołów i repertuaru spotkała się z wielkim aplauzem publiczności.

Podczas V Międzynarodowych Spotkań Chóralskich w Lublinie Chór Akademicki UMCS pod dyrekcją prof. Urszuli Bobryk wykonał *Missa Brevis* współczesnego polskiego kompozytora Jana Szopińskiego. Dzieło to w interpretacji Chóru UMCS zawsze przyjmowane jest przez słuchaczy z entuzjazmem.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

WYCHOWANIE FIZYCZNE
I SPORT

Zajęciami obowiązkowymi z wychowania fizycznego objęci byli w bieżącym roku akademickim studenci I i II roku studiów stacjonarnych w wymiarze 60 godzin w skali roku.

W podstawowych grupach studenckich możemy wyróżnić: a) grupy przygotowania sportowego; b) grupy specjalizacji sportowej na salach oraz pływalni (ogółem 229); c) zajęcia metodyczne na Wydziale Pedagogiki i Psychologii: studia dzienne i zaoczne – 480 godzin; d) zajęcia z gimnastyki korekcyjnej dla studentów, u których wykryto wady funkcjonalne aparatu ruchowego, skierowanych na zajęcia specjalistyczne przez lekarzy akademickiej służby zdrowia – 14 grup; e) zajęcia w sekcjach sportowych Klubu Uczelnianego AZS UMCS, są to: lekka atletyka kobiet i mężczyzn, pływanie kobiet i mężczyzn, narciarstwo zjazdowe kobiet i mężczyzn, trójbój siłowy kobiet i mężczyzn, judo kobiet i mężczyzn, taekwon doo kobiet i mężczyzn, karate shotokan kobiet i mężczyzn, kick – boxing mężczyzn, tenis ziemny kobiet i mężczyzn, tenis stołowy kobiet i mężczyzn, aerobic sportowy kobiet, wspinaczka skałkowa kobiet i mężczyzn, szachy kobiet i mężczyzn, brydż sportowy kobiet i mężczyzn, turystyka rowerowa kobiet i mężczyzn, żeglarstwo kobiet i mężczyzn, siatkówka kobiet i mężczyzn, koszykówka kobiet i mężczyzn, badminton kobiet i mężczyzn, piłka ręczna kobiet i mężczyzn, piłka nożna; f) szkoleniowe obozy sportowe.

Studium zorganizowało 3 obozy narciarskie w 5 grupach, w tym szkolenie pracowników. W lipcu odbył się spływ kajakowy po Czarnym Hańcy oraz 14-dniowy szkoleniowy obóz sekcji żeglarskiej nad jeziorem Jora Wielka k. Rynu.

Rosnąca liczba studentów na nowych kierunkach studiów powoduje, że grupy uczestniczące w zajęciach wychowania fizycznego są bardzo liczne, zarówno na salach, jak i na pływalni.

Należy jak najszybciej przeprowadzić remont 30-letnich obiektów AOS, przede wszystkim krytej pływalni. Bardzo liczymy na powstanie w najbliższym czasie nowej hali sportowej, w której mogłyby odbywać się zajęcia dydaktyczne, jak również akademickie widowiska sportowe.

W ramach istniejących możliwości staramy się sprostać życzeniom i zainteresowaniom studentów w zakresie różnych dyscyplin sportowych i rekreacyjnych. Nauczyciele w programach autorskich starają się zawrzeć nowatorskie, atrakcyjne oraz dostosowane do potrzeb studentów treści z zakresu wychowania fizycznego i zdrowotnego.

Studenci mają do wyboru grupy: pływania, siatkówki, koszykówki, aerobiku lub zajęcia kształtujące sprawność ogólną. Niepokojącym zjawiskiem jest zwiększająca się liczba studentów, kierowanych przez Akademicką Przychodnię Zdrowia do grup rehabilitacji ruchowej i gimnastyki leczniczej, jak też liczba osób całkowicie zwolnionych z wychowania fizycznego.

Z uwagi na ograniczone możliwości bazowe zajęcia rekreacyjne odbywały się w soboty i niedziele lub w późnych godzinach wieczornych. Studenci zorganizowani byli w 8 grup wydziałowych, mogli również korzystać z pływalni w niedzielę w 2 grupach po 45 minut. W każdy poniedziałek odbywały się zajęcia dla pracowników z siatkówki i koszykówki. Pracownicy korzystali również z pływalni w ramach 14 grup po 45 minut.

W minionym roku akademickim startowaliśmy we wszystkich dyscyplinach rozgrywanych w drugim roku XXII edycji Mistrzostw Polski Uniwersytetów. Po podsumowaniu wszystkich odbytych dotychczas zawodów, nasz Uniwersytet uplasował się na trzecim miejscu za Uniwersytetem Warszawskim i Poznańskim.

odbyła się impreza studentów I roku „Kasia trzęsie UMCS”. 4 grudnia 2003 r. odbył się w Centrum Kongresowym AR kabaret „Studenci Dzieciom”. 15 stycznia 2004 r. parlament Studentów UMCS powołał nowy ZUSS w składzie: Marcin Kowalewski, Marcin Pastuszko, Marta Tomaszewska, Monika Szyjka, Tomasz Furtak, Mariusz Michalak, Justyna Stępnik, Wojciech Nowak, Edyta Tomczak, Edyta Kowalczyk, Agnieszka Parol. 26 stycznia po podpisaniu porozumienia Samorządu Studentów z MPK wprowadzono bilety sieciowe

na wszystkie linie oraz obniżono cenę biletu jednorazowego studenckiego. 20 lutego ZUSS zorganizował imprezę integracyjną dla studentów I roku „Pussy Cats”. 24 lutego zorganizował imprezę integracyjną dla studentów UMCS „SAMPLASTIK”.

Od 29 lutego do 6 marca 2004 r. w Zakopanem zorganizowano Uniwersyteckie Warsztaty Szkoleniowe. 29 kwietnia 2004 r. odbył się I Bal Studenta UMCS, a 7–16 maja SDK „Kozienalia 2004”.

BIURO KARIER UMCS

Biuro Karier utworzone zostało po to, by przygotować studentów i absolwentów UMCS do efektywnego poruszania się po rynku pracy i umożliwić im zdobywanie umiejętności, które obok wykształcenia zwiększają ich szanse na znalezienie pracy.

Biuro Karier jako jedno z siedmiu najstarszych biur w Polsce należy do Konwentu Założycielskiego Ogólnopolskiej Sieci Biur Karier, które m.in. określa standardy programowe dla biur i pełni rolę Koordynatora Grupy Badań Rynku Pracy w ramach strategii rozwoju OSBK. Ponadto liczne doświadczenia ze współpracy krajowej i międzynarodowej sprawiają, że Biuro Karier UMCS jest wiarygodnym partnerem w realizacji projektów lokalnych, krajowych i europejskich.

BADANIA NAUKOWE

Głównym źródłem finansowania badań naukowych i przedsięwzięć wspomagających badania były środki z budżetu państwa. Ogółem wielkość środków przyznanych i przekazanych na konto UMCS wyniosła 17 250 679,04.

Dotacje finansowe na badania w UMCS przedstawiają się następująco:

1. Środki Komitetu Badań Naukowych – 15 896 282,40,
 - a) dofinansowanie badań własnych na podstawie planu zadaniowo-finansowego – 3 761 778,82,
 - b) dofinansowanie badań w ramach działalności statutowej (część dotacji podmiotowej dla Uczelni) – 8 972 071,23,
 - c) środki (transze-zaliczki) przekazane na realizację projektów badawczych – 2 947 128,68,
 - d) środki (transze-zaliczki) przekazane na realizację projektów zamawianych KBN – 201 303,67,
 - e) dofinansowanie konferencji naukowych – 14 000,00.
2. Środki Ministerstwa Edukacji Narodowej – 68 000,00.
 - a) dofinansowanie konferencji i sympozjów naukowych – 64 000,00,
 - b) dofinansowanie wystaw naukowych – 4000,00.
3. Środki pozabudżetowe: podmioty gospodarcze, sponsorzy, inne – 866 389,05,
 - a) środki podmiotów gospodarczych – umowna działalność naukowo-badawcza – 233 117,06,
 - b) projekty badawcze – 14.361,75,
 - c) pozabudżetowe dofinansowanie konferencji i sympozjów naukowych – 618 910,24.

4. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej – 169 131,30.

5. Środki własne UMCS – 250 876,29,

- a) dofinansowanie konferencji ze środków wyodrębnionych do dyspozycji Prorektora ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą – 107 441,73,
- b) dofinansowanie konferencji naukowych ze środków wyodrębnionych do dyspozycji Dziekanów – 117 085,56,
- c) dofinansowanie innych wyodrębnionych przedsięwzięć (wystawy, targi) – 26 349,00.

Poza wymienionymi źródłami finansowania badań bardzo istotne znaczenie zważywszy na trudną sytuację finansową UMCS miał fakt dofinansowania bazy wspomagającej badania, między innymi: 1) dofinansowanie inwestycji polegających na zakupach aparatury naukowej – KBN, 2) dofinansowanie LUBMAN – KBN, 3) dofinansowanie współpracy naukowej i naukowo-technicznej z zagranicą – KBN, 4) dofinansowanie działalności bibliotek – MENiS/DWB, 5) programy FNP – poza badawczymi (stypendia, inwestycje itd.).

Ogółem w roku sprawozdawczym poza dotacją MENiS zrealizowano 1182 zadania badawcze na ogólną wartość 12 437 419,34 zł, w tym: 590 zadań badawczych w ramach badań własnych dofinansowanych przez KBN, 442 zadania badawcze w ramach dofinansowania działalności statutowej (część dotacji podmiotowej KBN), 69 zadań w ramach projektów badawczych KBN, 4 tematy na podstawie zawartych umów i porozumień z podmiotami gospodar-

SAMORZĄD STUDENTÓW
UMCS

Parlament Studentów UMCS 3 czerwca 2003 r. powołał ZUSS w następującym składzie: Marcin Kowalewski, Tomasz Marzec, Marta Tomaszewska, Monika Szyjka, Tomasz Furtak, Marcin Pastuszko, Hanna Kostko.

18 czerwca 2003 r. ZUSS UMCS w ramach Lubelskiego Porozumienia Samorządów Studenckich wystosował list otwarty do władz miasta w sprawie podwyżek biletów studenckich i likwidacji biletów sieciowych w komunika-

cji miejskiej w Lublinie. 21-26 września 2003 r. ZUSS UMCS wspólnie z Samorządami Wydziałowymi zorganizował w Zakopanem obóz adaptacyjny dla studentów roku „0”. 8 października ZUSS zorganizował happening, który miał zwrócić uwagę władz miasta na sytuację w MPK. 15 października 2003 r. ZUSS w ramach Lubelskiego Porozumienia Samorządów Studenckich zorganizował w „MC” imprezę inauguracyjną rok akademicki. 26 listopada 2003 r.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

czymi, 33 zadania w ramach bezpośredniej współpracy z podmiotami gospodarczymi, 44 zadania w ramach przedsięwzięć wspomagających badania naukowe, w tym: 42 konferencje i sympozja naukowe, 2 wystawy wydawnictw naukowych.

Ponadto realizowano zadania badawcze niezakończone, wg stanu na dzień 31.12.2003 o wartości 231 843,11, w tym: 17 projektów badawczych KBN, 1 projekt we współpracy z zagranicą, 2 projekty FNP (subsydium profesorskie), 2 tematy we współpracy z podmiotami gospodarczymi.

Dominującym kierunkiem badań w UMCS są badania podstawowe, co wy-

nika wprost z charakteru Uczelni, a pośrednio także ze sposobu finansowania badań. W miarę możliwości i potrzeb pracownicy UMCS podejmują także bezpośrednią współpracę z jednostkami naukowymi, gospodarczymi i administracyjnymi. W 2003 r. w ramach działalności doświadczalno-wdrożeniowej wykonywano w małych seriach m.in.: wypełnienia do kolumn chromatograficznych, części składowe aparatury kontrolno-pomiarowej, echa-korektory mowy, analizy i ekspertyzy naukowe.

W 2003 roku na podstawie zawartych umów i porozumień wykonano: 4

tematy na zlecenie podmiotów gospodarczych, 33 zadania w ramach bezpośredniej współpracy z podmiotami gospodarczymi na ogólną wartość 233 117,06 zł (zysk statystyczny wg faktur – 16 108,98 zł).

W roku sprawozdawczym w zakresie ochrony prawnej wyników badań: 3 projekty wynalazcze zgłoszono do Urzędu Patentowego RP, uzyskano 4 prawa wyłączne (patent), 6 praw wyłącznych utrzymano w mocy, 20 spraw w toku przed Urzędem Patentowym RP.

W 2003 r. badania naukowe w UMCS wykonywało 1700 pracowników naukowo-dydaktycznych (69 osób zatrudnio-

nych w niepełnym wymiarze czasu pracy), w tym: 110 profesorów zwyczajnych, 227 profesorów nadzwyczajnych (w tym 75 tytułowych), 77 doktorów habilitowanych.

Bardzo ważnym, wymiernym efektem działalności naukowo-badawczej jest opublikowanie w 2003 r. 3292 prac, w tym: 859 o zasięgu międzynarodowym (w językach kongresowych), 2433 o zasięgu krajowym (również w językach niekongresowych), w tym w czasopiśmie z listy filadelfijskiej 333.

Udział UMCS w realizacji przedsięwzięć badawczych w 2003 roku Według źródeł finansowania (koszty wg stanu na 31.12.2003)

Lp.	Wydział	Kwota ogółem	W tym:											
			badania własne finansowane przez KBN		badania wg planu działalności statutowej KBN (część dotacji podmiotowej)		projekty badawcze własne zamawiane i inne		tematy na zlecenie podmiotów gospodarczych		zlecenia w ramach bezpośredniej współpracy z gospodarką		inne, m.in.: – zadania ogólnotechn. i wspomagające badania – konferencje naukowe – inne	
			ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Biologii i Nauk o Ziemi	3 377 994,62	78	829 762,86	82	1 818 363,37	14	617 168,47	1	80 000,00	–	–	2	32 699,92
2	Matematyki, Fizyki i Informatyki	1 786 427,20	59	528 401,10	42	638 942,22	13	507 678,29	–	–	3	7 188,06	3	104 217,53
3	Chemii	4 016 694,18	53	664 109,62	56	2 404 284,16	19	577 074,65	2	54 000,00	30	71 929,00	4	245 296,75
4	Humanistyczny	1 002 170,59	257	404 058,91	130	242 785,00	13	267 147,00	–	–	–	–	13	88 179,68
5	Prawa i Administracji	566 778,38	54	64 206,36	67	459 403,37	1	27 167,62	–	–	–	–	2	16 001,03
6	Ekonomiczny	553 402,24	18	92 962,69	14	120 890,42	3	69 314,93	–	–	–	–	4	270 234,20
7	Pedagogiki i Psychologii	224 274,35	17	85 965,93	15	48 965,23	1	4 461,64	–	–	–	–	3	84 881,55
8	Filozofii i Socjologii	219 822,63	13	69 380,53	7	98 807,98	2	5 186,44	1	20 000,00	–	–	5	26 447,68
9	Politologii	390 656,16	10	34 517,00	10	273 724,36	3	40 392,14	–	–	–	–	4	42 022,66
10	Artystyczny	198 162,14	29	98 289,27	19	85 678,27	–	–	–	–	–	–	1	14 194,60
11	Inne przedsięwzięcia ogólnouczelniane	101 036,85	2	49 442,84	–	–	–	–	–	–	–	–	3	51 594,01
	Ogółem	12 437 419,34	590	2 921 097,11	442	6 191 844,38	69	2 115 591,18	4	154 000,00	33	79 117,06	44	975 769,61

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W roku akademickim 2003/2004 w Wydawnictwie UMCS zostało opracowanych i wydanych 169 wydawnictw (nie licząc katalogu, dysponendy wydawniczej, informatorów ECTS, druków okazjonalnych i czasopism) o łącznej objętości 2944,8 arkusza wydawniczego i w nakładzie 90 718 egzemplarzy.

W Dziale Handlowym Wydawnictwa odnotowano sprzedaż na kwotę 1 465 922,07 zł.

Książki naszej oficyny sprzedawane są w całym kraju i eksponowane na najważniejszych wystawach oraz targach książek. 22–26 października 2003 odbyły się Targi Książek w Krakowie, w trakcie których przyznawana jest Nagroda im. Jana Długosza. W tym roku nominację do tej prestiżowej nagrody otrzymała książka Lecha Zdybła *Idea spisku i teorie spiskowe w świetle analiz krytycznych i badań historycznych*. 4–7 grudnia 2003 Wydawnictwo uczestniczyło w targach Wrocławskie Promocje Dobrych Książek.

Wrocławskie Targi Książki Naukowe odbywały się 17–20 marca 2004. Były to dziesiąte, jubileuszowe targi,

na których Wydawnictwo uhonorowane zostało dyplomem za stałą i wyróżniającą się obecność oraz wyróżnieniem za katalog-album *Marc Chagall. Sceny biblijne*.

Podczas 49. Międzynarodowych Targów Książki w Warszawie 19–23 maja 2004 odbyła się promocja zbioru felietonów *Plusy i minusy* autorstwa redaktora naczelnego „Rzeczpospolitej” Macieja Łukasiewicza.

W roku akademickim 2003/2004 odbyło się kilka promocji książek wydanych przez oficynę UMCS:

7 listopada 2003 książki Jana Wiktora Sienkiewicza *Polskie galerie sztuki w Londynie w drugiej połowie XX wieku*, wydanej przy wsparciu Polskiej Fundacji Kulturalnej. Była to promocja wyjątkowa, bowiem w siedzibie Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie, z udziałem ambasadora RP w Wielkiej Brytanii, znakomitości polonijnego środowiska w Anglii, oczywiście autora tej pionierskiej książki, a także delegacji naszej uczelni z JM Rektorem.

21 listopada 2003 w Kawiarni Artystycznej Hades książki *Subtelna gra*

znanej piosenkarki Krystyny Prońko, która jest także wykładowcą na Wydziale Artystycznym naszej uczelni. Promocji towarzyszył recital artystki.

12 grudnia 2003 książki Macieja Rybińskiego *Jestem, więc piszę*. Autor był także gościem i bohaterem spotkania, które odbyło się w ramach Wieczorów Literackich.

18 maja 2004 w Ośrodku Brama Grodzka – Teatr NN książki *Oko cadyka* autorstwa Władysława Panasa.

Wydawnictwa UMCS pokazywane były na Wystawie Polskiej Książki Naukowej 3–7 czerwca w Dniotropietrowsku na Ukrainie.

Tradycyjnie już i z wielką satysfakcją wydajemy katalogi towarzyszące znaczącym wystawom organizowanym przez Muzeum Lubelskie, którego inicjatywy i dokonania otrzymują najwyższe nagrody w dziedzinie muzealnictwa. Nagroda Sybilla 2003 przyznana została w trzech kategoriach, a wszystkim towarzyszyły nasze wydawnictwa: katalog *Francisko Goya. Los Caprichos* – wystawie uznanej za wydarzenie muzealne roku; wydanie tomów Józefa Czechowicza *Stare ka-*

mienie oraz *Poemat o mieście Lublinie* – otwarciu Muzeum Józefa Czechowicza; piękny katalog-album *Marc Chagall. Sceny biblijne* – wystawie *W ogrodach Edenu*.

W czerwcu 2004 roku w Dworcu Wincentego Pola otwarta została wystawa globusów polskich z XIX i XX wieku, z katalogiem zawierającym opis, charakterystykę i zestawienie zachowanych i współczesnych globusów.

W maju 2004 roku tytułami Amicus Libri, przyznawanymi przez JM Rektora i Wydawnictwo UMCS, nagrodzeni zostali: profesor Marek Kuryłowicz, przewodniczący Rady Wydawniczej, za dbałość o poziom naukowy publikacji i twórczy wkład w rozwój naszej oficyny, Zygmunt Nasalski, dyrektor Muzeum Lubelskiego, za wieloletnią i życzliwą współpracę oraz twórczą inspirację naszych wspólnych działań wydawniczych; redaktor Maciej Łukasiewicz za rzetelność dziennikarską, intelektualną niezależność i sympatię okazaną naszemu Wydawnictwu; „Gazeta Wyborcza Lublin” za wieloletnią konsekwentną i rzetelną promocję książek i czytelnictwa.

GŁÓWNE KIERUNKI BADAŃ

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI

1. Komórkowe i molekularne podstawy procesów życiowych u drobnoustrojów i w organizmach wyższych. 2. Struktura i funkcjonowanie organizmów oraz populacji roślinnych i zwierzęcych w różnych warunkach życiowych. 3. Flora i fauna regionów Polski i świata: historia rozwoju, zasoby, przemiany, ekologia i ochrona. 4. Dydaktyka biologii, geografii, przyrody i ochrony środowiska na różnych poziomach nauczania. 5. Wykorzystanie zmodyfikowanych genetycznie drobnoustrojów i tkanek organizmów eukariotycznych w biotechnologii. 6. Metody biotechnologiczne w ochronie środowiska. 7. Biotransformacja polimerów roślin-

nych (udział grzybów, promieniowców i bakterii). 8. Fizykochemiczne podstawy chromatograficzne rozdzielania i analizy mieszanin. 9. Współczesna ewolucja środowiska geograficznego Polski i terenów przyległych oraz wybranych obszarów polarnych, jako podstawa racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody i ich ochrony. 10. Problemy geomorfologii i paleogeografii czwartorzęd Polski i wybranych obszarów świata. 11. Globalne zmiany klimatyczne, jako czynnik kształtowania środowiska w skali regionalnej i lokalnej. 12. Strukturalne przekształcenia warunków społeczno-ekonomicznych w obszarach pogranicznych.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

1. Analiza zespolona. 2. Równania różniczkowe. 3. Metryczna teoria punktów stałych. 4. Rachunek prawdopodobieństwa. 5. Statystyka matematyczna. 6. Geometria. 7. Analiza funkcjonalna. 8. Topologia. 9. Analiza numeryczna. 10. Podstawy teoretyczne i zastosowania informatyki. 11. Dydaktyka matematyki i informatyki. 12. Modelowanie matematyczne w ekonomii i finansach. 13. Teoria algorytmów. 14. Własności

multifunkcji. 15. Metody matematyczne w fizyce. 16. Geometria przestrzeni Banacha. 17. Układy dynamiczne. 18. Turbulencja i problem turbulentnego transportu. 19. Propagacja fal w ośrodkach nieuporządkowanych. 20. Procesy stochastyczne. 21. Teoretyczna fizyka jądrowa. 22. Teoria fazy skondensowanej. 23. Doświadczalna fizyka ciała stałego. 24. Fizyka powierzchni i cienkich warstw. 25. Masow-spektrometryczne

badania procesów jonizacyjnych i reakcji jonowo-molekularnej. 26. Implantacja jonów i własności materiałów implantowanych. 27. Zastosowanie spektrometrii mas w geologii i ochronie śro-

dowiska. 28. Zastosowanie metod fizyki jądrowej w badaniach strukturalnych i w chemii. 29. Fizyka komputerowa i informatyka stosowana. 30. Biofizyka. 31. Dydaktyka fizyki.

WYDZIAŁ CHEMII

1. Chemia pierwiastków ziem rzadkich. 2. Separacja jonowymienna i ekstrakcyjna pierwiastków d i f-elektronowych. 3. Sorpcja jonów metali na zeolitach. 4. Chemia bioorganiczna. 5. Chemia koordynacyjna połączeń d-elektronowych i lantanowców z ligandami organicznymi o charakterze kwasów karboksylowych. 6. Badanie połączeń metali przejściowych z antybiotykami i produktami degradacji pestycydów. 7. Badanie warunków syntezy, morfologii i właściwości porowatych metalo-organicznych polimerów koordynacyjnych. 8. Badanie połączeń metali z kwasami karboksylowymi zawierającymi w swojej strukturze podstawniki hydroksylowe, nitrowe, aminowe, chlorowe, metylowe i metoksylowe. 9. Badanie mechanizmów i kinetyki dehydratacji związków koordynacyjnych. 10. Konstrukcja, własności i zastosowanie elektrod jonoselektywnych czułych na preparaty farmaceutyczne i kationy dwuwartościowe. 11. Badania mechanizmów procesów elektrodowych. 12. Optymalizacja procesów analitycznych w metodach elektrochemicznych. 13.

Badania wpływu parametrów fizykochemicznych na czynność biologiczną fungicydów. 14. Właściwości układów zdyspergowanych: adhezja, adsorpcja, agregacja, zwilżanie, emulgowanie, zjawiska elektrochemiczne, powierzchniowe i objętościowe właściwości substancji powierzchniowo-aktywnych. 15. Zjawiska międzyfazowe w fizykochemicznych metodach separacji i koncentracji minerałów, osadów, jonów i substancji powierzchniowo-aktywnych. 16. Rola pola magnetycznego i elektrycznego w procesach adhezji, zwilżania, emulgowania i adsorpcji. 17. Właściwości powierzchniowe materiałów konstrukcyjnych – adhezja gruntów i emalii. 18. Właściwości powierzchniowe matryc żywnościowych w aspekcie ich oddziaływań z substancjami zapachowymi. 19. Zjawisko histerezy w procesie zwilżania powierzchni super-hydrofobowych. 20. Badania adsorpcji z fazy ciekłej i gazowej. 21. Synteza sorbentów krzemionkowych o uporządkowanej strukturze. 22. Zastosowanie metod spektroskopowych SAXS i anihilacji pozytonów do badania struktury porów

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

sorbentów krzemionkowych. 23. Badania adsorpcji z roztworów na sorbentach zeolitowych. 24. Badania nad fizykochemicznymi podstawami oraz analitycznymi zastosowaniami elektrochromatografii planarnej (EPC). 25. Optymalizacja warunków rozdziału związków o znaczeniu biologicznym w różnych technikach chromatografii cieczowej. 26. Zastosowania równania Ościka, oparteo na termodynamicznej teorii retencji, w połączeniu z QSAR i indeksami topologicznymi do fizykochemicznej charakterystyki nowych związków biologicznie aktywnych. 27. Opracowanie nowej, numerycznej metody wyznaczania współczynnika retencji w czystej wodzie (k_w) i zastosowania go do oceny aktywności biologicznej substancji. 28. Badania teoretyczne i eksperymentalne właściwości adsorpcyjnych oraz niejednorodności energetycznej i geometrycznej nanomateriałów zaawansowanej technologii. 29. Badania właściwości fizykochemicznych nowych stopów Dy-Al-(Si, Ge) i Nd-Co-(Sn, Sb). 30. Zastosowanie wymiaru

fraktalnego obliczonego z danych analizy termicznej, sorptomatu, porozymetru i AFM do oceny niejednorodności geometrycznej powierzchni materiałów. 31. Opracowanie nowej metody obliczenia współczynników dyfuzji cieczy w materiałach z danych analizy termicznej. 32. Synteza i badania właściwości fizykochemicznych żelu krzemionkowego z chemicznie związaną fazą BSA. 33. Preparatyka, ocena właściwości i zastosowanie sorbentów na bazie żeli krzemionkowych i szkieł o kontrolowanej porowatości do celów adsorpcji, chromatografii, preparatyki próbek i biokatalizy. 34. Nowoczesne metody analizy klinicznej, środowiskowej, żywności i kryminalistycznej w oparciu o chromatografię i elektroforezę kapilarną. 35. Nowoczesne metody preparatyki próbek. 36. Badania zjawisk fizykochemicznych występujących na granicy faz. 37. Równoległe obliczanie magnetycznych stałych ekranowania jąder w dużych molekułach. 38. Zastosowanie metody równowagi klaserów kwantowych (QCE) do opisu równowag w

roztworach alkoholi. 39. Teoretyczny opis agregacji surfaktantów jonowych i niejonowych w roztworach wodnych i na granicy faz ciało stałe/roztwór wodny i roztwór wodny/powietrze. 40. Studia teoretyczne mechanizmu adsorpcji jonów nad granicy faz tlenek metalu/elektrolit. 41. Adsorpcja fenoli z roztworów wodnych na adsorbentach węglowych. 42. Badania relacji pomiędzy geometryczną i energetyczną heterogenicznością powierzchni ciał stałych. 43. Wirtualna spektroskopia neutronowego rezonansu magnetycznego. Magnetyczne stałe ekranowania w dowolnym punkcie molekuly. 44. Podwójna baza funkcyjna w rachunku zaburzeń Molleira-Plesseta. 45. Adsorpcja z mieszanin gazowych na heterogenicznych powierzchniach ciał stałych. Badania efektów entalpowych towarzyszących adsorpcji mieszanin gazowych na powierzchniach ciał stałych. 46. Badania katalizatorów heterogenicznych procesów przemysłowych. 47. Badanie oddziaływania przemysłu i gospodarki komunalnej na środowisko naturalne. 48. Badania właściwości fizykochemicznych i odporności na zawęglanie dostarczonych próbek nośników i katalizatorów parowego reformingu. 49. Badania temperaturowo-programowanej kalcynacji i temperaturowo-programowanej redukcji próbek katalizatorów. 50. Badania stężenia środka gaszącego w instalacji gaszenia pożaru śmigłowca SW-4. 51. Badania nad adsorpcją specyficzną kationów na granicy faz tlenek metalu/roztwór elektrolitu – struktura podwójnej warstwy elektrycznej. 52. Doskonalenie metod oznaczania izotopów plutonu, ameryku i strontu w próbkach gleby i roślin. 53. Badania nad adsorpcją substancji wielkocząsteczkowych na granicy faz ciało stałe/roztwór. 54. Kontynuacja badania właściwości antyutleniających witamin w układach micelarnych. 55. Kontynuacja badań nad skażeniami środowiska izotopami plutonu. 56. Badanie skażeń radiochemicznych przyziemnej warstwy powietrza. 57. Badania nad możliwościami oznaczania C-14 w próbkach organicznych w celu określania wieku radiowęglowego. 58. Badania nad syntezą, strukturą i właściwościami polimerów zawierających w swej budowie heteroatom. 59. Badania nad syntezą, strukturą i właściwościami achiralnych i chiralnych polimerowych wypełnień do HPLC. 60. Synteza, struktura i badanie właściwości poliuretanoakrylanów oraz żywic epoksyakrylowych jako składników UV-utwardzalnych kompozycji na powłoki ochronne światłowodów. 61. Synteza, struktura i właściwości reaktywnych monomerów typu (met)akrylanów do otrzymywania polimerów i kopolimerów zawierających heteroatom typu epoksyakrylanów i poliuretanów. 62. Badania wpływu rozpuszczalnika porotwórczego na rozkład ziaren i strukturę porowatą w reakcji po-

limeryzacji suspensyjnej, emulsyjnej, strąceniowej oraz polimeryzacji wielostopniowego spęczniania. 63. Synteza nowych monomerów multiakrylowych. 64. Bezopadowa synteza inicjatorów polimeryzacji wolnorodnikowej. 65. Preparatyka sorbentów węglowych, pochodnych polimerów porowatych, do celów chromatograficznych. 66. Synteza i badanie właściwości plastyfikatorów poli(chloroku)winylu (PVC). 67. Krystalochemia i stereochemia związków heterocyklicznych (badania strukturalne). 68. Analiza możliwości metody małąkątowego rozpraszania promieni rentgenowskich (SAXS) w oznaczaniu struktury materiałów porowatych z pokryciem. 69. Badania strukturalne pochodnych triazolu. 70. Badanie metodą (SAXS) wybranych sorbentów węglowych. 71. Synteza bidentnych P,C-chiralnych ligandów o strukturze 3-fosfinofosfolanu zdolnych do kompleksowania metali przejściowych. 72. Prace nad syntezą nowych układów makrocyklicznych zawierających w pierścieniu atomu fosforu, azotu i tlenu. 73. Badania przydatności wodoru borowosodowego jako odczynnika redukującego sole fosfoniowe, także w kombinacji z BH_3 , NaH itp. 74. Teoria i symulacje płynów niejednorodnych. 75. Termodynamiczna charakterystyka rzeczywistych układów adsorpcyjnych. 76. Teoria układów koloidalnych. 77. Badanie czynników wpływających na przebieg i efekty kształcenia chemicznego. 78. Analiza programów i podręczników do nauczania chemii. 79. Badania nad technologiami nowych typów światłowodów czujnikowych. 80. Badania nad technologiami światłowodów domieszkowanych pierwiastkami ziem rzadkich. 81. Badania reakcji fotopolimeryzacji nowych typów polimerów. 82. Badania nad nowymi metodami otrzymywania światłowodów specjalnych, w tym metodą OVD. 83. Badania nad nowymi rodzajami powłok ochronnych światłowodów. 84. Badania nad technologiami światłowodów fonicznych i mikrostrukturalnych. 85. Badania nad chemicznymi czujnikami światłowodowymi. 86. Badania nad metodą żol – żel i kryształami fonicznymi. 87. Monitoringowanie środowiska w zakresie pyłów zawieszonych oraz emisji NO_x i SO_2 . 88. Badania związane z katalityczną redukcją tlenków azotu pochodzących ze źródeł mobilnych. 89. Badania związane z katalitycznym usuwaniem zanieczyszczeń gazowych pochodzących ze spalania węgla kamiennych (metoda DESONOX). 90. Badania typów centrów aktywnych odpowiedzialnych za przebieg procesów katalitycznych z udziałem węglowodorów i wodoru. 91. Badania związane z katalityczną przemianą CO_2 oraz wody w kierunku metanolu. 92. Oznaczanie pierwiastków śladowych w materiale roślinnym metodą GFAAS z zastosowaniem technik dozowania zawiesiny.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

1. Współczesne ustroje państwowe. 2. Prawo podatkowe i prawo dewizowe. 3. Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych. 4. Prawo administracyjne i postępowanie administracyjne. 5. Prawo międzynarodowe publiczne. 6. Prawo rolne i gospodarka gruntami. 7. Filozofia i teoria prawa. 8. Prawo ksiąg wieczystych. 9. Teoria i filozofia prawa, teoria tworzenia i stosowania prawa, edukacja prawnicza i zawody prawnicze. 10. Europejski system praw człowieka. 11. Ustrój i prawo na centralnych ziemiach polskich (Księstwo Warszawskie i Królestwo Polskie) w XIX i XX w. oraz w pierwszych latach odrodzonego państwa polskiego. 12. Rzymskie prawo karne oraz rzymskie prawo prywatne (ze szczególnym uwzględnieniem prawa rzeczowego i obligacyjnego). 13. Zmiany obowiązującego prawa i ich społeczne następstwa. 14. Badania nad dziejami myśli politycznej XX w. w Polsce i Europie. 15. Zasady odpowiedzialności karnej. 16. Przepiętostwo ciągłe. 17. Polityka karna w zakresie przestępstw. 18. Reforma prawa karnego materialnego i procesowego oraz prawa wykroczeń. 19. Przestępstwa gospodarcze i handlowe. 20. Gwarancje procesowe uczestników w świetle nowego k.p.k. 21. Problemy nowego prawa karnego procesowego. 22. Teoria prawa dowodowego. 23. Problematyka postępowania w sprawach małoletnich. 24. Ochrona prawa do prywatności. 25. Ochrona własności przemysłowej w Polsce i w Europie (ochrona wzo-

rów przemysłowych i oznaczeń geograficznych). 26. Problematyka prawa handlowego (spółki handlowe, zwalczanie nieuczciwej konkurencji) oraz prawa autorskiego i praw pokrewnych. 27. Problematyka polskiego prawa lokalnego. 28. Współczesne polskie prawo rodzinne. 29. Polskie prawo giełdowe i obrót wierzytelnościami. 30. Prawo Unii Europejskiej. 31. Europejskie prawo gospodarcze. 32. Metody harmonizacji prawa krajowego z systemem prawnym Unii Europejskiej. 33. Prawo konkurencji. 34. Prawo własności przemysłowej. 35. Główne idee, („zasady”), modele prawa sądowego cywilnego polskiego i europejskiego (łącznie z prawem ustrojowym). 36. Wina i odpowiedzialność w prawie ubezpieczeń majątkowych na tle harmonizacji prawa polskiego z prawem europejskim. 37. Dostosowanie prawa sądowego cywilnego do prawa europejskiego, w tym: zasada ciągłości przedwojennego prawa sądowego ze współczesnym prawem sądowym cywilnym; doręczenia pism w międzynarodowym postępowaniu cywilnym; zupełność kodeksu postępowania cywilnego, egzekucja sądowa z przedsiębiorstwa. 38. Zabezpieczenie wierzytelności i powództw w postępowaniu cywilnym (w tym układowym i upadłościowym) na tle harmonizacji prawa polskiego z prawem europejskim. 39. Koncepcje prawa prywatnego międzynarodowego (doktryna francuska i polska). 40. Kierunki zmian w prawie upadłościowym i układowym.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Instytut Filologii Polskiej: 1. Literatura Oświecenia ze szczególnym uwzględnieniem literatury preromantycznej. 2. Romantyzm krajowy. 3. Polska kultura obyczajowa i folklorystyka literacka. 4. Niemcy w reportażu polskim lat 1932-1933. 5. „Samotny na prawdę”. O poglądach politycznych Albina Herbaczewskiego. 6. Kultura literacka Lublina i Lubelszczyzny. 7. Badania literatury XVII w. 8. Edytorstwo. 9. Proza i poezja polska okresu pozytywizmu i Młodej Polski. 10. Dramat i teatr pozytywizmu i Młodej Polski. 11. Estetyka i filozofia dziejów na przełomie XIX i XX wieku. 12. Literatura dla dzieci i młodzieży. 13. Preromantyzm. Dwory Czartoryskich. 14. Krytyka literacka XIX wieku. 15. Poezja legionowa. 16. Folklorystyka literacka i antropologiczna – prawa kodowania znaczeń. 17. Kultura polska i obyczaj. 18. Poezja romantyczna między powstaniami 1831-1863. 19. Grupy literackie późnego romantyzmu. 20. Dramaturgia Juliusza Ursyna Niemcewicza. 21. Etnolingwistyka. 22. Style i odmiany języka polskiego w rozwoju historycznym. 23. Semantyka kulturowa. Językowy obraz świata. 24. Pragmatyczne aspekty języ-

ka. 25. Mały słownik zwrotów idiomatycznych. 26. Historia językoznawstwa. 27. Składnia a frazeologia. 28. Językowe problemy organizacji tekstu artystycznego. 29. Archiwum Etnolingwistyczne. Baza danych kolęd polskich. 30. Taśmoteka polskich pieśni ludowych. 31. „Lubelskie” – tom przygotowywany do serii PAN pt. „Polska pieśń i muzyka ludowa. Źródła i materiały”. 32. Rozbudowanie komputerowej bazy danych literatury semantycznej i pragmatycznej. 33. Rozbudowa banku tłumaczeń obcojęzycznej literatury semantycznej i pragmatycznej. 34. Studia nad fleksją języka polskiego w aspekcie kultury języka i poprawności językowej. 35. O doświadczeniu wartości w szkolnej edukacji polonistycznej. 36. Język uczniów i jego różnicowanie, zachowania językowe młodych ludzi, seksizm językowy. 37. Koncepcje kształcenia przyszłych polonistów. 38. Najnowsza literatura polska w szkolnych programach i praktyce. 39. Sposoby nakłaniania odbiorcy do oczekiwanych przez nadawcę komunikatu zachowań (na przykładzie wybranych gatunków mowy). 40. Edukacji kulturowo-literackiej we współczesnej szkole. 41. Bada-

nie sprawności językowej uczniów. 42. Nowa matura a matura międzynarodowa (International Baccalaureate) i Egzamin gimnazjalny część humanistyczna – badanie efektywności kształcenia. 43. Człowiek wobec języka – miejsce nauki o języku w nauczaniu w szkołach ponadgimnazjalnych. 44. Felietonistyka i powieściopisarstwo S. Kisielewskiego. 45. Problematyka mowy ezopowej. 46. Dekonstrukcja w literaturze. 47. Retoryczny wymiar literatury. 48. Estetyka i etyka dzieła literackiego. 49. Wersyfikacja wiersza polskiego. 50. Gatunki publicystyczne i paraliterackie. 51. Manipulacja i perswazja w mediach. 52. Stylistyka wypowiedzi publicystycznych. Instytut Anglistyki: 1. Problemy angielskiej literatury XVII–XX w. 2. Problemy empirycznej teorii literatury. 3. Kategoryzacja w aspekcie światopoglądu językowego. 4. Tradycja i innowacja w XX-wiecznej literaturze i kulturze amerykańskiej. 5. Historia kultury anglo-amerykańskiej XVII i XVIII w. 6. Problemy metodologii i filozofii języka. 7. Metody testowania w językoznawstwie stosowanym. 8. Amerykańska utopia literacka. 9. Twórczość Josepha Conrada. 10. Semiotyka dramatu okresu renesansu. 11. Strategie i techniki w nauczaniu i uczeniu się języków obcych. 12. Współdziałanie fonetyki i fonologii w języku angielskim i polskim. 13. Historia literatury angielskiej. 14. Historia literatury amerykańskiej. 15. Kultura krajów anglosaskich. 16. Metodyka nauczania języka angielskiego. 17. Językoznawstwo.

Instytut Historii: 1. Ideologia i propaganda w Rzymie w okresie późnej republiki i wczesnego cesarstwa. 2. Pogranicze etniczne w Polsce południowo-wschodniej – przenikanie i przetwarzanie wartości i modeli. 3. Emigracja a kraj w XIX i XX w. 4. Archiwa i archiwalia a przemiany systemów komunikacji w Polsce. 5. Środki społecznej komunikacji w Polsce w kręgu pisma i obyczaju. 6. Między nauką a sztuką – filozoficzne i metodologiczne problemy współczesnej historiografii. 7. Polityka wewnętrzna Rzymu w późnej republice i wczesnym cesarstwie. 8. Kultura sta-

rożytnego Rzymu. 9. Wojny morskie i budownictwo okrętowe w starożytnym Rzymie. 10. Kontakty handlowe ziem polskich z cesarstwem rzymskim. 11. Społeczeństwo pogranicza polsko-ruskiego od XII do XVI w. 12. Gospodarka, społeczeństwo i przemiany polityczne na ziemiach polskich w późnym średniowieczu. 13. Polska a kraje sąsiednie w średniowieczu. 14. Związki i kontakty kulturalne Polski z zagranicą w XVI–XVIII w. 15. Dzieje Żydów na Lubelszczyźnie w XVII–XVIII w. 16. Procesy kształtowania się nowożytnego społeczeństwa w dobie porzobiorowej. 17. Sprawa polska i Polacy w Europie w XIX i XX w. 18. Polska myśl polityczna w okresie porzobiorowym. 19. Prasa i ruch wydawniczy w zaborze rosyjskim w XIX i XX w. 20. Związki polsko-powszechnodziejowe w XIX i XX w. 21. migracja polska w krajach anglosaskich. 22. Wielokulturowość jako zjawisko historyczne. 23. Działalność organizacji społecznych i instytucji charytatywnych w dobie najnowszej. 24. Problemy mniejszości narodowych w dobie najnowszej. 25. Przemiany społeczno-polityczne w latach 1944–1956. 26. Administracja państwa w II Rzeczypospolitej. 27. Dzieje społeczno-polityczne w II Rzeczypospolitej. 28. Dzieje polityczne Mazowsza w II Rzeczypospolitej. 29. Społeczność żydowska Mazowsza w XIX–XX w. 30. Organy policyjne w II Rzeczypospolitej. 31. Życie polityczno-społeczne II Rzeczypospolitej. 32. Dzieje Kościoła prawosławnego w XX w. 33. Elity polityczne obozu piłsudczykowski. 34. System okupacji niemieckiej w Generalnym Gubernatorstwie. 35. Losy Polaków na Wschodzie w przekroju historycznym, ze szczególnym uwzględnieniem okresu II wojny światowej. 36. Losy Polaków na Węgrzech oraz stosunki polsko-węgierskie w przekroju historycznym. 37. Dzieje Kresów Wschodnich i Południowo-Wschodnich. 38. Polacy i polskie organizacje społeczne, kulturalne i polityczne w Rosji w XIX i XX w. 39. Problematyka radziecka na lamach paryskiej „Kultury”. 40. Piotr Stolypin – życie i działalność po-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

lityczna. 41. Wystrój iluminatorski dokumentów doby staropolskiej. 42. Heraldyka polska okresu staropolskiego. 43. Staropolskie inskrypcje epigraficzne w obiegu kulturowym. 44. Edycja inskrypcji powiatu sandomierskiego. 45. Kształtowanie się granic kościelnych i administracyjnych w okresie średniowiecza. 46. Funkcjonowanie zjawiska granicy w aspekcie kulturowym, społecznym i prawnym w średniowieczu i czasach staropolskich. 47. Szkolnictwo wschodniego pogranicza etnicznego w XVIII–XX w. 48. Problemy współczesnej edukacji historycznej. 49. Miejsce i rola Zeszytów Historycznych w powojennej historiografii polskiej. 50. Między nauką a sztuką – filozoficzne i metodologiczne problemy współczesnej historiografii. 51. Państwo i naród w średniowieczu. 52. Anglia – Europa Wschodnia w XVI–XVII w. 53. Badania nad rozwojem dokumentu, kancelarii i biurokracji w Polsce w średniowieczu, w okresie staropolskim i w XIX w. 54. Dzieje przemysłu na ziemiach polskich w XIX i XX w. 55. Historia miast i mniejszości narodowe w XIX i XX w. 56. Mniejszości narodowe. 57. Ruch spółdzielczy ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczych instytucji kredytowych. 58. Aktywność gospodarcza ziemian w regionie lubelskim w XIX i XX w. 59. Polska myśl polityczna w okresie porozbiorowym i kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa w dobie porozbiorowej.

Instytut Filologii Słowiańskiej: 1. Motywy religijne w staroruskiej i nowożytnej literaturze rosyjskiej XI–XIX w. 2. Motywy masonskie w literaturze rosyjskiej XVIII–XIX w. 3. Motywy żydowskie w literaturze rosyjskiej XIX w. 4. Rosyjski poemat komiczny przełomu XVIII–XIX w. 5. Motywy demonologiczne w prozie rosyjskiej I poł. XIX w. 6. Hermeneutyka dyskursu erotycznego w literaturze rosyjskiej XX w. 7. Twórczość I. Rukawisznikowa. 8. Poezja emigracyjna Josifa Brodskiego (po 1972 roku). 9. Spuścizna literacka Bułata Okudźawy. 10. Topika mityczna w twórczości Fiodora Sologuba. 11. Mit adamicki w twórczości Fiodora Sologuba. 12. Symbolizm rosyjski a kultura francuska. 13. Rosyjska dramaturgia modernistyczna. Poetyka i konteksty kulturowe. 14. Literatura rosyjskiego postmodernizmu. 15. Proza Władimira Nabokowa. Problemy komunikacji literackiej. 16. Polskie i bułgarskie normy komunikacji językowej. 17. Język i zachowania językowe Bułgarów mieszkających w Polsce. 18. Mikrotoponimia powiatu włodawskiego i przyległych gmin ukraińskich. 19. Antroponimia historyczna ziemi bielskiej na Podlasiu XVI–XVII wieku (nazwiska, przydomki, przewiska). 20. Odrodzenie idei Cyrylo-Metodejskiej na terenie państwa polsko-litewskiego w XV w. 21. Onomastyka (antroponimia, toponimia) historyczna i współczesna Podla-

sia, wschodniego Mazowsza i Lubelszczyzny. 22. Polsko-bułgarski słownik komunikacji językowej. 23. Starosłowiańskie piśmiennictwo literackie (bułgarskie, rosyjskie, serbskie – IX–XVIII w.). 24. Język najstarszych ruskich zabytków hagiograficznych. 25. Językowo-pragmatyczne cechy współczesnych rosyjskich tekstów reklamowych. 26. Funkcjonalno-tekstowe cechy przekładu. 27. Język zabytków piśmiennictwa staroruskiego. 28. Przekład jako tekst językowo wtórny. 29. Aktualne zjawiska etnolingwistyczne we współczesnym języku rosyjskim. 30. Interferencje językowe na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim. 31. Tekst gwarowy jako jednostka języka. 32. Problem świadomości narodowej w literaturze ukraińskiej XX w. 33. Problem tożsamości w literaturze ukraińskiej XX w. 34. Zjawiska etnolingwistyczne na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim (problemy delimitacji – wstępne opracowanie map – kontynuacja). 35. Kategorie grammatyczne współczesnego języka ukraińskiego – aspekt porównawczy. 36. Język ukraiński poza granicami Ukrainy. 37. Ukraińska poezja i proza XIX i XX wieku w kontekście problematyki narodowej i etnicznej. 38. Literatura ukraińska XX wieku w kontekście europejskim. 39. Derywacja rzeczowników w gwarach białoruskich Białostoczczyzny. 40. Osobliwości odmiany potocznej białoruskiego języka literackiego. 41. Związki literackie białorusko-polskie w XVI w. 42. Literatura białoruskojęzyczna w Polsce. 43. Gwary polsko-białorusko-ukraińskiego pogranicza językowego na Białostoczczyźnie. 44. Nazwy własne na polsko-białorusko-ukraińskim pograniczu językowym. 45. Tendencje rozwojowe współczesnego białoruskiego języka literackiego. 46. Polsko-białoruskie związki literackie w przeszłości i obecnie. 47. Optymalizacja i modernizacja PNJR. Przygotowanie materiałów glottodydaktycznych.

Instytut Germanistyki: 1. Analiza kategorii jakości transferu wiedzy w komunikacji bezpośredniej i przy pomocy pośrednika językowego. 2. Organizacja i koordynacja monitoringu i ewa-

lucji dydaktyki języków obcych i translacji. Badanie procesów strategicznego profilowania tekstów-translatów w ramach tłumaczenia awista. Przegląd aktualnych tendencji badawczych w polskiej translatoryce germanistycznej. Typologizacja problemów translacyjnych. 3. Problem narodowej tożsamości kanadyjskiej na tle wieloetnicznego składu populacyjnego Kanady. 4. Rzeczywistość a wyobrażenia we francuskich tekstach średniowiecznych. 5. Przegląd i analiza badań kanadyjskich w Polsce. 6. Strategiczne modele rozumienia obcojęzycznych tekstów specjalistycznych w nauczaniu języka obcego na poziomie zaawansowanym. 7. Rozkład materiałów do nauczania języka niemieckiego w gimnazjum. 8. Tworzenie podręczników do nauczania języka niemieckiego. 9. Rola mediów i środków technicznych w budowaniu i funkcjonowaniu warsztatu tłumacza rola tłumaczenia awista w nauce i dydaktyce tłumaczenia. 10. Programy szkolenia nauczycieli języka angielskiego w zakresie wykorzystania internetu. Internet jako alternatywa dla podręcznika do nauki języka angielskiego. 11. Wykorzystanie stron internetowych w celu rozwijania określonych sprawności językowych w ramach dydaktyki języka obcego. 12. Rola programów komputerowych w nauczaniu języka obcego w szkole. 13. Badania ogólne w dziedzinie Computer-Assisted Language Learning (wykorzystanie komputerów w nauczaniu jęz. obcego). 14. Badania teoretyczne dotyczące tworzenia i oceniania materiałów (podręczników do nauki języka). 15. Obserwacja zachowań uczniów w trakcie lekcji przeprowadzanych w Internecie i ocena przydatności takich lekcji w procesie uczenia. 16. Badania w zakresie wspomaganiania nauki słownictwa poprzez wykorzystanie programów autorskich, słowników elektronicznych i internetu. 17. Badania tekstologiczne nad ustalaniem wzorca tekstowego. 18. Tworzenie podręczników do nauki języka angielskiego dla różnych szkół. 19. Tworzenie testów fonetycznych dla badania poprawności języka mówionego. 20. Problem „falszywych i prawdziwych przy-

jaciół” w nauczaniu Polaków języka angielskiego pojęcie pluralizmu w myśli politycznej lorda Actona (M. Pomorski). 21. Wpływ języków europejskich na aktualny stan rozwoju języka portugalskiego. 22. Badania nad składnią jęz. niemieckiego, fonetyką i fonologią oraz morfologią jęz. niemieckiego w aspekcie kontrastowym. 23. Językowy obraz świata w horoskopach. 24. Tendencje rozwojowe języka niemieckiego. 25. Zagadnienia synonimii i polisemii. 26. Problem okazjonalizmów w języku niemieckim. 27. Badania nad wybranymi aspektami języka polityki i subkultury młodzieżowej. 28. Konfrontatywne badania historii, kultury i realizmizmu. 29. Badania nad teatrem weimarskim w czasach Goethego. 29. Biogenetyczne uwarunkowania procesu akwizycji języka obcego. 30. Psycholingwistyczne i neurolingwistyczne aspekty akwizycji języków obcych. 31. Język – poznanie – kultura. Wielojęzyczność i wielokulturowość w procesie glottodydaktycznym. 32. Zagadnienia akwizycji składni języka niemieckiego przez osoby dorosłe. 33. Literatura podróżnicza dotycząca Gdańska i Prus Wschodnich w XVIII i XIX w. 34. Twórczość autobiograficzna w literaturze bylejš NRD. 35. Sceptycyzm w literaturze niemieckiej po roku 1945. 36. Twórczość pisarzy niemieckich w okresie Republiki Weimarskiej. 37. Druga wojna światowa i problem niemieckiej winy w literaturze niemieckiej.

Instytut Filologii Romańskiej: 1. Teoria literatury. 2. Historia literatur romańskich (francuskiej, belgijskiej, hiszpańskiej, ibero-amerykańskiej). 3. Językoznawstwo romańskie (francuskie, portugalskie, hiszpańskie). 4. Glottodydaktyka (z zastosowaniem do nauczania głównie języka francuskiego). 5. Teoria i historia teatru. 6. W ramach badań własnych realizowane były następujące tematy: 7. Problemy opisu wyrażen wskazujących. 8. Języki kreolskie na bazie języka portugalskiego. 9. Mitologia stylu pisarskiego. 10. Struktury powieściowe i teatralne w literaturze francuskiej XX w. 11. Powieść francuska XIX w. 12. Deskrypcje określone i imiona własne. 13. Studium porównawcze teatru hiszpańskiego i francuskiego. 14. Komedja francuska na scenach polskich w II połowie XX w. 15. Literatura a filozofia Hiszpanii w XX w. 16. Spójność tekstu średniowiecznego. 17. Lokalizacja przestrzenno-czasowa w języku francuskim i hiszpańskim. 18. Spójność tekstu powieści nadrealistycznej. 19. System temporalny czasownika portugalskiego. 20. Aspekty semantyczne i pragmatyczne funkcjonowania wyrażen frazeologicznych. 21. Strategie gier powieściowych w utworach Queneau. 22. Poezja Saint-John Perse’a. 23. Przymiotniki przestrzenno-czasowe w języku francuskim. 24. Populizm w literaturze francuskiej XIX i XX w. 25. Kultura kobieca w literaturze latynoamery-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

kańskiej. 26. Interkulturowe aspekty nuczania języków romańskich. 27. Zdanie, tekst, rzeczywistość. 28. Postać literacka w literaturze francuskiej i frankofońskiej. 29. Potencjał sceniczny tekstu literackiego.

Instytut Archeologii: 1. Krzemieniarstwo neolitu, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. 2. Przemiany środowiska przyrodniczego pod wpływem działalności człowieka w holocenie na obszarze Polski Środkowowschodniej i Południowo-Wschodniej. 3. Zróżnicowanie i zmienność populacji pradziejowych i historycznych Polski Środkowowschodniej. 4. Obrządek pogrzebowy ludności kultury pucharów lejkowatych w grupie południowo-wschodniej. 5. Lubelszczyzna w młodszym i późnym okresie epoki brązu oraz w wczesnej epoce żelaza. 6. Przemiany osadniczo-kulturowe we wschodniej Lubelszczyźnie w epoce brązu. 7. Obrządky pogrzebowe w kulturze trzcinieckiej – zróżnicowanie terytorialne i chronologiczne. 8. Treści symboliczne grobu w epoce brązu i w wczesnej epoce żelaza na ziemiach polskich. 9. Ubrojenia ludności środkowoeuropejskiego barbaricum w młodszy okres przedrzymski. 10. Studia nad obrządkiem pogrzebowym sarmatów oraz ich kontaktami z germanami i światem antycznym. 11. Katalog importów prowincjonalnorzymskich. 12. Europa Środkowa w starożytności. 13. Badania nad szklarstwem starożytnym, antycznym i wczesnośredniowiecznym oraz badania nad szklarstwem Europy Środkowej. 14. Znaki garncarskie na słowiańskiej ceramice naczyńowej na tle europejskim. 15. Średniowieczny ośrodek miejski w Lublinie. 16. Średniowieczne osadnictwo w granicach okręgów parafialnych archidjakonu lubelskiego. 17. System umocnień obronnych Lublina w średniowieczu i czasach staropolskich. 18. Osadnictwo grodowe Lubelszczyzny. 19. Identyfikacja, symetria i dziedzielenie cech morfologicznych człowieka. 20. Metodologia nauk humanistycznych w zakresie archeologii i historii.

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej: 1. Edycja źródeł do dziejów miasta Wojnicza. 2. Edycje pamiętników. 3. Kultura książki drukowanej XV–XVIII w. 4. Bibliografie specjalne (dziedzin, osobowe). 5. Kultura czytelnictwa w regionie. 6. Książka i biblioteka XIX–XX w. 7. Medioznawstwo. 8. Język prasy i reklamy. 9. Historia kultury XVI–XVIII w. 10. Historia nauki. 11. Biblioteka w społeczeństwie informacyjnym.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

1. Instytucjonalne i funkcjonalne problemy rynku finansowego w Polsce. 2. Restrukturyzacja i prywatyzacja przedsiębiorstw w warunkach gospodarki rynkowej. 3. Rynek kapitałowo-pięniężny w Polsce. 4. Problemy integracji eu-

Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego: 1. Strukturą wypowiedzi osób z chorobą Alzheimera. 2. Semantyką w upośledzeniach umysłowych. 3. Fonetyką w głuchocie i świadomością słowotwórczą dzieci słyszących i osób niesłyszących. 4. Komunikacja w hipnozie. 5. Metodami terapii jaskających się i samym zjawiskiem jaskania. 6. Zachowaniami komunikacyjnymi osób z autyzmem. 7. Językową projekcją emocji na przykładzie wypowiedzi 10-letnich dzieci w normie intelektualnej i upośledzonych umysłowo. 8. Badaniami tzw. prostego opóźnienia rozwoju mowy. 9. Badaniem zachowań językowych w przypadkach lewostronnych uszkodzeń mózgu. 10. Problemy teorii języka rozpatrywano w związku z badaniami nad kategorią pejoratywów słowotwórczych we współczesnej polszczyźnie, socjolektalnym kształtem komunikacji językowej (socjolekt jeździecki) i persfazją hipnozie.

Zakład Kultury i Historii Żydów: 1. Sztetl w literaturze i historiografii. 2. Żydzi w Polsce w XIX i XX w. – historia i kultura. 3. Obrazowanie Holocaustu – problemy metodologiczne. 4. Temat Holocaustu z literaturze amerykańskiej i polskiej – ujęcie porównawcze. 5. Wizualizacja pamięci – przedstawianie i upamiętnianie Zagłady w muzeach. 6. Tematy żydowskie w powojennej literaturze polskiej i jidysz. 7. Dzieje ludności żydowskiej w Królestwie Polskim w XIX/XX w. (ze szczególnym uwzględnieniem okresu pierwszej wojny światowej). 8. Ruchy migracyjne w obrębie państw powstałych w wyniku rozpadu imperium carskiego ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich w latach 1917–1930. 9. Żydzi na Lubelszczyźnie po II wojnie światowej. 10. Judenraty w Dystrykcie Lubelskim. 11. Polemiki między muzułmanami a Żydami w średniowieczu.

Zakład Kulturoznawstwa: 1. Nowożytny portret w sztuce sakralnej. 2. Ikonografia zakonu brygidiańskiego. 3. Porównawcze problemy kultury i sztuki krajów śródziemnomorskich i dalekiego wschodu. 4. Gender w teorii filmu. 5. Tekstologia i genologia przekazów ludowych. 6. Twórczość Henryka Siemiradzkiego. 7. Wschodnie pogranicze kulturowe (język, folklor oraz obrzędowość rodzinna i doroczna). 8. Problemy tożsamości kulturowej regionu i subregionów Lubelszczyzny. 9. Demonologia Lubelszczyzny. 10. Śpiewacy ludowi Lubelszczyzny – ich repertuar.

ropejskiej. 5. Funkcjonowanie gospodarki samorządowej i lokalnej. 6. System ubezpieczeń społecznych i gospodarczych. 7. Systemy bankowe w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. 8. Teoria systemów ekonomicznych. 9.

Organizacja procesów rozwoju w przetrześci. 10. Funkcjonowanie gospodarki światowej. 11. Wykorzystanie metod statystyczno-ekonometrycznych w analizie zjawisk ekonomicznych. 12. Rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza w jednostkach gospodarczych. 13. System podatków państwowych i samorządowych. 14. Zmiany w systemie zarządzania przedsiębiorstw w warunkach transformacji. 15. Nowoczesne metody marketingu. 16. Zachowania rynkowe nabywców. 17. Wspólna polityka rol-

na Unii Europejskiej. 18. Zarządzanie procesowe. 19. Wycena zasobów niematerialnych. 20. Jakość, informacja i wiedza jako czynniki sukcesu. 21. Kultura organizacyjna. 22. Budowa strategii przedsiębiorstwa i potencjału konkurencyjnego. 23. Rola systemów informatycznych w działalności organizacji gospodarczych. 24. Procesy logistyczne w przedsiębiorstwie. 25. Polska i francuska myśl ekonomiczna XIX i XX w. 26. Zastosowanie matematyki wyższej w ekonomii.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

1. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych Polaków w procesie integracji z Unią Europejską – ciągłość i zmiana. 2. Sytuacja edukacyjna dzieci, młodzie-

ży i dorosłych Polaków w XVIII–XXI w. Ciągłość i zmiana. 3. Psychologiczne, społeczne i biologiczne uwarunkowania aktywności człowieka.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

1. Status ontologiczny cząstek elementarnych. 2. Ontologiczny charakter procesu i zmiany. 3. Różnorodność koncepcji zjawisk umysłowych (teoria umysłu). 4. Rodzaje i typy wiedzy (nauka, światopogląd). 5. Granice poznania i wiedzy. 6. Zagadnienia metodologii. 7. Historia logiki. 8. Metodologiczne aspekty komputerowych systemów odkryć naukowych. 9. Historia filozofii średniowiecznej. 10. Historia filozofii starożytnej. 11. Logika pytań. 12. Problemy historyzmu w myśli nowożytnej. 13. Idea wolności i podmiotowości człowieka w filozofii europejskiej. 14. Problemy aksjologii w myśli współczesnej. 15. Problematyka Wschodu i Zachodu w filozofii rosyjskiej. 16. Wybrane zagadnienia współczesnej filozofii anglosaskiej oraz filozofii niemieckiej. 17. Stosunek między poznaniem dyskursywnym a poznaniem obrazowym. 18. Rola nieświadomości jako kategorii filozoficznej. 19. Kategoria stereotypizacji myślenia. 20. Historia i teoria antropologii kulturowej. 21. Teorie środków masowego przekaza-

zu. 22. Płeć w kulturze. 23. Polska kultura ludowa. 24. Przesze i współczesne pojmowanie rytuału. 25. Sztuka i estetyka XX w. 26. Historia światowej i polskiej myśli etycznej. 27. Teoria wartości (ze szczególnym uwzględnieniem wartości utylitarnych). 28. Filozofia zła. 29. Wybrane zagadnienia bioetyczne. 30. Historia polskiej myśli społecznej XX w. 31. Historia filozofii Słowian. 32. Etyka polska. 33. Religijna i filozoficzna myśl buddyzmu w Indiach i Chinach. 34. Etyka buddyjska. 35. Zagadnienia czystej świadomości w filozofii buddyjskiej. 26. Neohinduistyczne ruchy religijne. 37. Zagadnienia cierpienia zwierząt i ochrona życia. 38. Przemiany społeczne w Europie Środkowowschodniej. 39. Czynniki aktywizacji społeczności lokalnych. 40. Przemiany kultury współczesnej aspekty społeczne i kulturowe. 41. Zasoby ludzkie województwa lubelskiego. 42. Komunikacja społeczna. 43. Społeczne uwarunkowania rozwoju województwa lubelskiego. 44. Procedury badawcze w badaniach marketingowych i rynku.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Na Wydziale, od kilku lat, realizowane są dwa główne tematy badawcze: I. Polska w okresie transformacji systemowej; II. Europa wobec wyzwań XXI wieku. Jednocześnie każdy z 10 Zakładów realizuje, w ramach badań statutowych oraz własnych, niżej wymienione tematy badawcze: 1. Stosunki międzynarodowe w Europie Środkowo-Wschodniej. 2. Europa w światowym systemie stosunków międzynarodowych. 3. Polska myśl polityczna. 4. Polska i świat na początku XXI wieku – historyczne uwarunkowania. 5. Samorząd terytorialny w Polsce na tle porównawczym. 6. Samorząd terytorialny w warunkach transformacji społecz-

no-ustrojowej. 7. Myśl społeczna, ruchy polityczne i religijne współczesnego świata. 8. Przemiany cywilizacyjne w Polsce i na świecie w XX w. 9. Teoria i praktyka komunikowania społecznego. 10. Publicystyka i literatura polska XIX i XX w. 11. Socjopolityczne determinanty funkcjonowania społeczeństwa i władzy w warunkach nowoczesnej demokracji. 12. Społeczeństwo polskie wobec procesów integracji europejskiej w ujęciu socjologii polityki. 13. Mniejszości narodowe w procesie transformacji. 14. Ewolucja statusu mniejszości narodowych. 15. Prawa człowieka w Europie Środkowo-Wschodniej. 16. Prawa mniejszości narodo-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

wych w europejskim systemie ochrony praw człowieka. 17. Systemy polityczne państw Europy Środkowo-Wschodniej. 18. Transformacja systemu politycznego

go w Polsce. 19. Idee w komunikacji i kreacji rzeczywistości politycznej. 20. Kultura – media – polityka.

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

1. Działania intermedialne we współczesnej sztuce. 2. Rzeczywistość realna a zmienność struktur formalnych dzieł plastycznych w czasie i przestrzeni w indywidualnym procesie twórczym. 3. Zastosowanie serigrafii, plotera drukującego i technik cyfrowych w wielkoformatowej grafice projektowej. 4. Wykorzystanie współczesnych technik cyfrowych i multimedialnych w grafice projektowej. 5. Pokonywanie barier technologicznych i warsztatowych w technikach wklęsłodrukowych. 6. Analiza systemów edukacji plastycznej XX w. 7.

Europejska i amerykańska filozofia edukacji muzycznej drugiej połowy XX w. 8. Nowe media w edukacji muzycznej. 9. Badania nad interpretacją utworów chóralnych współczesnych kompozytorów polskich. 10. Studia nad polską kulturą muzyczną w okresie romantyzmu i baroku. 11. Kształcenie nauczycieli muzyki w Polsce i na świecie. 12. Twórczość kompozytorska: muzyka kameralna, symfoniczna i teatralna. 13. Uwarunkowania pieśni ludowej w aspekcie badań „żywej tradycji” w ludowej kulturze muzycznej regionu.

JEDNOSTKI OGÓLNOUNIwersYTECKIE

Biblioteka Główna i Biblioteki Zakładowe

Działalność systemu biblioteczo-informacyjnego Uniwersytetu wynikała z pełnionych zadań o charakterze naukowym, dydaktycznym i usługowym. Z powodzeniem zrealizowano także przedsięwzięcia na rzecz dalszej modernizacji pracy i usług bibliotecznych.

Ważną inwestycją sfinansowaną z funduszy Uczelni było unowocześnienie bibliotecznego systemu VTLS po dziewięciu latach od jego zakupu i przejście na nową wersję VIRTUA. Na inwestycję tę składały się: zakup nowego serwera, oprogramowania i systemu zarządzania bazą, dokonanie migracji danych do wersji VIRTUA oraz zakup nowych 55 komputerów, w tym 26 terminali dla czytelników.

Istotnym przedsięwzięciem była przeprowadzka i organizacja Biblioteki Instytutu Nauk o Ziemi w nowych pomieszczeniach przy al. Kraśnickiej. Ta specjalistyczna biblioteka, licząca ponad 124 tys. woluminów i jednostek, zajmuje obecnie nowoczesnie urządzone pomieszczenia na dwóch kondygnacjach.

Biblioteka współpracowała z innymi bibliotekami naukowymi i uczestniczyła w kilku inicjatywach ogólnopolskich. Jedną z nich jest Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny NUKAT, tworzony metodą współkatalogowania przez biblioteki stosujące zintegrowane systemy, takie jak: Aleph, Horizon, ProLib, Q-Series, Virtua.

Inną formą współdziałania grupy bibliotek są konsorcja. Sprawdziły się one w organizacji dostępu do zasobów elektronicznych, zwłaszcza czasopism. Biblioteka Główna przystąpiła przed rokiem do konsorcjum Elsevier (wcześniejszej Science Direct), z którym podpi-

sano umowę na lata 2004-2006. Zapewnia ono dostęp do pełnych tekstów 1900 tytułów czasopism cieszących się dużym zainteresowaniem wśród pracowników naukowych, o czym świadczy statystyka wykorzystania za rok sprawozdawczy w liczbie ponad 46 tys. skopionych artykułów.

System biblioteczo-informacyjny tworzą: Biblioteka Główna i 27 bibliotek zakładowych: 6 wydziałowych, 14 instytutowych, 3 zakładowe, 4 jednostek pozawydziałowych oraz 3 biblioteki Kolegiów UMCS: w Biłgoraju, Radomiu, Białej Podlaskiej. Ponadto tworzone są księgozbiory przy dwóch jednostkach uniwersyteckich: Zakładzie Kultury i Historii Żydów oraz Zakładzie Kulturoznawstwa.

Istotną zmianą w strukturze organizacyjnej bibliotek zakładowych jest utworzenie z dniem 1 października 2004 r. Biblioteki Wydziału Humanistycznego (w okresie od 1 lipca 2004 r. do 30 września 2004 r. w stanie organizacji) w wyniku połączenia 6 bibliotek Instytutowych Wydziału Humanistycznego.

Z dniem 1 października 2003 r. zostały wprowadzone zmiany także w strukturze organizacyjnej Biblioteki Głównej (Zarządzenie Nr 49/2003 Rektora UMCS). Likwidacji uległy dwa oddziały i 4 sekcje wewnątrzoddziałowe.

Działania na rzecz jednolitej pracy całego systemu dotyczyły podstawowych funkcji gromadzenia i opracowania zbiorów oraz korzystania z dostępnych zasobów elektronicznych. Sprawą zasadniczą jest rozpoczęcie katalogowania w systemie VIRTUA przez wszystkie biblioteki zakładowe. Obecnie katalogową bazę danych tworzą Biblioteka Główna i 4 biblioteki zakładowe. Stan bazy na koniec czerwca br. wynosił: po-

nad 265 tys. egzemplarzy książek, prawie 8 tys. zasobów czasopism, 206 tys. rekordów bibliograficznych oraz 240 tys. rekordów hasel wzorcowych.

Korzystanie z zasobów bibliotecznych utrzymuje się na wysokim poziomie.

Statystyka udostępniania przedstawia się następująco: 385 875 wol. i jedn. ogółem – w tym: książek – 267 391, czasopism – 116 378, zbiorów specjalnych – 2 106; 40 547 kserokopii; 66 960 artykułów z czasopism elektronicznych; 4855 wykorzystania baz danych; 9427 wykorzystania Internetu.

Odwiedziny w czytelniach wyniosły 89 086 osób (w tym studentów 76 299); liczba odwiedzin w informatarium – 16 300; liczba czytelników zarejestrowanych w wypożyczalni miejscowej – 10 479.

Czytelnicy korzystali także w dużym zakresie z usług informacyjnych oraz pomocy w poszukiwaniu literatury. Ogółem udzielono ponad 22 tys. informacji bezpośrednich (bibliotecznych, bibliograficznych i rzeczowych) oraz 225 informacji pisemnych. Sporządzono ok. 2600 zestawień bibliograficznych i opracowano 24 kwerendy wymagające dłuższych poszukiwań.

W ramach prac dokumentacyjnych kontynuowano tworzenie bazy „Bibliografia Dorobku Naukowego UMCS”, która liczy aktualnie 19 286 opisów prac naukowych. Wprowadzono także opisy do bibliograficznej bazy cytowań „Polska Literatura Humanistyczna” (75 opisów głównych oraz 1500 opisów pozycji cytowanych).

Zadania dydaktyczne realizowano w różnych formach, mając na celu zapoznanie użytkowników z zasadami korzystania z katalogów, księgozbioru i elektronicznych źródeł informacji. Studenci I roku zostali przeszkoleni w ramach przysposobienia bibliotecznego

(przeszkolono 3420 studentów w 284 grupach).

Dla studentów starszych lat studiów i magistrantów prowadzono przysposobienie informacyjno-bibliograficzne z poszczególnych dziedzin wiedzy (chemii, biochemii, filologii polskiej, filologii angielskiej, politologii), z których skorzystało 219 osób w 16 grupach. Praktyki studenckie odbyło 19 studentów bibliotekoznawstwa. Dla młodzieży szkół średnich prowadzono lekcje biblioteczne (przyjęto 21 grup, 475 osób).

Gromadzenie zbiorów Biblioteki Głównej odbywało się poprzez egzemplarz obowiązkowy (EO), kupno (prenumeratę), wymianę i dary.

Akcesją, wg Rejestru Przybytków, objęto łącznie ponad 21 tys. wol. i jedn., w tym 16 tys. z EO, prawie 3 tys. z kupna. Gromadzenie czasopism wyrażone liczbą tytułów bieżących wynosi 3544 tytuły (2949 polskich i 595 zagranicznych). Wpływ bieżący czasopism zarejestrowano w liczbie prawie 28 tys. jednostek; do inwentarza wpisało łącznie 2736 wol.

Wśród nabytków wzrosła nieznacznie liczba książek zagranicznych (296 publikacji). Prenumeratę czasopism zagranicznych realizowały 4 firmy (Swets Blackwell, Elsevier, Kluwer, New School University). Droga kupna antykwarycznego zbioru specjalnie wzbogaciły się o 8 starodruków, 4 grafiki, 1 plakat i 1 mapę.

Biblioteka Główna prowadzi dla systemu biblioteczo-informacyjnego Uczelni prenumeratę czasopism zagranicznych (511 tytułów) i baz danych (7), prenumeratę czasopism krajowych (dla 98 jednostek, 490 tytułów) oraz wymianę wydawnictw.

W miarę możliwości prowadzono ochronę i zabezpieczanie zniszczonych zbiorów. Profesjonalnym zabie-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

gom konserwatorskim poddano 3 sta-
rodruki, 1 grafikę oraz 50 plakatów.

Prowadzono stałą kontrolę zbiorów.
Skontrum objęło książki w zakresie sy-
gnatur B 88001 – 495000. Ubytkowa-
no 747 wol.

Udostępnianie zbiorów w sieci biblio-
tek zakładowych utrzymuje się od wielu
lat na wysokim poziomie. Charaktery-
zują je następujące dane liczbowe: 1 152
488 wol. i jedn. udostępnionych ogółem
(833 991 w czytelni; 318 497 przez wy-
pożyczalnię), 719 855 – liczba odwie-
dzin, 116 622 udzielonych informacji,
63 371 rewersów niezrealizowanych,
501 313 zwróconych książek.

Do zbiorów bibliotek zakładowych
przybyło 17 183 wol. i jedn. (9528
książek, 7459 czasopism, 196 zbiorów
specjalnych). Podstawowe źródło na-
bytków stanowiły zakupy z minimalne-
go funduszu dydaktycznego i grantów
oraz wymiana i dary. Opracowanie zbio-
rów odbywało się w sposób tradycyjny i
komputerowo. W systemie VTLS kato-
logowały książki 4 Biblioteki: Instytu-
tu Anglistyki, Wydziału Prawa i Admi-

nistracji, Instytutu Nauk o Ziemi, Wy-
działu Politologii.

Łącznie wymienione Biblioteki
wprowadziły do bazy danych: 2171 re-
kordów bibliograficznych (w tym 989
nowych), 4819 rekordów egzemplarza,
117 rekordów haseł wzorcowych for-
malnych i rzeczowych.

Prowadzono Centralny Katalog Bi-
bliotek Zakładowych. Włączono 4100
kart katalogowych. Przekazano do BN
informację o nabytkach zagranicznych
książek (300 kart).

Nadrzędne zadanie systemu biblio-
tecznego, jakim jest zapewnienie litera-
tury dla potrzeb nauki i dydaktyki, zreali-
zowano w postaci zgromadzenia ponad
41 tys. woluminów książek, czasopism,
zbiorów specjalnych oraz organizację
dostępu do elektronicznych źródeł infor-
macji naukowej (5 serwisów on-line peł-
nych tekstów czasopism, ponad 23 tys.
tytułów, 60 baz danych na CD-ROM).
Odnotowano 809 tys. odwiedzin czytel-
ników, wśród których ponad 39 tys. sta-
nowili studenci innych lubelskich uczel-
ni i prywatnych szkół wyższych.

Biblioteka Brytyjska

Biblioteka Brytyjska powstała w roku
1990, wtedy jako jedna z dziesięciu tego
typu placówek w Polsce. W ciągu swo-
ich trzynastu lat pracy zdobyła już waż-
ne i stałe miejsce wśród bibliotek na-
szego miasta. Zasadniczy wpływ na tę
pozycję mają zarówno bogate i warto-
ściowe zbiory biblioteczne, miły, no-
wocześnie i estetycznie zaprojektowa-
ny lokal oraz sprawna i fachowa obsłu-
ga. Biblioteka Brytyjska jest placówką
o charakterze publicznym, dostępną dla
wszystkich czytelników, znających ję-
zyk angielski, gdyż całość udostępnia-
nych zbiorów wydawana jest w tym ję-
zyku. Księgozbiór reprezentuje wszyst-
kie dziedziny wiedzy, a także literaturę
piękną dla dorosłych i dzieci.

Zróżnicowany poziom (językowy i
merytoryczny) zgromadzonych doku-
mentów pozwala na zainteresowanie się
nimi szerokiego grona czytelników.

Całość zbiorów udostępniana jest
w dwojaki sposób: na zewnątrz i na
miejscu.

W okresie sprawozdawczym księgo-
zbiór podręczny liczył około 1000 wol.,
a zbiór czasopism prenumerowanych li-
czy 21 tytułów. Z powyższych materia-
łów korzysta się w czytelni.

Struktura zbiorów przedstawia się
następująco: druki zwarte – 10 003
wol., czasopisma – 21 tytułów, kase-
ty – 2950 sztuk.

Udostępnianie: druki zwarte – 28
610 wypożyczeń, kaseety – 7114 wy-
pożyczeń.

Z wypożyczalni korzysta 1147 zare-
jestrowanych czytelników, którzy odna-
wiają każdego roku swoje członkostwo,
wpłacając opłatę wpisową.

W roku akademickim 2003/2004
biblioteka wpłaciła do kasy uczelni

sumę 40 940 zł z tytułu opłat człon-
kowskich.

-Biblioteka udziela informacji zaró-
wno czytelnikom indywidualnym jak i
grupom zorganizowanym np.: wyciecz-
kom ze szkół podstawowych, śred-
nich i szkół językowych. Prowadzi rów-
nież lekcje biblioteczne, w czasie któ-
rych prezentowane są zbiory oraz oma-
wiana problematyka związana z kato-
logiem komputerowym.

Stalym już i ważnym punktem jest
uaktualnianie we współpracy z British
Council w Warszawie punktu British
Studies Resources – działu informacji
o Wielkiej Brytanii i udostępnianie ma-
teriałów z tego działu.

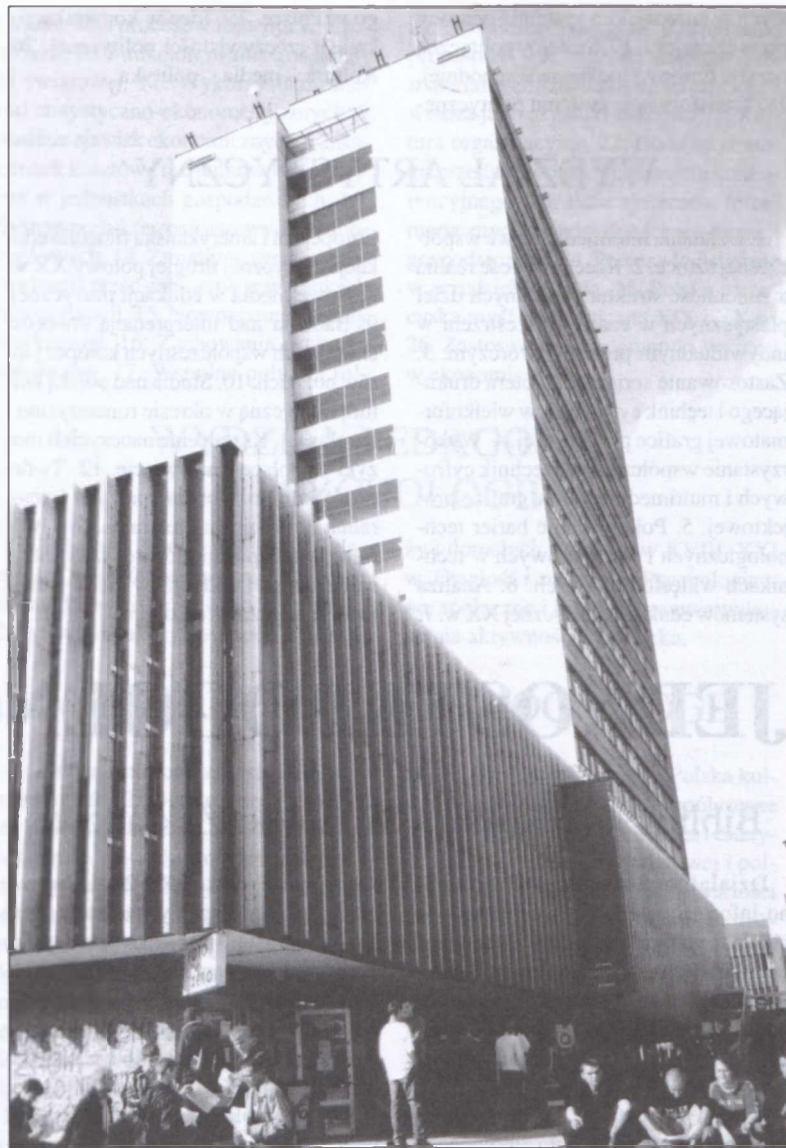
W związku z automatyzacją biblio-
teki przeprowadzono selekcję księgo-
zbioru we wszystkich działach. Twor-
zony jest nowy katalog książek w pro-
gramie „Alice”.

Od maja 2003 roku do dnia dzisiej-
szego do katalogu zostało dodanych
9349 rekordów w ramach retrokon-
wersji. Obecnie katalogowane są kase-
ty audio i księgozbiór podręczny.

Biblioteka Brytyjska zorganizowała
wystawy: Dylan Thomas Time passes.
Listen. Time passes... Wystawa książek
i kaset audio; The best of British Science
Fiction and Fantasy. Wystawa książek;
Wystawa poświęcona J. M. Cootzee.

W związku z nowym projektem
utworzenia w Bibliotekach Brytyj-
skich w Szczecinie, Wrocławiu i w Lu-
blinie centrów informacji o Wielkiej
Brytanii bibliotekę odwiedzili Robin
Rickard, Deputy Director The British
Council i Anna Danielewicz – As-
sistant Director.

W roku sprawozdawczym Biblioteka
Brytyjska prowadziła współpracę z wy-

dawnictwami językowymi: Heinemann
i Prentice Hall, PWN oraz ze szkoła-
mi (przekazywanie czasopism, nume-
rów retrospektywnych), ufundowała 2
roczne karty do biblioteki uczniom, któ-
rzy zajęli II miejsce w finale II Edycji
Międzyszkolnego Konkursu Języka
Angielskiego „Are you culture vulture?”,
przekazała i udostępniła zbiory (ksią-
żek, map, plakatów i czasopism) Szko-
le Podstawowej nr 21 – pomoc w zorga-
nizowaniu Dni Brytyjskich, przekazała
Szkołe Podstawowej w Jastkowie mate-
riały promocyjne (jw.) dotyczące Wiel-
kiej Brytanii – pomoc przy organizacji
kiermaszu o tematyce brytyjskiej, zor-
ganizowała giełdę taniej książki angiel-

skiej, prezentowała i promowała waka-
cyjne kursy w szkołach językowych w
Wielkiej Brytanii, przeprowadziła se-
lekcję księgozbioru biblioteki w ramach
rozpoczętego w bieżącym roku projektu
reorganizacji katalogu oraz systemu wy-
pożyczania (automatyzacja).

W Bibliotece Brytyjskiej w Lubli-
nie znajduje się ośrodek administracji
i koordynacji egzaminów Cambridge.
W roku 2003 na egzaminy Cambridge
(First Certificate, Certificate of Ad-
vanced English, Certificate of Profi-
ciency in English, Key English Test,
Preliminary English Test, Business
English Certificates) zapisało się około
2000 osób.

Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców

W roku sprawozdawczym Centrum
Języka i Kultury Polskiej dla Polonii
i Cudzoziemców UMCS pomyślnie
kontynuowało realizację zadań z za-
kresu kształcenia cudzoziemców oraz
badań nad językiem i kulturą polską,
a także promocji języka i kultury pol-
skiej za granicą.

W roku akademickim 2003/2004 w
prowadzonym przez Centrum rocz-
nym kursie przygotowawczym do stu-

dów wyższych uczestniczyło 81 cu-
dzoziemców, skierowanych przez Biu-
ro Uznanalności Wykształcenia i Wy-
miany Międzynarodowej (w tym 26
osób z Ukrainy, 21 z Kazachstanu, 11
z Albanii, 8 z Białorusi, 5 z Turkmeni-
stanu, 3 z Uzbekistanu, 2 z Rosji i po
jednej osobie z Łotwy, Mołdawii, Esto-
nii, Gruzji i Angoli). Oprócz tego udział
w kursie wzięło 9 osób na zasadach od-
płatności (2 z Turcji, 2 z Mongolii, 1 z

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Syrii, 1 z Wietnamu, 1 z Pakistanu, 1 z Niemiec i 1 z Ukrainy). Uczestnicy kursu podzieleni byli na 7 grup, w zależności od stopnia znajomości języka polskiego i przyszłego kierunku studiów. W zajęciach grupy językowej dodatkowo udział wzięło 6 studentów przebywających w UMCS w ramach programu Sokrates/Erasmus.

W ramach rocznego Podyplomowego Studium Humanistycznego dla Cudzoziemców kształcili się 22 osoby, skierowane przez BUWiWM, w tym 10 osób z Ukrainy, 7 osób z Białorusi i 5 z Rosji.

Na 3-letnich stacjonarnych studiach licencjackich dla cudzoziemców z zakresu filologii polskiej w roku sprawozdawczym kształcili się w sumie 42 osoby, w tym na pierwszym roku 16 (5 z Kazachstanu, 4 z Rosji, 2 z Białorusi, 2 z Ukrainy, 2 z Uzbekistanu i 1 z Łotwy), na roku drugim 14 (4 z Białorusi, 4 z Ukrainy, 3 z Kazachstanu, 2 z Rosji i 1 z Moldawii) i 12 na roku trzecim (3 z Białorusi, 3 z Kazachstanu, 4 z Rosji, 1 z Moldawii i 1 z Uzbekistanu).

W drugim semestrze roku akademickiego 2003/2004 w specjalnie zorganizowanych zajęciach z zakresu języka polskiego i historii Polski udział wzięło 3 studentów z Edinboro University w USA, przebywających w UMCS w ramach wymiany między uczelniami.

Ponadto, podobnie jak w latach ubiegłych, w lipcu 2003 roku w ramach

„Lata Polonijnego” CJKP zorganizowało następujące kursy dla cudzoziemców: a) trzystopniowe studium metodyki nauczania języka polskiego dla nauczycieli z Europy Wschodniej (30 uczestników), b) letnia szkoła języka i kultury polskiej (36 uczestników), c) praktyki językowe dla studentów filologii polskiej i slawistyki (97 uczestników), d) kurs języka i kultury polskiej dla nauczycieli i działaczy polonijnych z Europy Wschodniej (27 uczestników), e) kurs humanistyczny dla studentów lektoratów języka polskiego (28 uczestników), f) trzystopniowe studium dla instruktorów polonijnych zespołów folklorystycznych (59 uczestników), zorganizowane we współpracy z Zespołem Tańca Ludowego UMCS. Łącznie w kursach uczestniczyło 277 osób z 32 państw.

Centrum zorganizowało dwie konferencje naukowe: ogólnopolską „Teksty kultury – oblicza komunikacji XXI w.” oraz międzynarodową „Humor i karnalizacja w komunikacji językowej”.

W roku sprawozdawczym zbiory biblioteki CJKP powiększyły się o 968 egzemplarzy książek i 20 kaset. Aktualnie liczą 13 585 książek i 179 kaset.

W CJKP zatrudnionych jest 26 pracowników: 20 nauczycieli akademickich (w tym 1 profesor tytularny i 7 doktorów), 2 pracowników administracyjnych, 2 inżynierów technicznych i 2 pracowników służby bibliotecznej.

Archiwum i Muzeum UMCS

Działalność Archiwum skupiała się na czynnościach związanych z realizacją ustawy o kapitale początkowym. W niewielkim jedynie stopniu prowadzono prace porządkowe i ewidencyjne zasobu, a obejmowały one głównie teczki osobowe byłych pracowników i absolwentów, z których przygotowywano odpowiednie zaświadczenia.

Archiwum boryka się z brakiem pomieszczeń. W związku z tym przyjęto jedynie: akta osobowe byłych studentów Wydziału Ekonomicznego z lat 1998–2001 w liczbie 2319 j.a. = 36 mb., akta osobowe byłych studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii z lat 1997–2001 w liczbie 2681 j.a. = 37,30 mb.

Z racji jubileuszu 50-lecia Wydziału Humanistycznego uporządkowano zachowane akta administracyjne tegoż Wydziału z lat 1952–1960. Dla akt kategorii A opracowano inwentarz kartkowy.

Sporządzono komputerową bazę danych byłych studentów Wydziału Ekonomicznego z lat 1969–2002 (studia dzienne i zaoczne).

Udostępniono w pracowni naukowej do celów naukowo-badawczych akta 148 osobom. Łączna liczba udostępnionych jednostek archiwalnych: 150. Wypożyczono do celów służbowych poszczególnym komórkom orga-

nizacyjnym UMCS 221 teczek akt. Wydano dokumenty osobiste z indywidualnych teczek osobowych 595 osobom. Przygotowano zaświadczenia potwierdzające okresy zatrudnienia i studiów oraz bloki przedmiotów pedagogicznych 6153 osobom.

Łączna liczba osób załatwionych przez Archiwum w roku sprawozdawczym: 6896.

Archiwum na bieżąco współpracuje z Samodzielną Sekcją Wynagrodzeń Bezosobowych i Ubezpieczeń Społecznych w zakresie naliczania danych do kapitału początkowego pracowników UMCS.

Archiwum służy na bieżąco informacją oraz wyszukiwaniem dokumentów dla poszczególnych komórek organizacyjnych UMCS. W roku sprawozdawczym Archiwum UMCS było kontrolowane przez Archiwum Państwowe w Lublinie. Nie stwierdzono uchybień w pracy jednostki, a zalecenia pokontrolne dotyczyły poprawy warunków pracy personelu oraz konieczności wygospodarowania dodatkowych pomieszczeń magazynowych.

W okresie sprawozdawczym Muzeum UMCS prowadziło działalność w pięciu podstawowych zakresach: gromadzenie i opracowywanie zbiorów muzealnych, działalność oświatowo-wychowawcza, opracowywanie do-

kumentacji prasowej, działalność usługowa, podnoszenie kwalifikacji pracowników.

W Muzeum przygotowano następujące ekspozycje w siedzibie własnej i innych pomieszczeniach Uniwersytetu: 1. „Dobre początki...” Rysunek studentów I roku z Pracowni Rysunku Bernarda Homziuka – Wydział Artystyczny UMCS – dzień otwarcia 6.07.2003 r. 2. „Pierwszy Kongres Syjonistyczny. Bazylea 1897 r.” – dzień otwarcia 3.10.2003 r. 3. „10 lat Fundacji na rzecz Nauki Polskiej” – dzień otwarcia 22.10.2003 r. 4. „Początki chrześcijaństwa na Lubelszczyźnie” – dzień otwarcia 17.11.2003 r. 5. „Jan Karski – emisariusz Witold” – dzień otwarcia 20.11.2003 r. 6. „Światłem malowane. Barwy przyrody Lubelszczyzny” – dzień otwarcia 9.01.2004 r. 7. „Inne światy. Mongolia i Kirgizja” (fotografia I. Wacha) – dzień otwarcia 20.02.2004 r. 8. „Vaidotas Janulis. Ekslibris” – dzień otwarcia 26.03.2004 r. 9. „Pod opieką bóstw nieba i ziemi. Obrządek pogrzebowy w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza na Lubelszczyźnie” – dzień

otwarcia 21.05.2004 r. 10. „Wojciech Łuczak. Miedzioryty” – dzień otwarcia 25.06.2004 r.

Poza ww. ekspozycjami muzeum przygotowało wystawę „Integracja Europy. Od Ottona III do Unii Europejskiej” w angielskiej wersji językowej. Prezentowana była w trakcie Międzynarodowego Kongresu Rektorów Uniwersytetów Europy 28.04–2.05.2004 r. Aktualnie jest eksponowana w Państwowym Uniwersytecie w Dniepropietrowsku na Ukrainie.

Wystawa „Integracja Europy...” w polskiej wersji językowej prezentowana była 7–12.11.2003 r. w Brześciu na Białorusi, a następnie 15.04–25.05.2004 r. w Muzeum Miejskim w Wadowicach.

W Muzeum przygotowano do opracowania bibliograficznego ok. 1000 wycinków prasowych z prasy lokalnej i ogólnokrajowej, dotyczących szeroko pojętej działalności Uniwersytetu.

Działalność usługowa Muzeum UMCS: udostępniono przechowywane zbiory 6 osobom do celów naukowych, wydawniczych i wystawienniczych.

Ogród Botaniczny

W Ogrodzie prowadzone są następujące prace badawcze: ochrona gatunków rzadkich i ginących na Lubelszczyźnie – monitoring wybranych gatunków oraz próby reintrodukcji (m.in. potwierdzenie stanowisk wybranych gatunków roślin chronionych i ginących na Lubelszczyźnie), przydatność bylin *Carex humilis* i *Veronica prostrata* do zastosowania jako rośliny okrywowe, zagrożenia dla roślinności stepowej okolic Lublina, monitoring gatunków chronionych wprowadzonych w rejonie Jeziora Piskory, ocena stanu populacji gatunku chronionego *Linosyris vulgaris* w Tarnogórze k. Izbicy, biologia kwitnienia i rozmnażanie sukulentów z podrodziny *Asclepiadoideae* uprawianych w warunkach szklarniowych – współpraca z Zakładem Biologii Komórki UMCS, waloryzacja ekotypów traw z grupy *Festuca rubra* L. i *Festuca ovina* L. jako źródło zasobów genowych do hodowli nowych odmian – badania prowadzone wspólnie z AR, tworzenie banku genów roślin chronionych i ginących strefy bagiennej i torfowo-błotnej przy zbiornikach wodnych Ogródu Botanicznego UMCS, opracowanie kolekcji i zbiorów Ogródu Botanicznego UMCS, odłowy oraz obrączkowanie ptaków w ramach programu „Stale Powierzchnie Odłowy”, badania naukowe i obserwacje entomologiczne w ramach tematu „Fauna stawonogów parków miejskich Lublina” – pracownicy i studenci Katedry Ochrony Roślin Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego KUL, obserwacje wykonywane przez pracowników Katedry Botaniki Wydziału Ogrodniczego AR w Lublinie na materiale roślinnym Ogródu Botanicznego: wielosił błękitny, pigwowiec, pigwa, hortensja, *Cotoneaster*, *Ocimum*

rośliny z rodzin *Ericaceae* *Ranunculaceae*, *Cruciferae*, rodzaje *Sedum*, *Helleborus*, *Allium* i inne z rodziny *Liliaceae*, posłonek. Obserwacje obejmują sezonową i dzienną dynamikę rozkwitania kwiatów, dynamikę pylenia i nektarowania, wydajność pyłkową i nektarową roślin, a także wpływ owadów zapylających na owocowanie i zawiązywanie nasion.

Obserwacje biologiczne na *Leuzea carthamoides* (roślina o walorach dekoracyjnych i właściwościach leczniczych) prowadzone przez pracowników Katedry Warzywnictwa i Roślin Leczniczych Wydziału Ogrodniczego AR w Lublinie, obserwacje i zbieranie owadów przez pracowników naukowych, doktorantów i magistrantów Katedry Entomologii Wydziału Ogrodniczego AR w Lublinie, udostępnianie materiału roślinnego, literatury i dokumentacji prac badawczych prowadzonych przez magistrantów, doktorantów i pracowników AR, AM, KUL, UMCS.

W minionym roku pracownicy ogrodu opublikowali *Index Seminum Anno 2003* oraz 8 artykułów, 6 komunikatów, 2 prace oddano do druku.

Pracownicy Ogródu wzięli udział w wielu konferencjach, zjazdach, wystawach oraz przygotowali dekoracje i wystroje wielu uroczystości, które miały miejsce w Uniwersytecie i w naszym mieście.

W ramach działalności dydaktycznej Ogródu Botanicznego wymienić należy: wykłady i ćwiczenia dla studentów Wydziału BiNoZ, wykłady dla studentów V roku Akademii Rolniczej, opiekę dydaktyczną nad wycieczkami szkolnymi, praktyki dla studentów Akademii Rolniczej, uczniów Zespołu Szkół Geodezyjno-Dro-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

gowych i innych szkół średnich i wyższych, seminaria, ćwiczenia, ćwiczenia terenowe dla studentów AR, KUL, UMCS prowadzone przez pracowników poszczególnych jednostek oraz prace magisterskie i doktorskie wykonywane przez studentów i pracowników Akademii Rolniczej, Akademii Medycznej, KUL i UMCS.

Ogród brał udział w organizacji (z Wojewódzkim Funduszem Ochrony

Środowiska Naturalnego i Zespołem ds. Promocji UMCS) Festynu z okazji Dnia Dziecka i Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska oraz udzielał fachowych porad z zakresu hodowli, uprawy i ochrony roślin.

Ogród jest udostępniany zwiedzającym. Przychody ze sprzedanych roślin i biletów wstępu wyniosły w 2003 r. 263 560,22 zł.

Centrum Dokumentacji Europejskiej

Centrum funkcjonuje na podstawie umowy zawartej 6 lipca 2000 roku pomiędzy Komisją Europejską a Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. Komisja Europejska przyznała CDE UMCS status pełnego centrum (full European Documentation Centre). Celem funkcjonowania Centrum jest gromadzenie dokumentacji dostarczanej przez Unię Europejską, wspieranie i ujednolicanie nauczania oraz prac badawczych dotyczących integracji europejskiej, rozpowszechnianie informacji, a także organizowanie konferencji i seminariów. Merytoryczny nadzór nad działalnością Centrum został powierzony Dziekanowi Wydziału Politologii i Radzie Centrum. CDE UMCS jest

w tej chwili jednym z 17 centrów dokumentacji działających w Polsce i jednym w tej części kraju.

W CDE zatrudnionych jest trzech pracowników na pełnym etacie na stanowisku młodszego bibliotekarza. Obecny stan kadrowy Centrum wystarcza do jego sprawnego funkcjonowania.

W roku sprawozdawczym nie zaszły żadne zmiany w lokalizacji Centrum. Obecny stan spełnia już warunki umowy UMCS z Komisją Europejską w stopniu minimalnym.

Biuro Oficjalnych Wydawnictw Wspólnot Europejskich EUR-OP, z siedzibą w Luksemburgu regularnie przesyła od listopada 2000 roku materiały i publikacje wydawane przez instytucje

UE. Stan zbiorów na 30 czerwca 2003 roku wynosił: 737 wydawnictw zwartych (dokumenty i publikacje), 76 tytułów czasopism, 427 pozycji ze zbiorów specjalnych (CD-ROM, mapy, plakaty) oraz 205 książek w Bibliotece CDE.

Zawartość gromadzonej dokumentacji europejskiej stanowią: prawo pierwotne, czyli traktaty i uzupełnienia; prawo wtórne, tj. rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie; orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji, a także publikacje tematyczne wydawane przez instytucje UE.

Dzięki przejęciu od biblioteki Wydziału Politologii gromadzonej tam od kilku lat dokumentacji Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie Centrum stało się biblioteką depozytową OBWE. Zbiór ten jest stosunkowo nieduży i przyrasta bardzo powoli.

Wyżej wymienione materiały są gromadzone, opracowywane przez pracownika Centrum, i na bieżąco udostępniane czytelnikom. W maju 2004 r. Centrum dokonało zakupu programu MAK jako podstawy komputerowego katalogu zbiorów i stopniowo buduje tę bazę.

Od momentu uruchomienia CDE UMCS z jej materiałów zgromadzonych zarówno w formie drukowanej, jak i elektronicznej, systematycznie korzystało ponad 1000 osób, w większości byli to studenci i pracownicy akademicy UMCS. W roku sprawozdawczym ponad 200 osób skorzystało z telefonicznej pomocy pracowników Centrum a około 60 z możliwości internetowej (e-mailowej) kwerendy.

W okresie sprawozdawczym Centrum, poza wykonywaniem swoich statutowych zadań, zorganizowało: spotkanie dla studentów-wolontariuszy polskich i zagranicznych na temat Polityki młodzieżowej UE (Spotkanie zostało zorganizowane we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Narodowej Agencji Programu „Młodzież”); prezentację zbiorów Centrum dla stu-

dentów UMCS i osób zainteresowanych; prezentacja taka została powtórzona w Puławach dla studentów Puławskiej Szkoły Wyższej; stałą wystawę planszową na temat dokumentacji gromadzonej w Centrum; przygotowany został i złożony w NBP projekt przeniesienia do Lublina ekspozycji „Europa wita euro” z Europejskiego Banku Centralnego we Frankfurcie nad Menem, ale ostatecznie w kwietniu NBP odmówił współfinansowania przedsięwzięcia; Centrum razem z Muzeum UMCS i Fundacją UMCS przygotowało angielskojęzyczną wersję dużej wystawy (55 plansz) pod tytułem „Od Ottona III do Unii Europejskiej” (polska wersja wystawy prezentowana była w maju i czerwcu 2003 r. w Chatce Żaka); pracownicy Centrum zrealizowali dwa cykle zajęć dla słuchaczy Podyplomowego Studium Europeistyki UMCS na temat polityki informacyjnej UE i polityki budżetowej UE; Centrum uczestniczyło w realizacji okręgowego finałowego etapu Olimpiady Wiedzy o Unii Europejskiej; z okazji Dnia Europy 10 maja została otwarta wystawa pokonkursowa plakatu „Polska w UE” umiejscowiona na pierwszym piętrze pałacu Wydziału Politologii przy placu Litewskim; w październiku wystawa plakatu będzie prezentowana w budynku Collegium Novum Puławskiej Szkoły Wyższej w Puławach; z okazji Konferencji Rektorów Uniwersytetów Europejskich w Lublinie zaprezentowana została wersja angielskojęzyczna wystawy „Od Ottona III do Unii Europejskiej”; pracownik Centrum wystąpił z referatem wiodącym podczas Polsko-Tunezyjskiego Forum Gospodarczego w Lublinie.

Wydatki jakie poniósł UMCS na funkcjonowanie CDE w roku akademickim 2003/2004, wyniosły około 65 tysięcy złotych. Kwota ta stanowi około dwóch trzecich sumy rocznych wydatków (89 tysięcy), jaką określili Uniwersytet w umowie z Komisją Europejską.

Ośrodek Polskiego Komitetu Współpracy z Alliance Française

W roku akademickim 2003/04 utworzyliśmy w Ośrodku AF 41 grup nauczania języka francuskiego, w których uczestniczyło 485 osób. Tradycyjnie przez cały rok prowadziliśmy zajęcia na kursie przygotowawczym dla kandydatów na romanistykę (2 grupy) i do egzaminu maturalnego z języka (1 grupa). Ze względu na poziom znajomości języka, w kategorii kursów ogólnych (z wyłączeniem kursu na zamówienie) dokonaliśmy następującego podziału naszych słuchaczy: 11 grup początkujących, 2 grupy tzw. faux-débutants, 9 grup na poziomie II roku zaawansowania, 11 grup średniozaawansowanych dla dorosłych, 1 grupa konwersacyjna, 1 gru-

pa dla młodzieży oraz 6 grup przygotowujących do egzaminów.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono w Ośrodku 5765 godzin zajęć dydaktycznych. Wpływy odprowadzone do kasy UMCS wyniosły 570 000 złotych.

Po raz kolejny lubelski Ośrodek Alliance Française przeprowadzał w 3 sesjach zimowych i 3 letnich egzaminy z języka francuskiego MEN - DELF (I i II stopień), Accés au DELF, Accés au DALF, Diplôme de Langue i Diplôme Supérieur (egzaminaty Alliance Française de Paris).

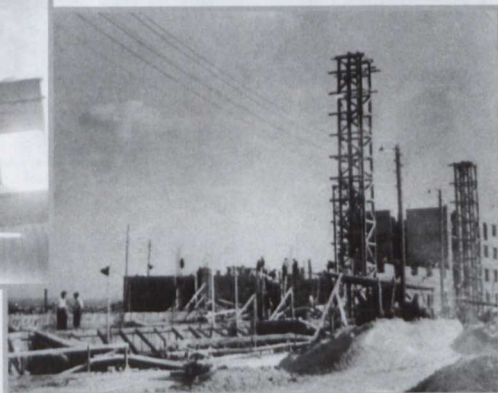
Ośrodek AF zorganizował w mijającym roku akademickim 30 imprez kulturalno-naukowych, w tym 2 koncerty

60 LAT UMCS – KRONIKA

Kalendarium zostało przygotowane na podstawie materiałów archiwalnych przez prof. dr hab. Małgorzatę Willaume do roku 1994 i uzupełnione za ostatnie dziesięciolecie przez Redakcję z wykorzystaniem zasobów informacyjnych „Wiadomości Uniwersyteckich”.

Czytelnia Biblioteki UMCS, 1949

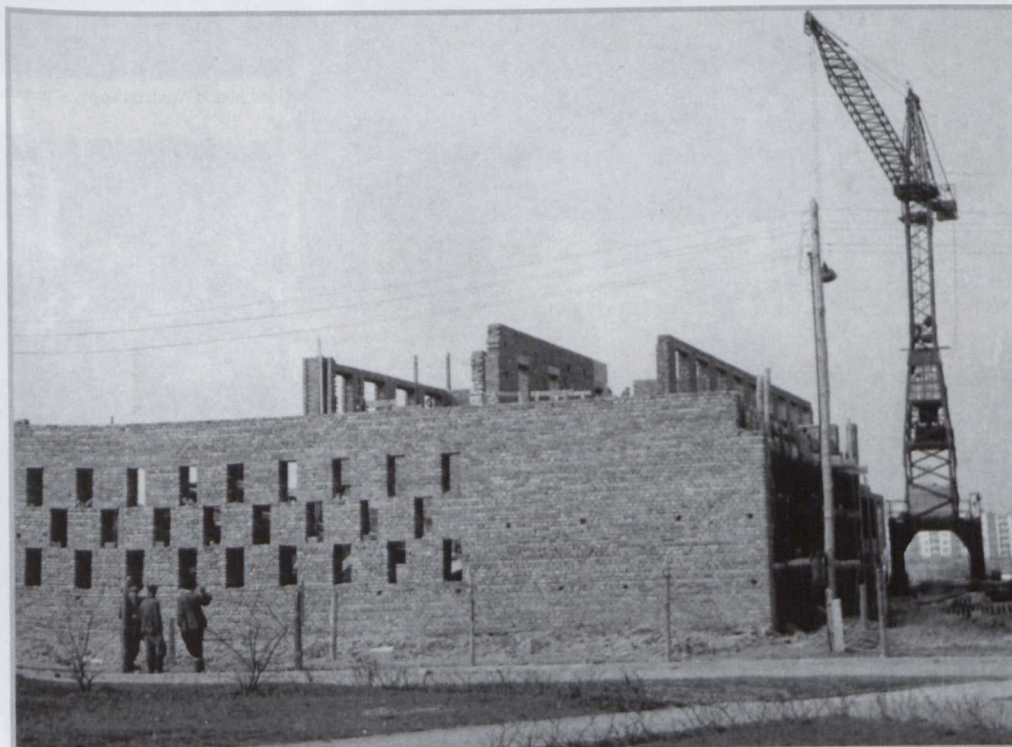
Budowa domów akademickich, 1950

Pierwsi doktorzy nauk przyrodniczych, 1952

Ćwiczenia w Zakładzie Botaniki Ogólnej, 1956

Budowa gmachu Humanistyki, przełom lat 1950. i 1960

KADENCJA HENRYKA RAABE 1944–1948

- 23 X 1944 – Powołanie przez PKWN Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z wydziałami: Lekarskim, Przyrodniczym, Rolnym i Weterynaryjnym
- X 1944 – Działania zmierzające do utworzenia Biblioteki Uniwersyteckiej
- I XI 1944 – Pierwsze nominacje profesorskie
- XI 1944 – Pierwsze wybory dziekańskie – Zapisy na I rok studiów
- 9 I 1945 – Powołanie Wydziału Farmacji oraz uzyskanie budynków dla tego wydziału przy Krak. Przedm. 56 i Radziwiłłowskiej 3
- 14 I 1945 – Pierwsza inauguracja UMCS
- 19 III 1945 – Pierwsze posiedzenie Senatu UMCS
- 27 III 1945 – Trzecie posiedzenie Senatu: prof. dr I. Hirsfeld zgłasza projekt utworzenia „miasta naukowego”
- 2 VIII 1945 – Powstanie pierwszych komisji senackich
- jesień 1945 – Przekazanie UMCS budynku przy pl. Litewskim 5 – Rektorat
- 1946 – Powołanie czasopisma naukowego „ANNALES UMCS”
- 8 VII 1946 – Uchwała Miejskiej Rady Narodowej przekazująca uczelni tereny miejskie o pow. 17 ha pod rozbudowę Miasteczka Uniwersyteckiego
- 1946/1947 – powstanie Chóru Akademickiego

KADENCJA TADEUSZA KIELANOWSKIEGO 1948–1950

- p. o. rektora Józef Parnas XI 1950 – XII 1951
- 1949 – Powstanie Wydziału Prawa
- 23 IX 1949 – Położenie kamienia węgielnego pod budowę gmachów Wydziałów: Przyrodniczego oraz pierwszego domu akademickiego
- 1950 – Wydział Lekarski i Farmaceutyczny odłączają się od UMCS jako Akademia Medyczna
- 1951 – Wydział Przyrodniczy dzieli się na dwa wydziały: Matematyki, Fizyki i Chemii oraz Biologii i Nauk o Ziemi
- 1951 – Oddanie do użytku domu akademickiego „A”

KADENCJA BOHDANA DOBRZAŃSKIEGO 1952–1955

- 1952/1953 – Powstanie Wydziału Humanistycznego: pierwsze katedry i zakłady historyczne
- 1952 – Oddanie do użytku domu akademickiego „B”
- 1953 – Powstanie Wydziału Zootechnicznego – Powstanie Studium Języków Obcych – Założenie Zespołu Tańca Ludowego
- 1954 – Oddanie do użytku gmachu Fizyki – Oddanie do użytku gmachu Chemii Małej – Oddanie do użytku domu akademickiego „C”
- 1954 – Biblioteka UMCS zaczyna otrzymywać egzemplarz obowiązkowy z wydawnictw krajowych
- 1955 – Oddanie do użytku domu akademickiego „D”

KADENCJA ANDRZEJA BURDY 1955–1957

- 1955 – Wydziały: Rolny, Weterynaryjny i Zootechniczny odłączają się od UMCS jako Wyższa Szkoła Rolnicza (obecnie Akademia Rolnicza)
- Oddanie do użytku Domu Profesora, ul. Sowińskiego 6
- 1956 – Oddanie do użytku domu akademickiego „E”

**KADENCJA
ADAMA PASZEWSKIEGO
1957-1959**

1956 - Nawiązanie współpracy z uniwersytetem we Lwowie
1957 - Oddanie do użytku domu mieszkalnego, ul. Lan-giewicza
5 VI 1959 - Pojawienie się w „Kurierze Lubelskim” dodatku „Konfrontacje” poświęconego życiu akademickiemu

**KADENCJA
GRZEGORZA L. SEIDLERA
1959-1969**

1961 - Oddanie do użytku domu mieszkalnego, ul. Ra-abego
XI 1961 - Powstanie teatryku Gong 7.30, poprzednika Teatru Gong 2
1963 - Oddanie do użytku gmachu Biologii i Nauk o Ziemi
- Założenie Ogrodu Botanicznego na Sławinku
1964 - Oddanie do użytku gmachu Humanistyki
23 X 1964 - Odświeżenie pomnika M. Curie-Skłodowskiej (projekt M. Koniecznego)
1965 - Powstanie Wydziału Ekonomii
- Oddanie do użytku „Chatki Zaka”
- Oddanie do użytku domu mieszkalnego, ul. Sowińskiego
1966 - Oddanie do użytku domu akademickiego „F”
1967 - Oddanie do użytku gmachu Biblioteki Międzyuczelnianej
1968 - Oddanie do użytku domu akademickiego „G”
IV 1969 - Utworzenie w Rzeszowie Filii UMCS
V 1969 - Utworzenie w Białej Podlaskiej Filii UMCS

**KADENCJA
ZBIGNIEWA LORKIEWICZA
1969-1972**

1969 - Reaktywowanie działalności Chóru UMCS (kier. K. Górski i J. Krebst)
XII 1969 - Powołanie Drukarni UMCS
1970 - Powstanie Centralnego Laboratorium Aparatury Unikalnej
1970 - Oddanie do użytku Hotelu Asystenta
- Oddanie do użytku stołówki nr 3
- Oddanie do użytku domu mieszkalnego, ul. Raabego
1970/1971 - Reorganizacja struktury uczelni: powstanie w miejsce katedr 15 instytutów naukowo-badawczych
1971 - Oddanie do użytku gmachu Chemii Dużej
- Powołanie Wyższego Studium Nauczycielskiego
1972 - Oddanie do użytku gmachu Fizyki Doświadczalnej

**KADENCJA
WIESŁAWA SKRZYDŁO
1972-1981**

14 V 1973 - Powstanie Wydziału Pedagogiki i Psychologii (z Wyższego Studium Nauczycielskiego)
1973 - Utworzenie Międzywydziałowego Instytutu Nauk Politycznych
- Utworzenie Międzyuczelnianego Instytutu Filozofii i Socjologii
- Podpisanie umowy o współpracy UMCS, UW i UŁ
1974 - Oddanie do użytku budynków Akademickiego Centrum Sportowego
- Powołanie do życia Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego
- Utworzenie Akademickiego Centrum Teatralnego
1976 - Zawarcie umowy o współpracy z uniwersytetem w Lock Haven
- Zakupienie domu wypoczynkowego w Kazimierzu Dolnym
- Powołanie Podyplomowego Studium Ideologiczno-Pedagogicznego dla młodych pracowników
- Oddanie do użytku domu akademickiego „H”
- Oddanie do użytku budynku Chemii Organicznej
- Oddanie do użytku Hotelu Studenta Zaocznego
1979 - Oddanie gmachu Wydziału Ekonomii (tzw. część „C”)

Inaugurację roku akademickiego 1961/1962 w sali dawnego pałacu Lubomirskich przy pl. Litewskim 3 prowadzi rektor Grzegorz L. Seidler

Minister szkolnictwa wyższego Wielkiej Brytanii Boyle z wiceminister E. Krassowska zwiedza Miasteczko Akademickie, 1964

Odświeżenie pomnika Patronki, 1964

Budowa Wielkiej Chemii, lata 1970.

Pochód w czasie inauguracji roku akademickiego 1958/1959 prowadzi rektor Adam Paszewski

Zakład Metod Numerycznych w pierwszej połowie 1960.

Wmurowanie aktu erekcyjnego pod gmachów Rektoratu, Wydziału Ekonomicznego oraz Wydziału Prawa i Administracji

Narada z udziałem ministra łączności na temat światłowodów, pierwszy z lewej prof. Andrzej Waksmundzki, 1979

10-lecie Drukarni UMCS, od lewej: dyr. Władysław Jakubowski, prof. Franciszek Uhorczak, dr Zbigniew Józwiak, dr Stefan Wojciechowski, 1979

Spotkanie w 25-lecie Wydziału Humanistycznego, 1977

Wybory rektora. Moment po ogłoszeniu, że zwyciężył prof. Tadeusz Baszyński, 1981

- Wykończenie skarpy przy ul. Nowotki (dziś Radziszewskiego)
- Oddanie do użytku pól sanatorium w bloku „A”
1980 - Powstanie Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”
- Powołanie do życia Muzeum UMCS
1981 - Oddanie do użytku pomieszczeń Wydziału Prawa i Administracji
- Oddanie do użytku pawilonu dydaktycznego przy ul. Zana 11
- Oddanie do użytku pawilonu dydaktycznego Wydziału Humanistycznego

**KADENCJA
TADEUSZA BASZYŃSKIEGO
1981-1982**

XI-XII 1981 - Strajk studentów i pracowników w odpowiedzi na ogólnopolską akcję strajkową
13 XII 1981 - Ogłoszenie stanu wojennego w kraju
14 XII - Nadzwyczajne posiedzenie Senatu UMCS, na którym podano nazwiska internowanych pracowników i studentów UMCS (11 osób); zawieszanie zajęć na uczelni
8 II 1982 - Wznowienie zajęć na UMCS
II 1982 - Oddanie do użytku przedszkola dla dzieci pracowników Uczelni
21 V - Odwołanie decyzją Ministra SzWiT prof. dr hab. T. Baszyńskiego z funkcji rektora UMCS
- Rezygnacja zespołu prorektorów z pełnionych funkcji
22 V - Rezygnacja z funkcji dziekanów przez prof. prof. Sękowską, Renigera i Lewandowskiego

**KADENCJA
JÓZEFA SZYMAŃSKIEGO
1982-1984**

24 V 1982 - Nominacja prof. dr hab. J. Szymańskiego na rektora UMCS
1982 - Otwarcie księgarni ORWN PAN
1983 - Oddanie do użytku domu studenckiego „I”
- Oddanie do użytku sali rozpraw Wydziału Prawa
- Zakończenie prac nad centralą telefoniczną
1984 - Otwarcie Ośrodka Alliance Française

**KADENCJA
STANISŁAWA UZIĄKA
1984-1987**

XI 1985 - Przejąd kadry kierowniczej uczelni (bez strat)
- Przeprowadzka księgarni ORWN PAN do nowego lokalu
I 1986 - Ocena pracowników
- Oddanie do użytku tzw. sali rozpraw, przemianowanej na aulę uniwersytecką

**KADENCJA
ZDZISŁAWA CACKOWSKIEGO
1987-1990**

1989 - Powstanie Wydziału Filozofii i Socjologii
1989 - Powołanie Wydziału Chemii
- Usamodzielnienie Instytutu Wychowania Artystycznego
- Założenie Pracowni Edytorstwa Komputerowego
- Otwarcie Ośrodka British Council

**KADENCJA
EUGENIUSZA GAŚSIORA
1990-1993**

1990 - Oddanie do użytku nowego lokalu Alliance Française przy pl. Litewskim 5
IX 1991 - uchwalenie Statutu UMCS
1991/1992 - Reforma programów studiów
IX 1992 - Wmurowanie aktu erekcyjnego pod gmach Biotechnologii
- Rozbudowa Biblioteki Głównej
I 1993 - Powstanie Wydziału Politologii

KADENCJA KAZIMIERZA GOEBLA 1993-1999

1994 – reorganizacja Wydawnictwa UMCS.

X 1994 – uroczystości 50-lecia UMCS.

24 X 1995 – oddanie do użytku gmachu Biotechnologii Wydziału BiNoZ.

1995 – komputeryzacja Biblioteki Głównej UMCS oraz bibliotek AR, PL i WBP im. H. Łopacińskiego z grantu Fundacji Mellona.

15 IV 1996 – wmurowanie kamienia węgielnego pod Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców.

10 IX 1996 – powołanie LUBMAN UMCS, jednostki świadczącej usługi teleinformatyczne o charakterze niepowstającym na rzecz UMCS i pozostałych wyższych uczelni Lublina. 1997 – przekształcenie Instytutu Wychowania Artystycznego w Wydział Artystyczny.

1997 – remont generalny Domów Studenckich A i B.

22 XII 1997 otwarcie odnowionego dawnego pałacu Lubomirskich – siedziby Wydziału Politologii.

1997 – uruchomienie Francusko-Polskiej Szkoły Organizacji i Zarządzania przy UMCS.

1998 – oddanie Wydziałowi Humanistycznemu 500-metrowego pawilonu po dawnej centrali telefonicznej.

1999 – przygotowanie do przekazania do eksploatacji rozbudowanej Biblioteki Głównej.

Dworek Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym

Gmachy Wydziału Chemii

Doktorat honoris causa otrzymuje Tomas Venclova, 1991

Doktorat honoris causa dla Normana Daviesa, 1993

KADENCJA MARIANA HARASIMIUKA 1999-2005

23 X 1999 – otwarcie nowego skrzydła gmachu Biblioteki Głównej UMCS.

1 III 2000 – utworzenie w Białej Podlaskiej i Biłgoraju Kolegiów Licencjackich, a w Kazimierzu Dolnym Kolegium Sztuk Pięknych UMCS.

13 IV 2000 – sądowa rejestracja Fundacji UMCS.

19 IV 2000 – otwarcie nowego obiektu Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców.

16 VI 2000 – powołanie Stowarzyszenia Absolwentów UMCS.

2000 – powołanie Uczelnianego Centrum Zdalnego Nauczania i Kursów Otwartych i projekt utworzenia Polskiego Uniwersytetu Wirtualnego.

IX 2000 – uruchomienie edycji Monitora UMCS.

20 XII 2000 – podpisanie na szczuble ministerialnym umowy o powołaniu Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów w nawiązaniu do Deklaracji Programowej z 19 XII 2000 oraz Aktu Założycielskiego z 27 X 2000. 31 I 2000 rektorzy lubelskich uczelni publicznych i dyrektor Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej podpisali list intencyjny w sprawie powołania Uniwersytetu Polsko-Ukraińskiego.

25 IV 2001 – utworzenie Kolegium Licencjackiego w Radomiu. 30 V 2001 – ratyfikacja przez Senat Aktu Zawięzania Konfederacji Szkół Wyższych UMCS.

4-6 X 2001 – organizacja pierwszego Festiwalu Nauki w UMCS.

31 VIII 2001 w związku z utworzeniem Uniwersytetu Rzeszowskiego zakończyła swoją działalność Filia UMCS w Rzeszowie. Jednocześnie podjęte zostały starania o rekompensatę finansową za majątek UMCS, który przeszedł na własność nowego uniwersytetu.

4 IV 2002 – uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod gmach Wydziału Humanistycznego.

VI 2002 – Rektor obejmuje funkcję przewodniczącego Konferencji Rektorów Uczelni Państwowych.

9 X 2002 – w obecności Prezydenta RP wręczony został 100-tysięczny dyplom ukończenia studiów w UMCS.

II 2003 – reorganizacja Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych.

22 X 2003 – oddanie do użytku zaadaptowanego budynku przy al. Krasnickiej. Znalazła tam siedzibę większość zakładów Instytutu Nauk o Ziemi.

25 II 2004 – powołanie Akademickiej Grupy Medialnej.

28 IV-1 V 2004 – odbył się w Lublinie międzynarodowy Kongres Rektorów Uczelni Europejskich „Higher Education for United Europe”, podczas którego przyjęto Deklarację Lubelską.

Inaugurację 50. roku akademickiego prowadzi rektor Kazimierz Goebel, 1994

Wręczenie 100-tysięcznego dyplomu ukończenia studiów w UMCS

Doktorat honoris causa odbiera Gustaw Herling-Grudziński, maj 1997

Europejski Kongres Rektorów, przełom kwietnia i maja 2004

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

muzyki poważnej i 3 koncerty muzyki popularnej, 2 spektakle teatralne, 4 wykłady (geografia Francji, szkolnictwo, frankofonia), 14 projekcji filmowych, 2 konkursy (w tym: współorganizacja konkursu poezji i prozy francuskiej, kolejna VIII edycja konkursu dla uczniów gimnazjów „Poznajemy Francję”). Cztery rok z rzędu prowadzone były cotygodniowe audycje w Radio Lublin poświęcone piosenkom francuskiej. Pomagaliśmy kilku szkołom w zorganizowaniu dni europejskich, dni kultury francuskiej. Współpracowaliśmy z naszym ośrodkiem przy organizacji tych imprez: Kawiarnia Artystyczna „HADES”, fundacja „Galeria na Prowincji”, Klub Filmowy DKF „Chatka Żaka” oraz Centrum Kultury. W większości honoraria dla artystów opłacał

Stały Delegat AF w Polsce, p. Elisabeth de Pontbriand-Leżańska, pozostałe koszty organizacji Ośrodek dzielił z instytucjami współorganizującymi.

Księgozbiór biblioteki Ośrodka AF liczy 8560 pozycji (stan po skontrum i zdjęciu ze stanu książek niewypożyczanych przez czytelników). W roku akademickim 2003/04 przybyło 167 książek i 9 płyt CD. Są to dary Ambasady Francji oraz zakupy własne Ośrodka. Dzięki wprowadzeniu opłaty czytelniczej biblioteka Ośrodka ma możliwość uzupełniania swoich zbiorów. Sukcesywnie kontynuowane są też prace nad informatyzacją wypożyczeń.

Do dyspozycji czytelników jest też 19 tytułów prasy francuskiej. Prenumeratę roczną na 6 z nich Ośrodek opłaca z funduszy własnych.

Uniwersyteckie Centrum Zdalnego Nauczania i Kursów Otwartych (UCZNIKO)

Główny projekt, na którym skoncentrowane było Centrum, stanowiła współpraca z Wydziałem Prawa i Administracji w zakresie uzupełniających studiów magisterskich na kierunku administracja prowadzonych w formule eksternistycznej, wspieranej zajęciami przez Internet..

Centrum realizuje grant CHLASTS – Chemical Laboratory Safety and Trainings w ramach programu Leonardo da Vinci oraz koordynuje zadanie związane z budową strategii rozwoju internetowego systemu wymiany kontaktów oraz rozpowszechniania informacji o innowacjach w formule e-learning (RSI – Regionalne Strategie Innowacji dla regionu lubelskiego)

Centrum było współorganizatorem pierwszej międzynarodowej konferencji Akademia Online o tematyce e-learning (Bronisławów, 13-15 maja 2004). Honorowy patronat nad konferencją, która zgromadziła ok. 100 uczestników, objął Minister Nauki prof. dr hab. Michał Kleiber.

Ukończono prace nad wirtualnym kampusem UMCS, który umożliwi wspomaganie internetowe zajęć klasycznych. Planowany termin uruchomienia kampusu: październik 2004.

UCZNIKO pracuje intensywnie w regionalnych strategiach innowacji oraz wspólnie z Urzędem Marszałkowskim nad strategią regionu w zakresie stworzenia społeczeństwa informacyjnego.

Rozpoczęto projekt budowy międzynarodowej internetowej platformy pracy grupowej, komunikacji i nauki dla doktorantów.

Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych

Centrum jest jednostką, ogólnouniwersytecką prowadzącą działalność dydaktyczną w formie lektoratów na wszystkich kierunkach studiów

Centrum koordynowało prace związane z wdrożeniem na UMCS systemu antyplagiatowego plagiat.pl oraz systemu kursów internetowych.

Zorganizowano i przeprowadzono następujące otwarte kursy zdalne: podstawy obsługi komputera, psychologia komunikacji interpersonalnej, kultura języka polskiego, negocjacje, techniki sprzedaży, asertywność, technologie informacyjne w nauczaniu, systemy informacyjne biznesu.

UCZNIKO jest partnerem bądź blisko współpracuje z następującymi instytucjami:

– międzynarodowa sieć najlepszych praktyk e-learning (Elene): University Of Bremen, Finnish Virtual University, Umea University – Uniwersytet Wirtualny w Szwecji, Utrecht University – Holandia, Canege – Francja, Universidad Obierta de Catalunya – Hiszpania, Politecnico Milano – Włochy;

– uczelnie i instytucje edukacyjne w Polsce: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Uniwersytet Jagielloński: Katedra Zarządzania Strategicznego i Technologiami, Uniwersytet Warmińsko Mazurski, Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, Inne Uniwersytety w ramach Uniwersyteckiego Centrum ds. Informatyzacji, Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Interklasa – inicjatywa informatyzacji gimnazjów w Polsce, Fundacja UMCS, Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów, Fundacja Fuga Mundi.

dziennych, zaocznych i wieczorowych oraz dla doktorantów i pracowników UMCS. Równoległe z działalnością dydaktyczną Centrum przeprowadza rów-

niez międzynarodowe egzaminy językowe, szkolenia w zakresie uzyskiwania licencji egzaminatorów języków obcych oraz współpracuje z ośrodkami certyfikacyjnymi w kraju i za granicą.

W roku akademickim 2003/04 w Centrum Nauczania i Certyfikacji UMCS było zatrudnionych 84 nauczycieli akademickich w 4 Językowych Zespołach Dydaktycznych. Jedną osobą z tego zespołu prowadziła lektorat z języka greckiego i jedna osoba zatrudniona na umowę zlecenia – lektorat z języka hiszpańskiego.

W Centrum funkcjonują obecnie dwa pionierzy: Dydaktyczny oraz Certyfikacyjny. W ramach powstałego w 2003 r. pionierzy certyfikacji utworzono 2 Zespoły ds. Certyfikacji Języków Obcych: ds. egzaminów TELC oraz ds. egzaminów City&Guilds Pitman Qualifications. Jedną osobą zatrudnioną jako pracownik administracyjny w Sekretariacie prowadzi obsługę techniczną i kancelaryjno-biurową w zakresie zadań oraz działalności Centrum.

Oprócz zajęć dydaktycznych prowadzonych w formie lektoratów pracownicy Centrum prowadzili dla zainteresowanych studentów zajęcia fakultatywne oraz translatoria obejmujące język specjalistyczny. Program dydaktyczny był realizowany z wykorzystaniem najnowszych podręczników oraz opracowanych przez naszych nauczy-

cieli syllabusów na różnych poziomach zaawansowania z uwzględnieniem również języka biznesowego. Ponadto, jedna osoba z zespołu języka angielskiego opracowała opublikowany przez Wydawnictwo BECK'a podręcznik z zakresu angielskiego języka prawniczego „Legal English”.

Zgodnie z wprowadzonymi w roku akademickim 2003/2004 programami nauczania dostosowanymi do nowych siatek godzin, tj. 120 godz. (przez 2 lata po 30 godz. w semestrze) na jednych z pierwszych zajęć lektoratowych zostały przeprowadzone testy poziomujące. Miały one na celu precyzyjne określenie kompetencji językowych każdego studenta i podział na odpowiednie grupy językowe: A1 (podstawowym) – 13 grup, A2 (wyższym podstawowym) – 106 grup, B1 (średnio-zaawansowanym) – 182 grupy, B2 (wyższym średnio zaawansowanym) – 61 grup, na poziomie C1 (zaawansowanym) – 12 grup

Chlubą CNIcJO UMCS i wielką szansą jego dalszego rozwoju jest fakt, iż uzyskało ono status Autoryzowanego Centrum Egzaminacyjnego WBT TELC we Frankfurcie n. Menem, City & Guilds Pitman Qualifications w Londynie oraz TOLES w Stamford (Test of Legal English Skills).

Już po raz czwarty Centrum przeprowadziło międzynarodowe egzami-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

ny TELC z 6 języków obcych na różnych poziomach zaawansowania. Nowością w br. były egzaminy TELC z języka włoskiego i hiszpańskiego oraz egzaminy City&Guilds Pitman Qualifications z j. angielskiego. Z satysfakcją należy odnotować fakt, iż w tym roku ogółem do międzynarodowych egzaminów przystąpiło 725 osób.

Należy również podkreślić, iż w roku akademickim 2003/2004 Centrum znacznie wzbogaciło swoją ofertę egzaminacyjną. O ile w 2001 r. liczba oferowanych egzaminów wynosiła 3, to już w następnych latach odpowiednio 8 i 13. Obecnie proponujemy 22 międzynarodowe egzaminy na różnych poziomach zaawansowania, w tym 8 egzaminów z j. angielskiego, 3 z j. francuskiego, 5 z j. niemieckiego oraz po 2 egzaminy z j. rosyjskiego, hiszpańskiego i włoskiego.

Wciąż rosnące zainteresowanie certyfikatami TELC oraz C&G PQ związane jest niewątpliwie z faktem uznania ich przez Urząd Służby Cywilnej w Polsce jako dokumentów potwierdzających znajomość języka obcego. Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26.05.2003 (Dz.U. Nr 96) egzaminy językowe TELC oraz City&Guilds Pitman Qualifications zyskały akredytację Urzędu Służby Cywilnej i są oficjalnie uznawane przez administrację Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto, pomyślnie zdany międzynarodowy egzamin językowy zwalnia studentów UMCS z egzaminu lub zaliczenia kończącego lektorat.

W zespole j. rosyjskiego przeprowadzono szkolenie akademickie „Nauczanie języka rosyjskiego przez Internet”, które poprowadził docent Aleksander K. Gadomski z Taurydzkiego Uniwersytetu

Narodowego w Symferopolu.

W zespole j. angielskiego odbyło się 6 szkoleń z dziedziny metodyki nauczania języków obcych oraz dla egzaminatorów międzynarodowych egzaminów językowych.

Warto również nadmienić, że CNICJO UMCS zostało wytypowane jako ośrodek partnerski TELC do przeprowadzenia testów pilotażowych nowych wersji egzaminu z języka angielskiego na poziomie B2 (grudzień 2003) oraz na poziomie B2 Biznes (marzec 2004).

W odpowiedzi na duże zainteresowanie studentów oraz osób spoza uczelni, zorganizowano we współpracy z Fundacją UMCS kursy przygotowujące do egzaminów TELC z j. angielskiego.

Ponadto były prowadzone we współpracy z Centrum Szkolenia i Administracji kursy dla urzędników państwowych.

26 marca 2004 r. obchodzono jubileusz 50-lecia istnienia Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS. W ramach obchodów zorganizowano seminarium nt. „Nauczanie języków obcych – wczoraj, dziś i jutro”. Na część oficjalną spotkania złożyły się m.in. wystąpienie rektora UMCS prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka oraz prorektora ds. studenckich i nauczania prof. dr. hab. Stanisława Chibowskiego, a także referaty wygłoszone przez pracowników Centrum.

Ważnym wydarzeniem w prezentacji działalności dydaktyczno-certyfikacyjnej Centrum oraz promocji Uczelni był również nasz udział w „Drzwiach Otwartych UMCS” oraz Konferencji Rektorów organizowanej przez UMCS „Higher Education for United Europe”.

LUBMAN UMCS

Zadaniem jednostki jest świadczenie usług teleinformatycznych o charakterze niepowowszechnym na rzecz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, pozostałych wyższych uczelni Lublina i instytucji naukowo-badawczych, jak również jednostek oświatowych. LubMAN UMCS działa na podstawie zgłoszenia działalności telekomunikacyjnej do Urzędu Regulacji Telekomunikacji, dokonanego 28 marca 2001.

Sieć LubMAN zapewnia swoim użytkownikom następujące usługi:

- transfer danych pomiędzy sieciami lokalnymi instytucji, wydziałów i jednostek międzywydziałowych poszczególnych wyższych uczelni Lublina (Akademii Medycznej, Akademii Rolniczej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej), instytutów badawczych Polskiej Akademii Nauk (Instytutu Agrofizyki PAN i Instytut Ekologii PAN) oraz Instytutu Medycyny Wsi, dla potrzeb naukowo-badawczych ww. jednostek;

- dostęp do ogólnouczelnianych i środowiskowych zasobów informatycznych: baz danych o charakterze regionalnym (np. OPAC – baza wspólnych katalogów bibliotecznych Akademii Rolniczej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Lubelskiej, i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, BIGLEB – baza danych o glebach Polski, SCIENCE – baza danych publikacji i prac naukowo-badawczych środowiska lubelskiego), serwerów z oprogramowaniem naukowym, wydziałowych serwerów plików Novell NetWare (dostęp do zasobów własnych użytkowników i kont poczty elektronicznej), serwera FTP (o pojemności 1 TB) z kolekcją pakietów oprogramowania, systemów operacyjnych i sterowników.

- dostęp do ogólnopolskiej sieci akademickiej POL-622/PIONIER i jej zasobów: centrów Komputerów Dużej Mocy, ogólnokrajowych baz danych, zbiorów oprogramowania itd. oraz ogólnopolskiej sieci Internet, w tym usłu-

gi związane z infrastrukturą sieci Internet: serwer DNS (utrzymanie domeny lublin.pl), serwery poczty elektronicznej SMTP, MSA i Mail Exchanger, serwer Usenet News (NNTP), serwer Gopher, serwer czasu (XNTP), serwer WWW proxy (w3cache), serwery DHCP, serwer dostępowy (dialup) dla pracowników, korzystających z modemów.

Kontynuowano rozbudowę sieci, rozpoczętą w latach ubiegłych, tzn. zwiększono niezawodność i szybkość sieci poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury sieci oraz migrację do technologii GigabitEthernet, z myślą o zwiększonej przepustowości ogólnopolskiej sieci naukowo-badawczej PIONIER. 25.11.2003 r. została zawarta umowa konsorcjum, regu-

lująca zasady uczestnictwa LubMAN UMCS w budowie i eksploatacji sieci PIONIER. W związku ze znaczną podwyżką opłat za dzierżawę kanalizacji kablowej, wprowadzoną przez TPASA, podjęto opracowywanie planów i projektów budowy własnej infrastruktury teletechnicznej.

Zawarte zostały na kolejny 3-letni okres umowy o świadczenie usług dostępu do sieci Lubman i sieci internet z jednostkami akademickimi i instytutami naukowo-badawczymi, zgodnie z przyjętym algorytmem ich partycypacji w kosztach eksploatacji akademickiej części sieci, zakładającym 100% pokrycie kosztów przychodami z tych jednostek oraz dotacją SPUB KBN

DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA

Działalność socjalną prowadzono na zasadach określonych w zarządzeniu Rektora Nr 2/99 z dnia 21 stycznia 1999 r. (z późn. zm.) w sprawie Zakłado-

wego Funduszu Świadczeń Socjalnych wydanego na podstawie ustawy o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Wykorzystanie środków funduszu socjalnego

Treść	Liczba osób	Kwota
1. Świadczenia dla dzieci: kolonie letnie (obóz żeglarski, kolonie stacjonarne w Sianożętach i Krynicy Zdroju)	237	198 395,87
– wczasy dla dzieci (refundacje)	93	48 379,74
– kolonie (refundacje)	135	85 548,00
– wycieczka zimowa	115	50 910,00
– choinka noworoczna	1278	66 127,62
Razem	1858	449 361,23
2. Świadczenia pracowników: – dofinansowanie wypoczynku indywidualnego	3321	4 680 755,83
– OW Kazimierz	723	93 337,93
– Jacht Klub	25	13 753,04
– zapomogi	76	47 050,00
Razem	4145	4 834 896,80
3. Świadczenia dla emerytów i rencistów – zapomogi	164	91 300,00
– talony świąteczne	2224	438 372,00
– refundacja wczasów	25	12 287,13
– wycieczka emerytów	130	68 900,00
Razem	2543	610 859,13
4. Inne – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci		2 000,00
Ogółem na pomoc socjalną wydano	8546	5 897 117,16
5. Pożyczki z tytułu: – budowy domu	23	670 000,00
– uzupełnienia wkładu mieszkaniowego	53	1 108 308,00
– adaptacji strychu	–	–
– adaptacja pom. dla osób niepełnosprawnych	1	3 500,00
– remontu domu	110	577 000,00
– remontu mieszkania	443	2 055 000,00
Razem	630	4 413 808,00

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

SYTUACJA FINANSOWA

Działalność uczelni za rok 2003 zamknęła się stratą w wysokości 7 762,5 tys. zł. Jest to deficyt znacznie przekraczający założenia planu na rok 2003.

Podstawową przyczyną pogłębienia planowanego deficytu było przekroczenie niektórych pozycji kosztów, jak: bezosobowy fundusz płac, remonty oraz wybrane pozycje usług obcych.

Prawidłową realizację planu utrudniał niekorzystny system finansowania wynagrodzeń utrzymywany przez MENiS, angażujący znaczną część wypracowanych przychodów własnych na dofinansowanie wynagrodzeń.

Podobnie jak w roku 2002 dotkliwie odczuwalna była utrata części dotacji w związku z wyłączeniem ze struktur UMCS Filii w Rzeszowie. Zmniejszenie środków z tego tytułu wynosi 5 500 tys. zł rocznie.

Negatywnym zjawiskiem jest spadek środków z budżetu państwa na finansowanie wydatków rzeczowych – pomocy naukowych, kształcenia kadry oraz eksploatacji bazy dydaktycznej.

W ciągu ostatnich 5 lat w związku ze wzrostem udziału wydatków płacowych w dotacji dydaktycznej udział środków na wydatki rzeczowe uległ obniżeniu o 8 p.p. W aktualnej sytuacji uczelnia nie ma możliwości uzupełnienia niedoboru środków na wydatki rzeczowe z przychodów własnych, ponieważ wykazują one tendencję malejącą.

Podobnie jak w latach poprzednich niemożliwe było zrównoważenie budżetu uczelni na rok 2004. Założona w planie strata na całokształcie działalności wynosi 3 891,2 tys. zł i jest o połowę niższa od uzyskanej w roku poprzednim.

Osiągnięcie niższego deficytu wymagać będzie szczególnej dyscypliny w sferze kosztów działalności dydaktycznej. Dotyczy to ograniczania kosztów w pozycjach, które wykazują najwyższe tempo wzrostu.

Znacznie lepsza sytuacja dotyczy Funduszu Pomocy Materialnej dla Studentów. Z rozliczenia Funduszu za rok 2003 wynika niewielkie ujemne saldo w wysokości 21,9 tys. zł. Środki z budżetu państwa powiększone o wpływy z odpłatności studentów za korzystanie z DS i stołówki, wpływy z wynajmu pomieszczeń i kwaterowań wakacyjnych umożliwiają realizację podstawowych form pomocy socjalnej dla studentów. Powyższe środki nie pozwalają natomiast na znaczne zwiększenie wysokości stypendiów – głównie socjalnych oraz przeznaczanie na remonty bazy studenckiej kwoty wyższej niż 1 500 tys. zł rocznie.

W roku 2004 z uwagi na zmianę przepisów o pomocy materialnej i zwiększenie liczby uprawnionych nastąpi korekta dotacji i planu funduszu pomocy materialnej dla studentów.

Średnie wynagrodzenie w UMCS Lublin za okres 2001–2003

Lp.	Treść	2001	2002	2003	% wzr. 03:02
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Wynagrodzenia osobowe	75 383 787	82 179 305	87 409 966	106,4
2	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 373 772	5 998 956	6 608 894	110,2
3	Bezosobowy fundusz płac i honoraria	17 340 179	20 865 003	23 552 649	112,9
I	Wynagrodzenia ogółem	98 097 738	109 043 264	117 571 509	107,8
II	Średnie zatrudnienie	3 483	3 467	3 478	100,3
III	Średnie wynagrodzenie ogółem	2 347	2 621	2 817	107,5
	z tego:				
	– osobowe	1 804	1 975	2 095	106,1
	– dodatkowe wynagrodzenie roczne	129	144	158	109,7
	– bezosobowy fundusz płac i honoraria	414	502	564	112,4

Wyniki finansowe działalności badawczej za okres 2001–2003

Lp.	Treść	2001	2002	2003	% wzr. 03:02
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Przychody z działalności badawczej	14 956 539	15 162 580	13 760 788	90,8
	w tym:				
	– działalność statutowa	6 241 821	8 705 106 ^{**}	8 220 760 ^{***}	94,4
	– badania własne	3 862 323	3 081 221	2 921 097	94,8
	– projekty badawcze	2 506 874	2 336 316	1 879 393	80,4
	– specjalne urządzenia badawcze /SPUB/	408 000	489 805	78 558	16,0
	– sprzedaż pozostałych prac i usług badawczych	761 007	456 132	555 980	121,9
	– dotacja podmiotowa [†]	1 176 514	–	–	X
	– działalność wspomagająca badania	–	94 000	105 000	111,7
2	Koszt własny działalności badawczej	14 882 847	15 067 875	13 549 182	89,9
3	Wynik finansowy działalności badawczej (łącznie ze SPUB)	+73 692	+94 705	+211 606	223,4

[†] Dotacja podmiotowa KBN na: import czasopism, wymianę osobową, usługi informatyczne.

^{**} W tym wymieniona dotacja 1 791 485.

^{***} W tym wymieniona dotacja 1 903 641.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Wyniki finansowe działalności dydaktycznej za okres 2001–2003

Lp.	Treść	2001	2002	2003	% wzr. 03:02
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Przychody działalności dydaktycznej	144 134 493	151 665 570	160 786 317	106,0
	z tego:				
	– dotacja MENiS	94 924 700	99 115 800	107 745 300	108,7
1.	– przychody własne	49 209 793	52 549 770	53 041 017	100,9
	z tego:				
	– opłaty za zajęcia dydaktyczne	40 216 148	41 567 190	44 931 730	108,1
	– pozostałe przychody	8 993 645	10 982 580	8 109 287	73,8
2	Struktura przychodów w %	100,0	100,0	100,0	100,0
	– dotacja MENiS	65,9	65,4	67,0	102,4
	– przychody własne	34,1	34,6	33,0	95,4
3	Pozostałe przychody operacyjne	1 788 309	6 971 311	8 235 393	118,1
4	Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	86 439	2 365	3 250	137,4
5	Koszt wytworzenia świadczeń na potrz. wł. jedn.	2 249 341	2 083 289	2 454 478	117,8
I	Razem przychody działalności operacyjnej	148 258 582	160 722 535	171 479 438	106,7
1	Koszt własny działalności dydaktycznej	148 212 186	167 247 878	177 035 504	105,9
2	Pozostałe koszty operacyjne	1 198 063	1 252 019	1 630 123	130,2
3	Koszt sprzedaży towarów i materiałów	85 750	13	70	538,5
II	Razem koszty działalności operacyjnej	149 495 999	168 499 910	178 665 697	106,0
III	Przychody finansowe	1 002 981	224 125	144 206	64,3
	Koszty finansowe	959 995	999 125	1 131 620	113,3
IV	Saldo strat i zysków nadzwyczajnych	14 293	39 246	–	X
V	Wynik finansowy na działalności dydaktycznej	-1 180 138	-8 513 129	-8 173 673	96,0

AWANSE • ODZNACZENIA • EMERYTURY

W roku akademickim 2003/2004 uzyskali:
Stanowisko profesora zwyczajnego: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi: prof. dr hab. Anna Skorupska, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki: prof. dr hab. Wiesław Gruszecki, prof. dr hab. Bożena Pomorska, prof. dr hab. Jurij Kozicki, Wydział Chemii: prof. dr hab. Kazimierz M. Pietrusiewicz, prof. dr hab. Stanisław Chibowski, Wydział Humanistyczny: prof. dr hab. Maria Woźniakiewicz-Dziadosz, Wydział Ekonomiczny: prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek, Wydział Pedagogiki i Psychologii: prof. dr hab. Jan Pańczyk, Wydział Artystyczny: prof. dr hab. Maksymilian Snoch.

Tytuł naukowy profesora: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi: prof. dr hab. Maria Łanczont, Wydział Chemii: prof. dr hab. Barbara Gawdzik, Wydział Prawa i Administracji: prof. dr hab. Mirosław Granat, prof. dr hab. Henryk Cioch, Wydział Humanistyczny: prof. dr hab. Janusz Golec, prof. dr hab. Witold Kłaczewski.

Stanowisko profesora nadzwyczajnego

UMCS: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi: dr hab. Józef Superson, dr hab. Piotr Właz, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki: dr hab. Witold Mozgawa, Wydział Humanistyczny: dr hab. Jan Adamowski, dr hab. Józef Kość, dr hab. Andrzej Radomski, Wydział Pedagogiki i Psychologii: dr hab. Czesław Kępski, dr hab. Zofia Palak, dr hab. Józef Stachyra, Wydział Filozofii i Socjologii: dr hab. Marek Hetmański, dr hab. Teresa Pękala, Wydział Artystyczny: ad. II st. Marzena Bematowicz, ad. II st. Beata Dąbrowska.

Stopień naukowy doktora habilitowanego: Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki: dr Wiesława Kaczor, dr Jerzy Matyjaszek, dr Marek Rogatko, Wydział Chemii: Andrzej Komosa, Anna Kultys, Wydział Humanistyczny: dr Andrzej Krajka, dr Michał Sajewicz, dr Artur Timofiejew, Wydział Pedagogiki i Psychologii: dr Adam Winiarz, Wydział Filozofii i Socjologii: dr Jolanta Świderk, Wydział Politologii: dr Agnieszka Pawłowska, dr Bożena Dziemidok-Olszewska,

Wydział Artystyczny: Małgorzata Nowak.

Nagrodami MENiS wyróżnieni zostali:

Nagrodami indywidualnymi: prof. dr hab. Jan Lewandowski, dr hab. Agnieszka Pawłowska.

Nagrodą zespołową: prof. dr hab. Tadeusz Zawadzki, prof. dr hab. Kazimierz Trębacz, dr Halina Dziubińska, mgr Maria Stolarz, dr Elżbieta Król, mgr Maciej Krupa, mgr Agnieszka Buda.

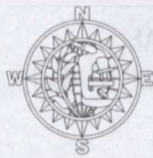
Na emeryturę przeszli: Teresa Banaszak, dr Mirosława Bloch, Janina Bolibok, Stanisław Bronisz, Janina Burda, prof. dr hab. Jan Bystrek, Edward Choina, Alina Ciołek, dr Gabriela Chojnacka, prof. dr hab. Zdzisław Czarniecki, Anna Derkacz, Krystyna Durys, Czesława Dziebeba, Teresa Fulara, mgr Barbara Gąsior, prof. dr hab. Tomasz Goworek, Edward Grabowski, prof. dr hab. Kazimiera Gromysz-Kalkowska, mgr Wiesława Grusiewicz, Barbara Grzesiak, mgr Bolesław Hamaluk, Anna Harasim, Zofia Kierepka, Alina Klimek, Irena Kłoda, mgr Jolanta Ko-

ściuk, Alina Krzysiak, prof. dr hab. Władysław Kucharski, dr Franciszek Kulpiński, Janina Mackiewicz, dr Sabina Magierska, mgr Anna Marchewa, Lucyna Mazur, prof. dr hab. Dariusz Mączka, Halina Okoń, Marianna Orysiak, dr Zofia Mykowska, mgr Krystyna Nieścioruk, mgr Barbara Niezgoda, Czesław Palonka, Helena Pęcak, Jan Sawicki, Stanisława Skrynicka, mgr Danuta Słowikowska, mgr Grażyna Świech, Teresa Trumińska, Krystyna Wartacz, dr Danuta Wdowicka, Zdzisława Wilkołazka, Helena Wójcik, dr Adela Zalewa, Jan Zawada, mgr Teresa Zięcina.

Zmarli: prof. dr hab. Ewa Borowiecka, prof. dr hab. Maria Cackowska, prof. dr hab. Waclaw Grzybowski, dr hab. Urszula Kuśmiercz-Gozdalik, Stanisław Majewski, dr Halina Misztal, Paweł Pomorski, prof. dr hab. Teoty Rott-Zebrowski, dr Anna Siedlecka, prof. dr hab. Andrzej Wąsek, dr Katarzyna Więclawska, mgr Paweł Więclawski, Teresa Wróblewska, dr Jadwiga Wyzińska-Ludian

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI

STAŻE NAUKOWE

W Zakładzie Geobotaniki Instytutu Biologii pod kierunkiem prof. dr. hab. Floriana Świąca od 4 do 18 września odbyła staż naukowy doktorantka Ija Resler z Zakładu Ochrony Ekosystemów Naturalnych Instytutu Karpat Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki we Lwowie. Pani Ija Resler zapoznała się ze współczesnymi metodami badań geobotanicznych stosowanymi w ośrodku lubelskim.

DOKTORATY

Rada Wydziału BiNoZ na posiedzeniu 6 października nadała stopień doktora nauk o Ziemi mgr **Bogusław Baran-Zgłobickiej**, asystentce Zakładu Geologii Instytutu Nauk o Ziemi UMCS. Temat rozprawy: Badania krajobrazowe wybranych obszarów lessowych jako podstawa oceny możliwości wykorzystania terenu w procesie planowania przestrzennego. Promotor prof. dr hab. Marian Harasimiuk, Zakład Geologii Instytutu Nauk o Ziemi UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Richling, Instytut Nauk Fizycznogeograficznych UW, prof. dr hab. Krzysztof Wojciechowski, Instytut Nauk o Ziemi UMCS.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

20–26 mgr **Przemysław Mroczek**, asystent Zakładu Geografii Fizycznej i Paleogeografii Instytutu Nauk o Ziemi, uczestniczył w konferencji „12th international meeting on soil micromorphology”, zorganizowanej w Adanie (południowo-wschodnia Turcja), gdzie wygłosił referat (współautorski z dr. hab. L. Doleckim, prof. UMCS) „Micromorphological characteristic and palaeogeographical significance of the Nopleistocene loess-palaesol sequences in Poland”. Głównymi organizatorami konferencji byli: Uniwersytet Cukurova w Adanie i International Union of Soil Sciences (IUSS).

WYDZIAŁ CHEMII

PROFESURY

Na posiedzeniu Senatu Akademickiego UMCS 29 września pozytywnie zostały zaopiniowane 3 wnioski Rady Wydziału Chemii w sprawie mianowania na stanowiska profesorów nadzwyczajnych na czas nieokreślony, po 5 latach pracy na tym stanowisku: dr hab. **Wiesław Ferenc** z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej, dr hab. Haliny Hubickiej z Zakładu Chemii Nieorganicznej, dr hab. Stanisława Pikusa z Zakładu Krystalografii.

DOKTORATY

10 września odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Doroty Palijczuk**, słuchaczki indywidualnych Studiów Doktoranckich, *Badania adsorpcji dynamicznej analogów adsorpcyjnych bojowych substancji fosforoorganicznych na węglach aktywnych*. Recenzenci: prof. dr hab. Michał Rozwadowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i prof. dr hab. Jacek Goworek z UMCS w Lublinie, promotor prof. dr hab. Roman Leboda z Zakładu Fizyki Chemicznej i Fizykochemicznych Metod Rozdzielania WCh UMCS w Lublinie. Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 27 września nadała mgr Dorocie Palijczuk stopień doktora nauk chemicznych.

20 września odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Agnieszki Walków-Dziewulskiej**, asystentki w Zakładzie Chemii Ogólnej, *Kompleksy lantanowców(III) i niektórych pierwiastków bloku d z wybranymi izomerami kwasu dimetoksybenzoesowego*. Recenzenci: prof. dr hab. Stefan Lis z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i dr hab. Marek Majdan prof. nadzw. z UMCS, promotor dr hab. Wiesława Ferenc z Zakładu Chemii Ogólnej WCh UMCS. Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 27 września nadała mgr Agnieszce Walków-Dziewulskiej stopień doktora nauk chemicznych.

21 września odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Renaty Jezior**, słuchaczki Studiów Doktoranckich, *Badanie właściwości katalizatorów reakcji utleniającego sprzęgania metanu*. Recenzenci: dr hab. Wojciech Kazimierz Józwiak prof. nadzw. z Politechniki Łódzkiej i prof. dr hab. Tadeusz Borowiecki z UMCS, promotor dr hab. Andrzej Machocki z Zakładu Technologii Chemicznej WCh UMCS. Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 27 września nadała mgr Renacie Jezior stopień doktora nauk chemicznych.

30 września odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Agnieszki Kramek**, słuchaczki Studiów Doktoranckich, *Zastosowanie różnych metod TLC do rozdzielenia mieszanin ekstraktów naturalnych*. Recenzenci: dr hab. Mirosława Krauze-Baranowska z Akademii Medycznej w Gdańsku i prof. dr hab. Andrzej Niewiadomy z Akademii Rolniczej w Lublinie, promotor dr hab. Irena Malinowska z Zakładu Chromatografii Planarnej WCh UMCS.

WIZYTA

14–19 września na zaproszenie prof. **Andrzeja Dąbrowskiego**, dziekana Wydziału, przebywali naukowcy z Uniwersytetu im. Franki we Lwowie (Ukraina): prof. Jarosław Kałyczak oraz mgr Olga Kałyczak. Celem wyjazdu była kontynuacja współpracy naukowej oraz konsultacje. Opiekunami byli: dr Przemysław Podkościelny oraz mgr Mariusz Barczak.

WYJAZDY ZAGRANICZNE

10–15.09 – mgr Jacek Patkowski przebywał we Francji, gdzie brał udział w międzynarodowej konferencji „Interface and Colloidal Systems”.

13–15.09 – dr R. Maciej Janiuk brał udział w spotkaniu roboczym projektu SOCRATES „Systematic Professional Development Through Science Teacher Education Modules – SySTEM” w Uniwersytecie Masarika w Brnie (Czechy).

12–16.09 – dr Janusz Ryczkowski i dr Grzegorz Giecko brali udział w „7th Pannonian International Symposium on Catalysis” w Smi (Czechy).

14–18.09 – dr Jarosław Dymara brał udział w seminarium „Modelowanie w nauczaniu chemii” w Uniwersytecie w Hradec Kralove (Czechy).

18–25.09 – profesorowie: Emil Chibowski, Barbara Gawdzik, Lucyna Hołysz, Władysław Janusz, Jolanta Narkiewicz-Michalek, Jan Rayss oraz doktorzy: Małgorzata Wiśniewska i Andrzej Persona brali udział w „Eighth Ukrainian-Polish Symposium” w Odessie (Ukraina).

16.09–4.10 – prof. dr hab. Roman Leboda przebywał w Instytucie Chemii Powierzchni Ukrainińskiej Akademii Nauk. Celem wyjazdu było wykonanie badań w ramach grantu NATO.

V KONFERENCJA ISSHAC

Od 30 sierpnia do 3 września br. odbywała się w Gdańsku piąta cykliczna konferencja ISSHAC (Fifth International Symposium – “Surface Heterogeneity Effects in Adsorption and Catalysis on Solids”). Organizatorami były tradycyjnie: Polskie Towarzystwo Chemiczne Oddział w Lublinie oraz Wydział Chemii UMCS, lokalnym

organizatorem Uniwersytet Gdański. W organizację naszego sympozjum zaangażowały się także krakowski Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN i Niemieckie Towarzystwo Chemiczne. W spotkaniu wzięło aktywny udział 111 uczestników i około 30 osób towarzyszących z Europy, Ameryki Północnej i Południowej oraz Azji. Wygłoszono ponad 40 wykładów i zaprezentowano ponad 60 posterów.

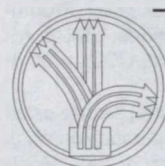
Obecnie trwają prace związane z przygotowaniem specjalnego wydania czasopisma “Applied Surface Science”, na łamach którego zaprezentują swoje artykuły uczestnicy konferencji. Więcej o tej bardzo ciekawej i owocnej pod względem naukowym konferencji w następnym numerze „Wiadomości Uniwersyteckich”.

KURS CHROMATOGRAFICZNY

20–24.09 w Zakładzie Fizyki Chemicznej i Fizykochemicznych Metod Rozdzielania Wydziału Chemii UMCS odbył się kurs „Metody przygotowania próbek do analizy chromatograficznej”. Był to kolejny kurs z zaplanowanego cyklu kursów chromatograficznych, których tematyka wynika z potrzeb rynku pracy odnośnie do praktycznej i teoretycznej wiedzy, dotyczącej szeroko rozumianej analityki. Jak podkreślił kierownik kursu prof. dr hab. **Andrzej L. Dawidowicz**, zdecydowana większość współczesnych procedur analitycznych, wykonywanych np. w analizie klinicznej, farmaceutycznej, kryminalistycznej czy też pod kątem ochrony środowiska obejmuje etap przygotowania próbki. Obecnie etap ten postrzegany jest jako jeden z istotniejszych elementów całej procedury tym bardziej, iż błędy popełniane w jego trakcie nie są do naprawienia w dalszej procedurze.

W kursie wzięło udział 14 osób z różnych ośrodków badawczych. W dyskusji, jaka wywiązała się pod koniec kursu, nie tylko zaznaczono aktualność tematu oraz konieczność kontynuowania rozpoczętego cyklu, ale także podkreślono potrzebę zorganizowania studiów podyplomowych z chromatografii lub reaktywowania szkoły chromatografii.

W najbliższej przyszłości Zakład Metod Chromatograficznych planuje organizację kursów dotyczących: chromatografii gazowej, chromatografii cieczowej, praktycznego wykorzystania specjalistycznych programów komputerowych do akwizycji i obróbki chromatograficznych danych, optymalizacji chromatograficznego procesu rozdzielenia oraz walidacji chromatograficznych metod analizy, które – co warto podkreślić – w dalszym ciągu zajmują czołową pozycję w analizie instrumentalnej.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

DOKTORAT

23 września odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Katarzyny Mazurek** *Powierzchnie energii potencjalnej jąder atomowych w wielowymiarowej przestrzeni parametrów deformacji*. Promotor prof. dr hab. Bożena Pomorska, IF UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Szpikowski, IF UMCS, prof. dr hab. Adam Sobiczewski, Instytut Problemów Jądrowych w Świerku.

WYJAZDY NAUKOWE

Prof. dr hab. Stanisław Prus z IM – Politechnika w Mediolanie, Włochy;
Prof. dr hab. Zdzisław Rychlik z IM – Łotewska Akademia Nauk, Łotwa;
Dr Arkadiusz Wiśniewski z IF – Uniwersytet w Nitrze, Słowacja;
Dr Piotr Kowalski z IM – Łotewska Akademia Nauk, Łotwa;

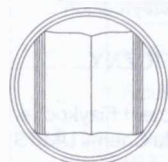
WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

Dr Przemysław Matuła z IM – Transport and Telecom Institute, Ryga, Łotwa;
Mgr Konrad Szuster z IM – Łotewska Akademia Nauk, Łotwa.

ZAPROSZENI GOŚCIE

Do Instytutu Matematyki: prof. **Wolfgang Freudenberg** z Brandenburgische Technische Universität Cottbus Fakultät, Niemcy.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

DOKTORATY

Na wydziale Humanistycznym odbyły się publiczne obrony prac doktorskich:

28 kwietnia mgr **Moniki Majewskiej** *Dostojewski w utworach politycznych* *Conrada*. Promotor prof. dr hab. Wiesław Krajka, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda, UMCS, prof. dr hab. Tadeusz Ślawek, UŚ.

5 maja mgr **Jarosława Nieścioruka** *Piotr Stołypin – człowiek i polityk (1862–1911)*. Promotor prof. dr hab. Leszek Piątkowski, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Henryk Mierziński, UW, prof. dr hab. Marek Mądzik, UMCS.

19 maja mgr **Krzysztofa Latawca** *Spółeczność rosyjska na terenie guberni lubelskiej w latach 1864–1915*. Promotor prof. dr hab. Marek Mądzik, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Caban, AŚ w Kielcach, prof. dr hab. Leszek Piątkowski, UMCS.

3 czerwca mgr **Wojciecha Kozaka** *Mityczna konstrukcja świata w twórczości Josepha Conrada*. Promotor prof. dr hab. Wiesław Krajka, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Weseliński, UW, prof. dr hab. Stefan Zabierowski, UŚ.

4 czerwca mgr **Anny Zielińskiej** *Nauczyciele gimnazjalni Królestwa Polskiego w latach 1831–1863*. Promotor prof. dr hab. Wiesław Śładkowski, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Caban, AŚ w Kielcach, prof. dr hab. Małgorzata Willaume, UMCS.

7 czerwca mgr **Agnieszki Gozdek** *Topika mityczna. Figura miejsca w twórczości Fiodora Sołoguba*. Promotor prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Biernat, UGd., prof. dr hab. Rene Śliwowski, UW.

9 czerwca mgr **Katarzyny Więclawskiej** *Motywy sztuki w wybranych utworach współczesnej literatury polskiej, amerykańskiej i jidysz*. Promotor prof. dr hab. Monika Adamczyk-Garbowska, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Durczak, UMCS, prof. dr hab. Maria Kłaska, UJ.

9 czerwca mgr **Beaty Brzozowskiej-Zburzyńskiej** *Analise contrastive de certains marqueurs de localisation spatio-temporelle (adjectives, adverbs prepositions) en francais et en espagnol*. Promotor prof. dr hab. Marek Kęsik, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Teresa Giermak-Zielińska, UW, prof. dr hab. Jose Luis Cifuentes Honrubia, Uniwersytet w Alicante (Hiszpania), prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz, UMCS.

9 czerwca mgr **Krzysztofa Karaudy** *„Distance Learning” jako metoda nauczania historii. Aspekty metodyczne i metodologiczne*. Promotor prof. dr hab. Jan Pomorski, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Stępnik, UMCS, prof. dr hab. Krzysztof Zamorski, UJ.

9 czerwca mgr **Piotra Złotkowskiego** *Nazwy własne osobowe szlachty ziemi bielskiej na Podlasiu w XVI–XVII w.* Promotor prof. dr hab. Stefan Warchoł, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Edward Breza, UGd., prof. dr hab. Leonarda Dacewicz, UWB.

9 czerwca mgr **Henryka Krawca** *Cukrownia „Lublin” w latach 1894–1989*. Studium z dziejów zakładu przemysłowego. Promotor prof. dr hab. Bronisław Mikulec, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Kołodziejczyk, IH PAN w Warszawie, prof. dr hab. Wiesław Śładkowski, UMCS.

17 czerwca mgr **Magdaleny Zinzuk** *Stylistyczne ukształtowanie reklamy prasowej*. Promotor prof. dr hab. Maria Wojtak, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Barbara Witosz, UŚ, prof. dr hab. Jan Mazur, UMCS.

24 czerwca mgr **Urszuli Mireckiej** *Komunikacja w sytuacji hipnozy*. Promotor prof. dr hab. Stanisław Grabias, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Barbara Boniecka, UMCS, prof. dr hab. Maria Kielar-Turska, UJ.

7 lipca mgr **Sławomira Baczewskiego** *Twórczość Karola Mikołaja Juniewicza. 1695–1756*. Promotor prof. dr hab. Stefan Nieznanowski, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Stamawski, UŁ, prof. dr hab. Maria Wojtak, UMCS.

11 października mgr **Małgorzaty Posturzyńskiej-Bosko** *Les anaphores associatives dans les oeuvres politiques de Christine de Pizan*. Promotor prof. dr hab. Marek Kęsik, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Marcela Świątkowska, UJ, prof. dr hab. Alfons Pilorz, KUL.

11 października mgr **Artura Górnika** *Kancelaria Zarządu Gubernialnego Lubelskiego w latach 1867–1918*. Promotor prof. dr hab. Krzysztof Skupieński, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Zdzisław Chmielewski, UŚ, prof. dr hab. Jan Lewandowski, UMCS.

12 października mgr **Małgorzaty Medeckiej** *Apokryficzność jako kategoria dwudziestowiecznej powieści historycznej*. Promotor prof. dr hab. Maria Woźniakiewicz-Dziadosz, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Jakowska, UWB, prof. dr hab. Elżbieta Rzewuska, UMCS.

19 października mgr **Barbary Klonowskiej** *Contaminations: Magic Realism in Contemporary British Fiction*. Promotor prof. dr hab. Leszek Kolek, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Ewa Borkowska, UŚ, dr hab. Aleksandra Kędziarska, UMCS.

NA MALCIE

Prof. dr hab. **Wiesław Krajka** z Instytutu Anglistyki uczestniczył w dniach 7–9 maja w konferencji naukowej „Cultural memory in peripheral European countries” w Uniwersytecie na Malcie. Wygłosił referat „Poland: strong European identity in the peripheries”.

KONFERENCJA

Prof. dr hab. **Antoni Krawczyk** uczestniczył w Olsztynie w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Między Barokiem a Oświeceniem”, zorganizowanej przez Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie oraz Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu od 23 do 25 września. Wygłosił referat „Polskie inspiracje w programach dydaktycznych Akademii Kijowsko-Mohylańskiej”.

WYJAZD BADAWCZY

Doktor **Andrzej Pleszczyński** pracownik Zakładu Historii Średniowiecznej Powszechnej w Instytucie Historii, od 15 czerwca do 15 lipca przebywał w Getyndze. Wyjazd miał charakter badawczy w Max-Planck-Institut für Geschichte. W czasie swojego pobytu w Getyndze dr A. Pleszczyński wziął udział w międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Mission Historique France en Allemagne, pod tytułem „Christianisation et transformations sociales aux marges de l'Occident chrétien”. Spotkanie to odbyło się między 7 a 8 lipca. Na tej konferencji dr A. Pleszczyński wygłosił referat zatytułowany „Der Eifer der Neubekehrten. Die Herzöge aus der Dynastie der Pöemysliden und der Piasten als »wahaft« christliche Herrscher”.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

KONFERENCJA

21–22 czerwca została zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Krajową Reprezentację Samorządowych Kolegiów Odwoławczych konferencja naukowa. Zgromadziła ona ponad 150 przedstawicieli doktryny prawa administracyjnego i judykatury oraz prezesów i członków kolegiów, którzy przygotowali 20 referatów o zróżnicowanej tematyce. Wydział Prawa i Administracji reprezentowali m.in. dr **Zbigniew Kmiecik**, dr **Wojciech Taras**.

ZJAZD KATEDR

16–19 września odbył się ogólnopolski zjazd katedr prawa i postępowania administracyjnego w Poznaniu. Konferencja obradowała pod hasłem „Europeizacja polskiego prawa administracyjnego”. Wydział Prawa i Administracji reprezentowali m.in. prof. dr hab. Jan Szreniawski, prof. dr hab. Krzysztof Choraży, prof. dr hab. Jerzy Stelmasiak, dr **Wojciech Taras**, dr **Janusz Niczyporuk**, dr **Katarzyna Popik-Muzyka** i mgr **Maciej Podleśny**.

W CEDZYNIE O TNOiK

24–26 września w Cedzynie k. Kielc odbyła się konferencja naukowa zorganizowana przez Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa – Oddział w Rzeszowie. Powodem spotkania przedstawicieli środowiska administratywistów była 80. rocznica utworzenia Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa (przekształconego następnie w TNOiK), jednej z najstarszych instytucji na świecie upowszechniających wiedzę o sprawnym działaniu.

Z WPIA udział wzięli pracownicy Instytutu Administracji i Prawa Publicznego.

OBRADY DZIEKANÓW

20–21 września w Gdańsku odbyła się Ogólnopolska Konferencja Dziekanów Wydziałów Prawa i Administracji Uniwersytetów Polskich. Wydział Prawa i Administracji UMCS reprezentowali prodziekani: prof. dr hab. **Andrzej Kidyba** i dr hab. **Andrzej Korybski**, prof. nadzw. UMCS. Konferencja zorganizowana została z inicjatywy Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego prof. dr hab. Jarosława Warylewskiego. Tematyka poruszana na konferencji, m.in.: Model kształcenia na poziomie wyższym, Kierunki studiów i standardów kształcenia. Ustalenia podstawowe i zalecenia przyszłych działań.

GOŚCIE

Od 27 września do 1 października przebywali na wydziale dr **Vilem Knoll** i dr **Vaclav Bednář**. Wygłosili oni wykład „Wprowadzenie do ustroju i prawa Republiki czeskiej”. Studenci uczestniczący w wykładach mieli możliwość uzyskania zaliczenia w ramach przedmiotu monograficznego.

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

KONFERENCJE ZAGRANICZNE

Od 30 września do 3 października w Kijowie odbywa się konferencja „Obraz miasta w kontekście historii, filozofii, kultury”. Uczestniczyli: prof. dr hab. **Jadwiga Mizińska**, przedstawiając referat „My i Kijów”, prof. dr hab. **Stefan Symotluk**, z referatem „Globalne Polis”, dr hab. **Czesław Gryko**, omawiając zagadnienie „Kijowanie – Polacy na rozdrożu świadomości narodowej” oraz dr **Halina Rarot** z referatem „Tęsknota za Kijowem”. Organizatorami Konferencji były Uniwersytet Kijowski oraz Ukraińska Fundacja Filozoficzna.

DYSKUSJA PANELOWA

24 września w Instytucie Filozofii odbyła się dyskusja panelowa na temat „Przyszłość człowieka i techniki”. Uczestniczyli m.in. pracownicy Wydziału Filozofii i Socjologii: prof. **Marek Hetmański**, prof. **Marian Filipiak** i dr **Włodzimierz Piątkowski**.

KONFERENCJA

23–24 września w Roskoszy odbyła się konferencja naukowa na temat „Globalizacja – kryzys czy równowaga? Stare i nowe struktury społeczne w Polsce”. Organizatorami były: Instytut Socjologii WFIS, Kolegium Licencjackie w Białej Podlaskiej, Podlaska Fundacja Wspierania Talentów oraz Europejskie Centrum Kształcenia i Wychowania w Roskoszy.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

DOKTORATY

16 września odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. **Roberta Pankiewicza** *Wpływ zarządzania jakością na efektywność przedsiębiorstwa*. Promotorem rozprawy była prof. dr hab. **Elżbieta Skrzypek**, recenzentami: prof. dr hab. **Stanisław Tkaczyk** z Instytutu Organizacji i Zarządzania w Przemysle „Orgmasz” w Warszawie i prof. dr hab. **Czesław Sikorski** z Wydziału Ekonomicznego UMCS. Obrona zakończyła się nadaniem Panu Robertowi Pankiewiczowi stopnia doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii.

30 września w wyniku pozytywnej obrony rozpraw doktorskich stopień doktora nauk ekonomicznych otrzymali: mgr **Jadwiga Sienkiewicz** i mgr **Leszek Piczak**. Pani **Jadwiga Sienkiewicz** przygotowała pracę doktorską nt. *Przekształcenia własnościowe na Podlasiu Południowym w latach 1990-98* pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. **Leszka Oleksyna** z WSISiZ w Warszawie. Rozprawę recenzowali: prof. dr hab. **Maciej Miszewski** z WSEiA w Bytomiu oraz prof. dr hab. **Maciej Bałtowski** z Wydziału Ekonomicznego UMCS. Rozprawa doktorska pana **Leszka Piczaka** pt. *Ocena efektywności inwestycji ekologicznych w gospodarce rynkowej* powstała pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. **Witolda Kurka** z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Recenzentami pracy byli: prof. dr hab. **Bazyli Poskrobko** z WSE w Białymstoku oraz dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS prof. dr hab. **Piotr Karpuś**.

NOWI PRACOWNICY NAUKOWI WYDZIAŁU

1 października powitaliśmy na naszym Wydziale nowych pracowników naukowych. Pierwszym z nich jest pani dr hab. **Małgorzata Dolińska**, która zatrudniona została jako profesor UMCS w Zakładzie Ekonomiki Przedsiębiorstwa i Marketingu. Do tej pory była związana zawodowo z Politechniką Lubelską, gdzie wykładała i prowadziła zajęcia pomocnicze na kierunku zarządzanie i marketing. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie nauki o zarządzaniu uzyskała w 2001 roku. Jest autorem ponad 70 publikacji, a wśród nich 3 książki oraz współautorem 3 kolejnych, w tym jednej wydanej przez Springer Verlag, a także 10 referatów na konferencjach zagranicznych (m.in. w USA i Australii). Odbyła staże zagraniczne we Włoszech, w Wielkiej Brytanii (jako stypendystka British Council w Londynie, Programu UE TEMPUS w Manchesterze), w Belgii, w Niemczech (stypendystka DAAD). Obecnie prowadzi zajęcia na kierunku marketingu.

Drugą osobą, o którą wzbogaciła się kadra naukowa Wydziału, jest dr **Zbigniew Pastuszak**. Od nowego roku akademickiego został adiunktem w Pracowni Zastosowań Technik Informatycznych. Pan **Zbigniew Pastuszak** jest doktorem nauk ekonomicznych w dziedzinie zarządzania, posiada kilkunastoletnie doświadczenie dydaktyczne i biznesowe. Od 3 lat jest właścicielem firmy świadczącej usługi e-biznesowe. Jest autorem i współautorem kilkudziesięciu prac naukowych publikowanych m.in. w czasopiśmie: e-mentor, e-Fakty, Logistyka, Managing Global Transitions International Research Journal oraz wydawnictwach: ActaPress, PWN, Difin, Placet, SGH. Uczestnik staży i konferencji naukowych w Belgii, Francji i USA; kierownik i wykonawca krajowych (KBN) i europejskich programów badawczych z zakresu: e-learning, net readiness, e-biznesu, konkurencyjności i restrukturyzacji przedsiębiorstw. Obecnie uczestniczy w międzynarodowym projekcie edukacyjnym Faculty Management Summer School 2005 (University of Primorska, Koper, Słowenia), w którym odpowiada za przygotowanie i realizację kursu: Digital Economy and e-Business.

Od 1 października pracę na Wydziale w charakterze asystenta podjęli również młodzi adepci nauki: mgr **Kryszyna Kobiernik** (Zakład Statystyki i Ekonometrii), mgr **Katarzyna Królik** (Zakład Rynków Finansowych), mgr **Monika Wojtas** (Zakład Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej) oraz mgr **Jakub Czerniak** (Zakład Kierowania Gospodarką Narodową). Wszystkim nowo zatrudnionym życzymy wielu sukcesów zawodowych i osobistych.

KONFERENCJE NAUKOWE

16–17 września prof. dr hab. **Elżbieta Skrzypek** oraz mgr **Grzegorz Iskra** z Zakładu Ekonomiki Jakości i Zarządzania Wiedzą uczestniczyli w IV Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Narzędzia jakości w doskonaleniu i zarządzaniu jakością” zorganizowanej przez Akademię Ekonomiczną w Krakowie. Pani Profesor była członkiem Rady Naukowej Konferencji oraz wygłosiła referat „Six Sigma jako narzędzie doskonalenia zarządzania jakością w przedsiębiorstwie”. Referat zaprezentowany przez mgr. G. Iskłę nosił tytuł: „Diagram Ishikawy a jakość kształcenia”. 20–21 września prof. dr hab. **Elżbieta Skrzypek** wzięła udział w II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Quality 2004- Doświadczenia i efekty funkcjonowania systemów zarządzania jakością w przedsiębiorstwach”, którą zorganizowała Politechnika Częstochowska. Prof. E. Skrzypek przedstawiła referat „Efektywność systemów zarządzania jakością”, a ponadto była członkiem Rady Naukowej Konferencji.

25–28 września prof. dr hab. **Elżbieta Skrzypek** uczestniczyła w konferencji „Zarządzanie wartością a Strategia Lizbońska”, na której wygłosiła referat „Wpływ zarządzania jakością na wzrost wartości i konkurencyjności przedsiębiorstwa na przykładzie banku”. Organizatorem konferencji był Uniwersytet Gdański. Miejsce konferencji: Gdańsk-Sztokholm.

PUBLIC RELATIONS JAKO SZTUKA

W dniach 15-16 września dr **Iwona Mendryk** z Zakładu Organizacji i Zarządzania wzięła udział w PR-Forum zorganizowanym w Wiśle przez Akademię Ekonomiczną w Katowicach. Tematem przewodnim Forum było „Public relations jako sztuka skutecznej komunikacji w teorii i praktyce”. Dr **Iwona Mendryk** zaprezentowała referat „Public relations w działalności niepublicznych szkół wyższych – wyniki badań”.

O KOMUNIKACJI

W dniach 20-22 września dr **Iwona Mendryk** uczestniczyła również w II Ogólnopolskiej Konferencji „Komunikowanie się – problemy i perspektywy”, zorganizowanej przez Zakład Psychologii Rozwoju i Neurolingwistyki Instytutu Psychologii UMCS, która odbyła się w Roskoszy k. Białej Podlaskiej. Podczas sesji plenarnej „Praktyczne aspekty komunikowania się” dr **Iwona Mendryk** wygłosiła referat „Komunikacja przedsiębiorstwa z otoczeniem jako podstawa tworzenia pozytywnego wizerunku”.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

MEDAL SENATU DLA EMERYTOWANEGO POLITOLOGA

Od 1 października Wydział Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej znajdzie się wśród wydziałów posiadających emerytowanych profesorów. Świadczy to o dojrzałości wydziału. Pierwszym emerytowanym profesorem zostanie prof. dr hab. **Władysław Kucharski**. Senat UMCS na posiedzeniu 29 września postanowił nadać Profesorowi medal zasłużonego dla UMCS.

CORAZ WIĘCEJ DOKTORÓW HABILITOWANYCH

Dr hab. **Iwona Hofmanowa** została 23 doktorem habilitowanym Wydziału Politologii UMCS. Podczas posiedzenia Rady Wydziału 27 września, zaopiniowano wniosek Wydziałowej Komisji Konkursowej, zatwierdzający dr hab. **Iwonie Hofmanowej** stanowisko adiunkta z habilitacją w Zakładzie Dziennikarstwa.

IX WARSZTATY POLITOLOGICZNE

Od 30 września do 10 października na Wydziale Politologii odbyły się polsko-niemiecko-ukraińskie IX warsztaty politologiczne. Organizatorem był Wydział Politologii, Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Iwana Franki we Lwowie, Wydział Nauk Politycznych Uniwersytetu Wilhelma w Münstere. Tematem warsztatów były „Mniejszości narodowe i migracje narodowe”. Uczestnicy spotkali się także z **Dobiesławem Rzemieniewskim**, dyrektorem wydziału mniejszości narodowych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie.

REKRUTACJA NA STUDIA DOKTORANCKIE

Wydział Politologii UMCS zakończył rekrutację na studia doktoranckie w zakresie nauki o polityce na rok akademicki 2004/2005. Na studia dzienne zostały przyjęte trzy osoby: **Ewa Godlewska**, której opiekunem naukowym będzie dr hab. **Grzegorz Janusz** prof. nadzw. UMCS, **Katarzyna Piórko** – opiekun naukowy dr hab. **Marek Pietraś** prof. nadzw. UMCS, **Olga Pliszczynska** – opiekun naukowy prof. zw. dr hab. **Ziemowit Jacek Pietraś**. Na studia zaoczne przyjęto 23 osoby.

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYJAZDY ZAGRANICZNE

Prof. dr hab. **Edward Olszewski**, kierownik Zakładu Ruchów Politycznych, od 30 września do 5 października uczestniczył w międzynarodowym sympozjum Biografistyki Polonijnej. Tematem spotkania byli „Polacy we Francji. Historia i współczesność”.

Dr hab. **Agnieszka Pawłowska** z Zakładu Samorządu i Polityki Lokalnej od 1 do 5 września uczestniczyła w międzynarodowej konferencji w Lublanie organizowanej przez European Group of Public Administration. Tematem dyskusji było „Four months after Administering the New Europe”. Dr hab. Agnieszka Pawłowska wygłosiła referat „Prospects of the digital governance in the poorest regions of United Europe (on example of Lubelszczyzna region)”.

biarski przeznaczony dla studentów różnych lat z kierunków malarstwo oraz edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Na plenerze, który odbył się w Bieszczadach, w Manasterzcu k. Leska, każdy z jego uczestników wykonał jedną rzeźbę w drewnie, kierując się przy jej realizacji projektem wykonanym wcześniej, jeszcze na przedwakacyjnych zajęciach dydaktycznych. Jedną z atrakcji pleneru była wycieczka przeznaczona na zwiedzanie synagogi i kirkutu w Lesku, Muzeum Historycznego w Sanoku (które znane jest przede wszystkim ze stałej ekspozycji malarstwa Zdzisława Beksińskiego oraz z jednego z największych zbiorów ikon w Polsce), kościoła oo. Dominikanów w Jarosławiu, pałacu w Krasiczynie oraz klasztoru oo. Bernardynów w Leżajsku. Tegoroczny plener był już drugim wyjazdem studentów WA do Manasterzcu (poprzedni miał miejsce w 2002 roku). Na przyszłe wakacje planowany jest kolejny plener, także w Bieszczadach, ale – jak chcieliby organizatorzy – połączony z wycieczką do Lwowa.

Zakładzie Rzeźby. Warsztaty miały miejsce w Łątku Garncarskim, u ludowego ceramika Adama Żelazki, w którego rodzinie od wielu pokoleń kultywuje się tradycję tego ginącego rzemiosła. Uczestnicy warsztatów – studenci najmłodszych lat: Lidia Błażejczyk, Elżbieta Charlak, Agnieszka Klimek, Aleksandra Kędziara, Paweł Korbus, Agnieszka Matysek, Marta Mościcka, Maria Porzyc, Elżbieta Pręt – poznawali dawne techniki wybierania i przygotowania gliny, modelowania w glinie oraz toczenia na kole garncarskim. Sponsorem warsztatów był przedsiębiorca z Biłgoraja Krzysztof Żurowicz.

NAGRODA

Magister **Agnieszka Zawadzka**, asystentka z Zakładu Grafiki Warsztatowej, otrzymała II nagrodę na II Międzynarodowym Biennale Ekslibrisu i Małej Formy Graficznej w Boguszowie-Gorcach.

WYSTAWY

Grafiki mgr **Magdaleny Bąk**, pracownika z Zakładu Grafiki Projektowej i Serigrafii, zaprezentowała na przełomie września i października Galeria TPSP „Przy Bramie” na lubelskim Starym Mieście. Na indywidualnej wystawie artystki znalazły się jej najnowsze prace – serigraficzne cykle o tytułach „Ważne wiadomości” oraz „Odważne słowa”.

Malarstwo mgr **Ewy Niestorowicz**, asystentki z Zakładu Malarstwa II, można było oglądać na październikowej wystawie w Kazimierzu Dolnym, w Salonie Sztuki mieszczącym się w kawiarni „Schodek” przy Małym Rynku.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

DOKTORATY

12 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Beaty Mazur**. *Stosunki wewnątrzrodzinne a przystosowanie społeczne dzieci z cukrzycą*. Promotor prof. dr hab. Maria Chodkowska. Recenzenci: dr hab. Władysław Dykcik, prof. UAM, dr hab. Zofia Pałak, prof. UMCS.

12 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Marzeny Kowaluk**. *Znaczenie pracy korekcyjno-kompensacyjnej w funkcjonowaniu psychospołecznym dzieci z trudnościami w uczeniu się*. Promotor dr hab. Zdzisław Bartkiewicz, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Józefa Bałachowicz, prof. APS, dr hab. Zofia Pałak, prof. UMCS.

7 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Lidii Bogusz**. *Sytuacja domowa i szkolna młodzieży z rodzin zastępczych*. Promotor dr hab. Czesław Kępski, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Chodkowska, dr hab. Henryk Cudak, prof. AŚ w Kielcach.

7 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Agnieszki Roguskiej**. *Funkcje lokalnej telewizji kablowej w upowszechnianiu kultury regionalnej*. Promotor prof. dr hab. Janusz Gajda. Recenzenci: dr hab. Jadwiga Izdebska, prof. Uniwersytetu w Białymstoku, dr hab. Dariusz Kubinowski.

Miejscem innego pleneru była Krynica Zdrój, w której od 15 do 25 września przebywało dwunastu studentów z różnych kierunków i różnych lat studiów. Organizatorem i opiekunem artystycznym tego pleneru był adi. II st. **Krzysztof Bartnik**, który wśród korzyści płynących z pobytu w Krynicy wymienił nie tylko sporządzone tam obrazy, rysunki, szkice i fotografie, ale także samą możliwość „podglądania wspaniałej natury” uzdrowiska i jego okolic.

Jeszcze inny, również wrześniowy, plener dla około dwudziestoosobowej grupy studentów ISP WA odbył się w Iwonicy Zdroju. Był to plener malarski prowadzony przez adiunktów z Zakładu Malarstwa I **Annę Waszczuk** i **Sławomira Tomana**.

WARSZTATY CERAMICZNE

5–11 lipca odbyły się warsztaty ceramiczne dla studentów Instytutu Sztuk Pięknych, które zorganizowała mgr **Alicja Kupiec**, asystentka z Pracowni Ceramicznej w

KONFERENCJE

Dr **Anna Żukowska** i mgr **Małgorzata Stępnik**, pracownicy Zakładu Edukacji Plastycznej Wydziału Artystycznego, wzięły udział w konferencji „Socrealizm. Fabuły – komunikaty – ikony”, która odbyła się w Kozłówce, Roskoszy i Grabanowie 15–17 września. Podczas konferencji, zorganizowanej głównie przez Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UMCS oraz Muzeum Zamojskich w Kozłówce, dr Anna Żukowska przedstawiła referat zatytułowany „Uwarunkowanie ideologiczne edukacji plastycznej w Polsce po II wojnie światowej” (przewodniczyła także obradom w trzecim dniu sesji), natomiast mgr Małgorzata Stępnik przedstawiła referat „Realizm kapitalistyczny. Epizod w sztuce Europy Zachodniej”.

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

ZATWIERDZONA HABILITACJA

Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie z dnia 19 maja 2004 roku o nadaniu stopnia doktora habilitowanego sztuk plastycznych w zakresie grafiki – grafiki warsztatowej **Zbigniewowi Liwakowi**, adiunktowi z Zakładu Grafiki Projektowej i Litografii WA UMCS w Lublinie.

WAKACYJNE PLENERY

Na przełomie lipca i sierpnia pracownicy zakładu rzeźby: mgr Wojciech Mendzelewski, mgr **Piotr Zieleniak** oraz mgr **Radosław Skóra** zorganizowali plener rzeź-

JUBILEUSZ

Prof. dr hab. Jan Bystrek urodził się 17 czerwca 1934 roku we wsi Grodzany koło Bychawy. Szkołę podstawową i średnią ukończył w Bychawie. W roku 1951 rozpoczął studia na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, które z powodu trudnej sytuacji finansowej musiał przerwać i podjąć pracę w Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Bychawie. W latach 1952–1957 studiował biologię na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS. Specjalizował się w botanice. Pracę magisterską wykonał pod kierunkiem prof. dr hab. Józefa Motyki. Od 1 grudnia 1956 roku był zatrudniony w Katedrze Systematyki i Geografii Roślin jako pracownik techniczny. Rok później został asystentem. Doktoryzował się w 1965 roku na podstawie rozprawy „Zmienność i geograficzne rozmieszczenie *Usnea comosa* (Ach.) Röhl.”, a habilitował się w roku 1977 w oparciu o rozprawę „Taksonomiczne studia nad rodzajem *Alectoria*”. Tytuł profesora i stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS otrzymał w roku 1991, profesora zwyczajnego w roku 1998. Po przejściu na emeryturę w 2002 roku do 30 września 2004 r. był zatrudniony na kontrakcie jako profesor nadzwyczajny UMCS. Od 1986 r. pracuje także w Instytucie Biologii Uniwersytetu w Białymstoku, gdzie pełni funkcję kierownika Zakładu Botaniki.

Do 1962 roku pod kierunkiem Profesora Józefa Motyki specjalizował się w taksonomii porostów *Lichenes*. Miał okazję zapoznać się ze zbiorami zielnikowymi z rodzin *Parmeliaceae* i *Usneaceae* pochodzącymi z kilkudziesięciu kolekcji światowych, które były przysyłane do Lublina w celu krytycznego opracowania przez prof. J. Motykę. Były to zbiory m.in. z Londynu, Wiednia, Pragi, Budapesztu, Helsinek i Oslo. Szczególnie zainteresowały go rodzaje *Alectoria*, *Ramalina*, *Evernia* i *Usnea*. Jego pierwsze publikacje naukowe dotyczyły głównie rodzaju *Alectoria*. Podzielił go na kilka rodzajów: *Alectoria*, *Bryopogon*, *Sulcaria* i *Oropogon*, przy czym wyróżnił i opisał nowy dla wiedzy rodzaj *Sulcaria*. Jest to bardzo znaczące osiągnięcie w taksonomii porostów. O wielkiej randze Profesora świadczy także opisanie przez niego wielu nowych dla nauki gatunków i niższych taksonów. Nowe gatunki to: *Ramalina motykana* odkryta na Suwalszczyźnie, *Alectoria stigmata* i *Bryoria fabiszewskiana* z Kanady, *Alectoria (Bryoria) perspinosa*, *A. poeltii* i *A. variabilis* z Himalajów, *Bryopogon (Bryoria) motykana* z Alp, *Bryoria saxatilis* z Niemiec, *Bryoria pseudocypellata* z Karpat Wschodnich, *Bryoria abietina* z Roztocza, *Bryoria tatarikiewiczii* z Tatr, *Usnea pewleticzii*, *Usnea balcanica* z Jugosławii, *Usnea christinae* z Patagonii, *Usnea rösenerii* z Rumunii, *Usnea quercina* z Alp, *Usnea carpinea* z Puszczy Białowieskiej, *Usnea motykana* z Tatr (wspólnie z H. Wójciak) oraz *Bryoria forsterii* z Antarktyki (wspólnie z M. Olech). Skorygował kilka nazw gatunków i utworzył nowe dla wiedzy kombinacje. Opracował wraz z kluczem do oznaczania grup europejskich sorediujących gatunków *Usnea*, a także klucz do europejskich gatunków rodzaju *Bryoria*. Bliżej interesował się zmiennością wewnątrzgatunkową

Profesor dr hab. Jan Bystrek w 70-lecie urodzin

wą *Alectoria sarmentosa*, *Bryopogon fuscescens*, *Evernia prunastri*, *Usnea hirta*, *Usnea subfloridana* i kilku gatunków z rodzaju *Ramalina*. Zajmował się także elementami geograficznymi w rodzinie *Usneaceae*, ekologią porostów, zbiorowiskami porostów nadrzewnych, kumulacją radionuklidów w plechach porostów, wykorzystaniem porostów w ocenie stanu skażeń środowiska przyrodniczego i w lecznictwie. Ważną część dorobku naukowego J. Bystrka stanowią prace dotyczące flory porostów wschodniej Polski.

Opublikował ponad 120 prac, w tym monografie i dwie książki o porostach (Zarys lichenologii i Podstawy lichenologii). Jest autorem haseł dotyczących porostów do ostatniego wydania Wielkiej Encyklopedii PWN.

Profesor Jan Bystrek jest znakomitym dydaktykiem, bardzo lubianym przez studentów. Prowadził różne zajęcia: przed habilitacją ćwiczenia laboratoryjne i terenowe, później wykłady, seminaria i pracownice magisterskie na studiach stacjonarnych i zaocznych oraz podyplomowych. Zwraça uwagę wielką różnorodność tematów wykładów prowadzonych przez Profesora. Były to wykłady kursowe: botanika ogólna i systematyka dla studentów biologii

i pedagogiki, geografia roślin, biogeografia, anatomia roślin (Białystok) oraz wykłady fakultatywne i monograficzne: biologia kwiatu i ekologia kwitnienia, biologia wybranych grup roślinnych, fitoindykatory środowiska przyrodniczego, biologiczne aspekty ochrony środowiska, formy współżycia roślin w środowisku przyrodniczym oraz lichenologia. Liczba godzin zawsze przewyższała pensum, niekiedy bardzo znacznie.

Przez trzy lata wykładał w Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu.

Był kierownikiem Studiów Podyplomowych „Biologia” na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS. Prowadził zajęcia na studiach podyplomowych „Biologia” i „Przyroda” w Lublinie, Chełmie, Przemyślu i Biłgoraju.

Wypromował 5 doktorów, ponad 150 magistrów w Instytucie Biologii UMCS i ponad 50 w Zakładzie Botaniki Uniwersytetu w Białymstoku oraz 3 licencjatów.

Czterokrotnie recenzował dorobek naukowy na tytuł profesora i trzykrotnie na stanowisko profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego. Recenzował także 3 prace habilitacyjne i 5 doktorskich.

Wielokrotnie uczestniczył w komisjach

przyjęć na studia stacjonarne i zaoczne. Przez kilkanaście lat był opiekunem roku lub grup studenckich. Za tą działalność otrzymał Nagrodę Ministra.

Jest współzałożycielem Sekcji Lichenologicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego, członkiem Polskiego Towarzystwa Naukowego, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz wiceprzewodniczącym Regionalnego Oddziału Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

Zawsze aktywnie współpracował ze środowiskiem nauczycielskim.

Sam przez trzy lata uczył biologii, fizyki i chemii w Wieczorowej Szkole Podstawowej dla pracujących.

W latach 1978–2001 był przewodniczącym Komisji Kwalifikacyjnej na I i II stopień specjalizacji nauczycieli w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Lublinie i przez kilka lat w Zamościu.

Jest bardzo wymagający, ale w trudnych momentach życiowych zarówno współpracownicy, jak i studenci mogli liczyć na Jego pomoc i zrozumienie.

Profesor Jan Bystrek aktywnie uczestniczył w pracach Wydziału i Uczelni. Pełnił wiele funkcji społecznych, głównie o charakterze socjalnym. Był członkiem PZPR. Jest wieloletnim i aktywnym członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego. W okresie stanu wojennego, kiedy działalność związków zawodowych była zawieszona, z ramienia Rektora aktywnie uczestniczył w pracach Komisji Socjalnej przydzielającej m.in. mieszkania, zapomogi, wczasy. Z chwilą wznowienia działalności Związku w 1983 roku ponownie został wpisany na listę członków. Przez cały ten czas aktywnie uczestniczył w działalności Oddziałowej Organizacji ZNP. Pełnił funkcję szefa służby sanitarno-medycznej UMCS. Jest także oficerem Wojska Polskiego w stopniu porucznika.

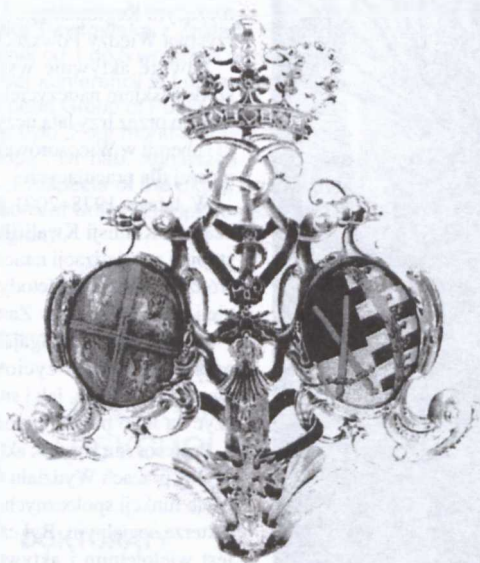
Jego wielka aktywność i różnorodna działalność sprawiły, że bardzo wiele wniósł do dorobku Wydziału i Uniwersytetu. Był wielokrotnie nagradzany. Otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Nagrodę Ministra III stopnia za książkę i działalność społeczno-wychowawczą, kilkanaście nagród JM Rektora oraz inne odznaczenia (Za zasługi dla ZSP, Medal za Zasługi dla Obronności Kraju, Zasłużonemu dla Lubelszczyzny i dla Lublina, Złota Odznaka Towarzystwa Wiedzy Powszechnej i Złota Odznaka Związku Nauczycielstwa Polskiego).

Profesor Jan Bystrek jest postacią barwną i charakterystyczną. Ogromną wiedzę przekazuje nie tylko na zajęciach, ale także w czasie codziennych rozmów i bardzo przez wszystkich lubianych wyjazdów w teren. Jest świetnym gawędziarzem, obdarzonym wielkim i specyficznym poczuciem humoru, znającym niezliczoną ilość anegdot i dowcipów. Wszystko to sprawia, że przebywanie w jego towarzystwie nigdy nie jest nudne.

Wprowadzie Profesor od 1 października 2004 roku nie będzie już pracownikiem naszego Uniwersytetu, ale mamy nadzieję, że dalej będzie nas wspierał swoją wiedzą i doświadczeniem.

Hanna Wójciak

Między barokiem a oświeceniem

Od roku 1994, staraniem Instytutu Filologii Polskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie (obecnie Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, odbywają się mniej więcej w odstępach dwuletnich ogólnopolskie konferencje naukowe zatytułowane „Między barokiem a oświeceniem”. Począwszy od sesji piątej rolę organizatora konferencji w miejsce Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przejęło Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.

Przewodnią ideą wszystkich dotychczasowych konferencji była rehabilitacja czasów saskich poprzez pokazanie, iż również w nich, pomimo powszechnie znanego kryzysu ekonomicznego i politycznego, występowały w Polsce zjawiska pozytywne, zwłaszcza na gruncie w kultury. Każda z kolejnych sesji posiadała swoje przesłanie. W roku 1994 główną problematyką obrad stanowiło nowe spojrzenie na czasy saskie. Wtedy zostały zarysowane główne problemy badawcze, a także podane w wątpliwość dawne ustalenia obowiązujące na gruncie historiografii. Wystąpienia uczonych z różnych ośrodków naukowych zostały opublikowane w tomie pierwszym. Już wówczas różnorodność problematyki badawczej skłoniła organizatorów, ażeby podczas następnych kon-

ferencji koncentrować uwagę na wybranych zagadnieniach, co jest praktykowane do chwili obecnej.

Obrady drugiej sesji w roku 1996 poprzez udział w niej historyków, historyków sztuki, historyków kultury, bibliologów i literaturoznawców posiadały interdyscyplinarny charakter. Ich głównym celem było ukazanie szczytowej fazy polskiego sarmatyzmu drugiej połowy XVII wieku. Trzecia sesja dotyczyła zagadnienia obyczajów w czasach saskich. Czwarta zaś poświęcona była zagadnieniom wojny.

Z kolei ostatnia konferencja, mająca miejsce w dniach 23-25 września br., dotyczyła zagadnień edukacji, kształcenia i wiedzy. Udział w niej wzięli przedstawiciele różnych ośrodków uniwersyteckich: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Ponadto uczestniczyli przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk w Krakowie i Warszawie oraz Akademii Pedagogicznej w Słupsku.

Rozległość przesłania ostatniej konferencji spowodowała, iż na jej warsztacie znalazły się różnorodne zagadnienia. Na czoło wysuwały się problemy szkolnictwa i edukacji. Doktor Kazimierz Puchowski z Uniwersytetu Gdańskiego zwrócił uwagę na funkcjonowanie szkol-

nictwa w Polsce w czasach saskich i jego przeobrażenia. Autor wyraził stanowisko, iż uczeni nadmiernie i w sposób krzywdzący krytykują zakon jezuitów, który pomimo znanych mankamentów nadal odgrywał na tym polu znaczącą rolę, nie docenianą przez badaczy. Doktor Jarosław Dumanowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika wyeksponował szczególne zainteresowanie edukacją szlachty wielkopolskiej, co odróżniało ją w tym czasie od przedstawicieli tego stanu innych ziem Rzeczypospolitej. Dr Tomasz Wiślicz z PAN w Warszawie omówił zagadnienie religijnego kształcenia wiernych w Kościele rzymsko-katolickim w związku z zaleceniami realizacji reform potrydenckich i wynikające na tym polu trudności. Dr Krzysztof Link-Lenczowski z UJ zwrócił uwagę na mało znane zagadnienia dotyczące wykształcenia ludności żydowskiej. Dr Anna Łysiak-Łątkowska z Akademii Pedagogicznej w Słupsku zajęła się problematyką wychowania dzieci w Polsce w XVIII wieku, zaś mgr Agnieszka Jakubaszek z UAM przedstawiła poglądy Barbary Sanguszkowej dotyczące wychowania zawarte w jej korespondencji. Piszący natomiast niniejsze sprawozdanie przedstawił funkcjonowanie Akademii Kijowsko-Mohylańskiej, a więc recypowanie przez nią kultury łacińskiej oraz oddziaływanie na różne ośrodki w państwie Moskiewskim. Szczególnie wyeksponował polskie wpływy na programy dydaktyczne tej uczelni.

W kontekście edukacji omawiana była również rola podróży zagranicznych młodzieży magnackiej i szlacheckiej. Tym zagadnieniem zajmowali się prof. dr hab. Bogdan Rok z UW., mgr Małgorzata Kamecka z Uniwersytetu w Białymstoku, dr Stanisław Roszak z UMK, prof. dr hab. Stanisław Achremczyk z UWM. W kręgu zainteresowań uczestników konferencji znalazł się poziom kształcenia polskich polityków. Widoczne to było szczególnie w referatach prof. dr hab. Jarosława Porazińskiego z UMK i dr Pawła Hanczewskiego z UMK. Doktor Maciej Forycki z UAM przedstawił opartą na podłożu naturalistycznym koncepcję kształcenia anatomii młodych rosyjskich szlachcianek z Sankt Petersburga, opracowaną przez francuskiego luminarza oświecenia Denisa Diderota. Z kolei prof. dr hab. Zbigniew Anusik z UŁ omówił proces kształcenia i wychowania przyszłego króla szwedzkiego Gustawa III

Odrębny blok problemowy stanowiły zagadnienia nauki. Prof. dr hab. Lech Mokrzecki z UG wyekspono-

nował osiągnięcia badaczy z terenu Prus Królewskich w XVI-XVIII wieku i ich znaczenie dla nauki światowej. Prof. dr hab. Karolina Targosz z PAN w Krakowie zwróciła uwagę na barokowe i oświeceniowe podejście badawcze gdańskich naturalistów do dyscyplin przyrodniczych. Prof. dr hab. Mariusz Markiewicz zajął się zagadnieniem znajomości teorii ekonomicznych w polskich pismach politycznych czasów Augusta III. Dr Filip Wolański z UW przedstawił ocenę zachodnich uczelni przez autorów polskich podręczników geograficznych XVIII wieku, a dr Ewa Kowalczyk z tego samego ośrodka akademickiego przedstawiła zainteresowania na gruncie polskiego piśmiennictwa geograficznego XVIII wieku, zagadnieniami hydrograficznymi. Recepcją wiedzy historycznej w kalendarzach politycznych Pawła Poszakowskiego zajęła się mgr Krystyna Żukowska z Akademii Pedagogicznej w Słupsku.

Tradycyjnie podczas obrad konferencji bywa eksponowana problematyka Warmii i Mazur. Tym razem ks. prof. Alojzy Szorc z UWM zajął się zagadnieniem warmińskich fundacji naukowych do końca XVIII wieku, dr Irena Makarczyk z tej Uczelni wygłosiła referat na temat istnienia w Rzymie od XVII wieku do drugiej wojny światowej fundacji ustanowionej przez warmińskiego kanonika Jana Preucka dla wspierania warmińskiej młodzieży studiującej w tym mieście. Mgr Jerzy Kielbik z UWM omówił poziom kształcenia przedstawicieli władz warmińskich w XVI-XVIII wieku.

Z innych zagadnień na uwagę zasługują losy dzieci z nieprawego łoża króla Stanisława Augusta Poniatowskiego przedstawione w referacie dr Marii Czepe z UJ, próby zdyscyplinowania studentów Uniwersytetu Królewskiego w XVI-XVIII wieku w referacie dr Danuty Bagdan z UWM oraz zagadnienia kultury kobiecej w Anglii w XVIII wieku w referacie prof. dr hab. Jerzego Grobisa z UŁ. Obrady cechowała twórcza ożywiona dyskusja. Rezultaty tej konferencji, a także i poprzednich wskazują na doniosłe osiągnięcia poznawcze jej uczestników. Przez dotychczasowe konferencje przewinęła się plejada nazwisk wielu wybitnych uczonych polskich. Niektórzy z nich głosili referaty podczas wszystkich sesji. Warto się zainteresować materiałami z dotychczasowych konferencji, niedostępnymi niestety w Lublinie. Są one do nabycia w Ośrodku Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.

Antoni Krawczyk

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

GEOGRAFOWIE WE LWOWIE

Polscy uczestnicy konferencji

We Lwowie 8-12 września odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana „Landscape science – traditions and trends”. Organizatorem spotkania był Zakład Geografii Fizycznej Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie. Konferencja zgromadziła ponad 100 badaczy krajobrazu z wielu krajów Europy, wśród których dominowali Ukraińcy, Rosjanie i Polacy. Impulsem do organizacji spotkania na Ukrainie był kilka jubileuszy związanych z powstaniem i funkcjonowaniem lwowskiej szkoły badań krajobrazu.

Pierwszy dzień konferencji wypełniły referaty plenaryjne prezentujące historię badań krajobrazu prowadzonych na Uniwersytecie im. Iwana

nych, 3) regionalne badania krajobrazowe, 4) stosowane badania krajobrazowe, 5) systematyczne badania krajobrazowe. Ogółem zgłoszonych zostało 75 referatów, część z nich nie była jednak zaprezentowana. Sesje referatowe prowadzone były w języku ukraińskim, rosyjskim i angielskim. Jedenaście referatów przedstawili geografowie z Polski. Wystąpienia te wyróżniały się pozytywnie, jeśli chodzi o treść, a szczególnie – dopracowaną formę prezentacji. Uzupełnienie referatów stanowiła sesja posterowa, podczas której zaprezentowano około 40 plakatów.

Nasz Uniwersytet reprezentowała na konferencji pięcioosobowa grupa młodych pracowników nauki i dokto-

prezentujące wyniki studiów nad krajobrazem różnych regionów naszego kraju – problemy percepcji krajobrazu polskich parków narodowych, zastosowanie systemów informacji geograficznej w badaniach przemian i struktury krajobrazu Pogórza Przemyskiego, Beskidu Niskiego i Płaskowyżu Nałęczowskiego, przekształcenia krajobrazu doliny Narewki. Konferencja dała możliwość zaznajomienia się z tematyką prac dotyczących badań krajobrazu prowadzonych w różnych krajach. Najwięcej prac pochodziło z Ukrainy, Rosji i Polski. Pojedyncze wystąpienia prezentowali badacze z Niemiec, Rumunii, Austrii, Szwecji czy USA. Badania krajobrazowe, zwłaszcza jeśli chodzi o ich aspekt praktyczny, to niewątpliwie jeden z ważniejszych nurtów współczesnych studiów geograficznych.

Drugą część Konferencji stanowiła trzydniowa sesja terenowa. Pierwszego dnia trasa wyjazdu biegła przez Kamieniec Podolski do stacji terenowej zlokalizowanej w Czarnohorze. Pozostałości zamku – tak dokładnie opisanego w Panu Wołodyjowskim oraz głęboko wcięty kanion niewielkiej rzeki sprawiły na uczestnikach

wycieczki ogromne wrażenie. Najważniejszym punktem dnia drugiego było wejście na Howerlę (2060 m n.p.m) – najwyższy szczyt Ukrainy. Organizatorom i uczestnikom sprzyjała przy tym pogoda – widoczność dochodziła do 100km. Pomimo konieczności pokonania 1000 metrowej różnicy wysokości nikt nie narzekał. Wszystkie trudy wynagradzały wspaniałe widoki. W którą stronę by nie spojrzeć ze szczytu Howerli, wszędzie widać było ciągnące się aż po horyzont pasma górskie. Niskie temperatury na dworzec rekompensowało bardzo gorące przyjęcie na stacji. Podczas mniej formalnych spotkań uczestników konferencji – uroczystej kolacji powitalnej, ogniska – towarzyszyła nam huculska kapela. Dla nas, Polaków, była to niewątpliwie podróż sentymentalna. Rozslawiony przez Sienkiewicza zamek w Kamieńcu Podolskim, zbudowane przez Polaków obserwatorium meteorologiczne na szczycie Popa Iwana, polskie słupy graniczne na szczycie Howerli – to miejsca przypominające o historii naszego Kraju.

Wojciech Zgłobicki

Czarnohora

Franki oraz wystąpienia o charakterze ogólnym przedstawione przez zaproszonych gości zagranicznych. Drugiego dnia obrady prowadzone były w pięciu sekcjach tematycznych: 1) teoria badań krajobrazowych, 2) techniki zintegrowanych badań geograficz-

rantów z Instytutu Nauk o Ziemi: mgr Grzegorz Gajek, mgr Marcin Kozieł, dr Wojciech Zgłobicki (Zakład Geologii), mgr Radosław Janicki (Zakład Ochrony Środowiska), mgr Marta Ziółek (Zakład Gleboznawstwa). Przedstawili oni trzy referaty i dwa postery

Cmentarz Obrońców Lwowa

SOCREALIZM

FABUŁY - KOMUNIKATY - IKONY

Ogólnopolska konferencja naukowa z udziałem gości zagranicznych „Socrealizm. Fabuły – komunikaty – ikony” odbyła się 15-17 września w Kozłówce i w Roskoszy k. Białej Podlaskiej. Konferencję zorganizowały Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UMCS, Muzeum Zamoyskich w Kozłówce (obchodzące w roku 2004 jubileusz 60-lecia utworzenia i 10-lecia powstania Galerii Sztuki Socrealizmu) oraz Podlaska Fundacja Wspierania Talentów i Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Zamoyskich w Kozłówce.

Celem konferencji był naukowy opis kulturowych i komunikacyjnych „świadczeń” socrealizmu, które z perspektywy minionego półwiecza mając jako groteskowe twory propagandy, ale też mitologizują się we współczesnej wyobraźni jako poniekąd oswojona obcość kulturowa oraz relikty doświadczeń historycznych na tyle wyrazisty i komunikacyjnie nośny, że nadający się do wyzyskania w reklamie, piosence, w tekstach kabaretowych i akcjach politycznych.

Zgłoszono dziewięćdziesiąt referatów, reprezentantów m.in. czternastu polskich uniwersytetów oraz kilku innych uczelni akademickich i placówek PAN. Zainteresowania uczestników koncentrowały się wokół kilku zasadniczych płaszczyzn problemowych, które hasłowo ująć można w formuły:

Fabuły: referentów interesowały głównie schematy fabularne, wątki, motywy i tematyka powieści produkcyjnej (gatunkowego „wykwitu” socrealizmu) i środowiskowej, literatury popularnej, powieści historycznej, science fiction, satyry oraz literatury dla dzieci i młodzieży (temu tematowi poświęcono kilka wystąpień). Najwięcej jednak wystąpień (bo aż dziewięć) dotyczyło filmu i kina socrealistycznego.

Komunikaty: w tym bloku przedmiotem analiz i interpretacji były biuletyny PAP, listy do Bieruta, życiorysy, nekrolog, panegiryk, kalendarz robotniczy, reportaż (kilka referatów), a także propagandowe obrazy kreowane przez ówczesną prasę, np. Nowej Huty, wroga, kulaka.

Ikony: ten obszar wypełniły tematy związane z propagandą wizualną i ikonografią wodza, kampaniami pierwszomajowymi, pogrzebem przywódcy. Przedmiotem zainteresowań był też komiks oraz produkcje artystyczne z zakresu teatru, fotografii, rzeźby pomnikowej, architektury, wystroju ulicy.

Niezależnie, ale i w ścisłym związku z tematyką konferencji wyodrębnił się blok referatów analizujących postawy literatów (Herbert, Jastrun, Szczygiński, Strykowski, Straszewicz), krytyków literackich (Wyka, Kott), estetyków (Porębski) oraz dynamikę historyczną socrealizmu (czerpanie z kanonu literatury narodowej, operowanie figurą wieszczka, „życie pośmiertne” tej formacji po 1956 r. i „fascynacje” nią po 1989).

Konferencji towarzyszyła promocja książki *Słownik realizmu socjalistycznego* oraz otwarta niedawno wystawa w Galerii Sztuki Socrealizmu Muzeum Zamoyskich w Kozłówce. Godna uwagi badawcza moda na socrealizm, o czym świadczy bogaty program konferencji, zaowocuje książką, którą opublikuje Wydawnictwo UMCS w serii „Obrazy Kultury Polskiej”, czerpiącej inspirację z Kongresu Kultury Polskiej. Dodajmy, że z ową modą korespondują obecnie nasilone przejawy aktywności dokumentarnej mającej na celu utrwalenie kulturowych rekwizytów minionej epoki.

O samorządowych kolegiach odwoławczych w Wiśle

Konferencja została zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Krajową Reprezentację Samorządowych Kolegiów Odwoławczych (21–22 czerwca 2004 r.). Zgromadziła ponad 150 przedstawicieli doktryny prawa administracyjnego i judykatury oraz prezesów i członków kolegiów, którzy przygotowali 20 referatów o zróżnicowanej tematyce. Wystąpienia zostały podzielone między dwie sekcje: zagadnienia ogólnoprosowe i zagadnienia procesowe szczególne, aby następnie przeprowadzić dyskusję oraz dokonać podsumowania na sesji ogólnej. Lubelskie środowisko administratywistów zgłosiło dwa referaty: dr. Zbigniewa R. Kmiecika (Katedra Postępowania Administracyjnego UMCS), dotyczący wszczęcia postępowania w sprawie wydawania zaświadczeń, jak też mgr. Krzysztofa Adamskiego i dr. Wojciecha Tarasa (Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Lublinie, Katedra Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS), poświęcony karom pieniężnym za przejazd pojazdami nienormatywnymi po drodze publicznej.

Podsumowanie wymiany poglądów przyniosło kilka konstatacji. Podkreślono zmianę charakteru samorządowych kolegiów odwoławczych, które z organów rozpatrujących odwołania od decyzji wydanych przez organy gmin w sprawach własnych (kolegia odwoławcze przy sejmikach samorządowych) przekształciły się w ciała hybrydalne, rządowo-samorządowe, zajmujące się również sprawami cywilnymi (prawidłowość ustalenia przez organ gminy lub starostę wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste nieruchomości).

Z zainteresowaniem przyjęto propozycję przekształcenia samorządowych kolegiów odwoławczych w niezależne podmioty o kompetencjach ogólnych, kontrolujące rozstrzygnięcia organów administra-

cji publicznej pierwszej instancji, tak samorządowej, jak i rządowej, bowiem ich działalność orzecznicza odciążałaby sędziów sądów administracyjnych, zaś stosowana przez nie procedura byłaby tańsza i bardziej zrozumiała dla stron. W sprawie sądowoadministracyjnego postępowania mediacyjnego przeważały natomiast głosy krytyczne. Zauważono, że mediacja wobec strony i organu odwoławczego została przewidziana dopiero na etapie między wniesieniem skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego a rozprawą przed tym forum, tj. w momencie, w którym skarżący niezadowolony z rozstrzygnięcia organów administracji publicznej przenosi spór przed organ wymiaru sprawiedliwości z żądaniem szybkiego i stanowczego orzeczenia o jego uprawnieniach i obowiązkach. Postulowano więc przeniesienie mediacji na etap rozpatrywania odwołania, podkreślając, że kolegia są przygotowane do jej prowadzenia z uwagi na wieloosobowy charakter (trzyosobowe składy orzekające) oraz możliwość orzekania na rozprawie. Podkreślono specyfikę polskiego modelu postępowania administracyjnego, a mianowicie możliwość dokonania autokontroli aktu administracyjnego: po wniesieniu odwołania od decyzji organu pierwszej instancji, po złożeniu skargi na decyzję organu odwoławczego oraz w trakcie postępowania mediacyjnego przed wojewódzkim sądem administracyjnym.

Uczestnicy obrad zgodzili się z tezą, że samorządowe kolegia odwoławcze stanowią jedną z gwarancji samodzielności wspólnot samorządu terytorialnego, skutecznie przeciwdziałają powrotowi do modelu Polski „resortowej”, zaś ustawa o samorządowych kolegiach odwoławczych uniemożliwia uczynienie z funkcji prezesa kolegium jeszcze jednego wyborczego łupu zwycięskiej partii politycznej.

Wojciech Taras

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

Jakość administracji publicznej

Konferencja została zorganizowana w dniach 24–26 września br. w Cedzynie k. Kielc przez Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa – Oddział w Rzeszowie. Powodem spotkania przedstawiciele środowiska administratywistów była 80 rocznica utworzenia Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa (przekształconego następnie w TNOiK), jednej z najstarszych instytucji na świecie upowszechniających wiedzę o sprawnym działaniu. Ponadto konferencja została poświęcona przybliżeniu sylwetki i dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego prof. dr. hab. Marcina Jełowickiego, m.in. pełniącego funkcję prorektora Filii UMCS w Rzeszowie w latach 1974–1978. Referaty nadesłali uczeni z ośrodków naukowych Włoch, Szwajcarii, Niemiec, Słowacji, Ukrainy oraz Chin.

Pracownicy Instytutu Administracji i Prawa Publicznego UMCS wygłosili następujące referaty: „Prawo do dobrej administracji w Unii Europejskiej” (prof. dr hab. M. Granat), „Dekoncentracja niemieckiej administracji publicznej – jakość aparatury pojęciowej” (dr J. Niczyporuk), „Zmiany w pozycji prawnej wójta, burmistrza (prezydenta miasta) jako organu wykonawczego gminy” (mgr K. Sikora), „Funkcje administracji publicznej w poglądach doktryny” (dr M. Stefaniuk), „Wybrane zagadnienia reorganizacji i zmian administracji publicznej” (prof. dr hab. J. Szreniawski), „Czas w administracji” (mgr P. Szreniawski) oraz „Pochwała studiów prawniczych” (dr W. Taras).

W trakcie dyskusji zwrócono uwagę na punkty przecięcia poszczególnych działów nauk o administracji, które można nazwać jakością administracji publicznej, dobrą administracją, sprawnością działania organu czy też należywym stosowaniem prawa, jednakże nie dające się bez reszty zamknąć w granicach rozważań czysto prawniczych. W ten sposób zagadnienie jakości administracji stwarza możliwość współpracy rozmaitych dyscyplin naukowych mających za przedmiot administrację publiczną, mimo ogromnych wyzwań metodologicznych, związanych choćby z odmienną aparaturą pojęciową. Ponadto analizowano cechy administracji składające się na pojęcie jej jakości, a mianowicie bezstronność, jawność działania, sprawność i potrzebę mediacyjnego rozwiązywania sporów.

Materiały konferencyjne (57 referatów w sześciu językach) zostały opublikowane w formie Księgi Pamięci Profesora Marcina Jełowickiego (*Jakość administracji publicznej*, red. J. Łukasiewicz, Rzeszów 2004, ss. 522).

Wojciech Taras

Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego

16–19 września odbył się w Poznaniu ogólnopolski zjazd katedr prawa i postępowania administracyjnego. Organizatorem była Katedra Prawa Administracyjnego i Nauk o Administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Hasło konferencji brzmiało „Europeizacja polskiego prawa administracyjnego”. Przewodniczyli prof. zw. dr hab. Zbigniew Leoński oraz prof. zw. dr hab. Eugeniusz Ochendowski. Referat wygłosił m.in. prof. zw. dr hab. Jan Szreniawski „Z zagadnień europeizacji stosowania prawa”. Profesor Jan Zimmermann zaproponował podjęcie prac nad „Systemem prawa administracyjnego”, nawiązującego do „Systemu” stworzonego w latach siedemdziesiątych XX wieku. Myśl ta została przyjęta pozytywnie przez uczestników konferencji, a na organizatora kolejnego zjazdu katedr zaproponowano Katedrę Prawa Administracyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W drugim dniu Zjazdu obrady odbywały się w czterech sekcjach tematycznych: prawo ustrojowe, prawo procesowe, prawo materialne, prawo publiczne oraz publiczne prawo gospodarcze.

Sekcja prawa ustrojowego, pod przewodnictwem prof. dr. hab. Jana Szreniawskiego oraz prof. dr. hab. Elżbiety Ury skoncentrowała uwagę uczestników głównie na tematyce samorządu terytorialnego. Referaty wygłosili m.in.: prof. zw. dr hab. Bogdan Dolnicki „Ustrój samorządu terytorialnego w świetle standardów europejskich”; dr Wojciech Taras „Demokracja bezpośrednia na tle reform samorządu terytorialnego państw europejskich”; dr Janusz Niczyporuk „Koncepcja francuska dekoncentracji administracji państwowej”. W sekcji prawa procesowego UMCS reprezentowali prof. dr hab. Krzysztof Chorąży oraz mgr Maciej Podlesny. W sekcji prawa materialnego referaty wygłosili m.in.: prof. dr hab. Jerzy Stelmasiak i dr Katarzyna Popik-Muzyka „Europeizacja materialnego prawa administracyjnego na przykładzie prawa wodnego”. W czasie obrad sekcji publicznego prawa gospodarczego referat wygłosił dr Marek Stefaniuk „Wpływ prawa Wspólnoty Europejskiej na publicznoprawne reguły konkurencji w Polsce”.

Organizatorom należy pogratulować zapewnienia wspaniałych warunków konferencji i stworzenia znakomitej atmosfery naukowej. Należy zauważyć, że każdy kolejny Zjazd Katedr gromadzi coraz większe grono uczestników.

Piotr Szreniawski

Z AKADEMICKICH AREN SPORTOWYCH

AZS UMCS w nowym roku akademickim

Klub Uczelniany AZS UMCS rozpoczyna kolejny już rok akademicki swojej działalności. Jednakże ten rok będzie wyjątkowy. Przede wszystkim weszły w życie zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym, co spowodowało zmianę Regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów. Zmiany te są niezwykle istotne, jeśli chodzi o sport akademicki. Wprowadzają **stypendia sportowe** dla studentów wyróżniających się w rywalizacji krajowej oraz międzynarodowej. Jednak wysokość tych stypendiów oraz szczegółowe zasady ich przyznawania ustala uczelnia. W tej sytuacji ukazuje się prawdziwy stosunek władz uczelni do sportu akademickiego. Mamy sygnały z kilku uniwersytetów w kraju, że władze rektorskie potraktowały całą sprawę bardzo pobieżnie, co przejawia się chociażby w niezwykle niskich, jednolitych stawkach i niezwykle wygórowanych kryteriach. Natomiast Władze Rektorskie naszej Uczelni udowodniły, że sport jest istotną częścią życia akademickiego UMCS. Od tego roku akademickiego, studenci UMCS będą mogli otrzymywać stypendia sportowe za wysokie miejsca w rywalizacji międzynarodowej oraz medale **Mistrzostw Polski, Akademickich Mistrzostw Polski oraz Mistrzostw Polski Uniwersytetów**. Oprócz tego ww. regulamin wprowadza stawki różnicowane w zależności od osiągniętych rezultatów oraz specjalny sposób liczenia stypendiów dla multimedalistów. Cieszy także, że w tej sprawie Władze Rektorskie oraz Samorząd Studentów mówiły jednym głosem i podobnie jak w przypadku pozostałych części Regulaminu, porozumienie zostało osiągnięte niezwykle szybko.

Kolejnym istotnym wydarzeniem będzie planowana zmiana regulaminu rozgrywania Mistrzostw Polski Szkół Wyższych. **Zarząd Główny AZS** na inauguracji sportowego roku akademickiego w Szczecinie 23.10.2004 r. przedstawi Klubom Uczelnianym zmiany do regulaminu, które do tej pory zostały niezwykle krytycznie ocenione! Kierownicy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu na konferencji, która odbyła się w wakacje, krytycznie odnieśli się do ww. projektu. Jednak ostatecznie zostanie on przedyskutowany w Szczecinie i tam można się spodziewać decyzji w tej sprawie. Oprócz dobrych i wskazanych rozwiązań, proponowany projekt zawiera kilka zmian, których większość Klubów nie może zaakceptować. Główna zmiana polega na skróceniu czasu rywalizacji z dwóch lat do jednego roku. Obecnie edycja Mistrzostw Polski Szkół Wyższych trwa dwa lata i w ciągu tych dwóch lat uczelnie rywalizują w 43 konkurencjach. Zarząd Główny planuje utrzymać liczbę konkurencji, lecz zamierza skrócić okres rywalizacji do roku. Będzie to ogromny wysiłek finansowy dla Uczelni, a zarazem niesamowity wysiłek organizacyjny dla Klubów Uczelnianych. Obecnie, przy rywalizacji cyklem dwuletnim, w okresie letnim różne reprezentacje wy-

jeżdżają na mistrzostwa średnio co dwa tygodnie. Tak więc skracając rywalizację, wyjazdów można się spodziewać nawet częściej, a to dla niektórych klubów mogłoby się okazać przeszkodą nie do przejścia. Dla naszego Klubu problem ten schodzi na drugi miejsce, istotniejszy zaś mógłby okazać się problem finansowy. Obecnie władze naszej Uczelni finansują wyjazdy reprezentantów UMCS na mistrzostwa, ale po zmianie regulaminu wydatki te wzrosłyby dwukrotnie. A wtedy musielibyśmy wybierać, która sekcja pojedzie, a która nie wystartuje! A przecież dla sportowców-studentów jest to niezwykle ważna impreza. Impreza, do której przygotowują się aż dwa (!) lata. Miejmy jednak nadzieję, że głos większości klubów zostanie w Szczecinie usłyszany i ta niefortunna zmiana nie zostanie wprowadzona.

Stypendia i zmiana regulaminu są sprawami niezwykle istotnymi, jednak należy także powiedzieć o tym, co Klub Uczelniany zamierza zorganizować w tym roku akademickim dla studentów naszej Uczelni. Od lat tradycją stało się organizowanie **Mistrzostw UMCS w halowej piłce nożnej i koszykówce**. Podobnie stanie się w tym roku. W semestrze zimowym zostaną rozegrane zawody w piłce nożnej, zaś w semestrze letnim w koszykówce. Rywalizacja w tych dyscyplinach ma już niezwykle długą tradycję. Największe zainteresowanie wzbudza halowa piłka nożna. Do rywalizacji rok w rok staje blisko 40 zespołów! Pewien renesans przeżywają natomiast rozgrywki i koszykówce. Po latach, kiedy zgłaszało się po kilka tylko drużyn, w końcu sytuacja zaczęła się zmieniać. Na pewno za sprawą sponsora Mistrzostw – firmy **PLUS GSM** – i nagród przez tą firmę ufundowanych. W tym roku zapewne liczba zespołów w rozgrywkach koszykarskich zbliży się do dwudziestu. Pewnymi nowościami w tym roku będą **Mistrzostwa UMCS w siatkówce plażowej oraz street баскетcie**. O ile z zebraniem drużyn w siatkówce plażowej może być pewien problem, o tyle street basket może okazać się hitem przyszłorocznego lata. Ale o tym przekonamy się dopiero za kilka miesięcy. Podobnie jak w latach ubiegłych Klub Uczelniany wspólnie z **Samorządem Studentów**, przy pomocy pracowników SWFiS, organizuje **Dzień Sportu podczas Dni Kultury Studenckiej – Kożenialia**. W 2004 roku w rywalizacji w 5 dyscyplinach wzięło udział ponad 400 osób! W tym roku na pewno liczba ta wzrośnie, gdyż planowane są dodatkowe atrakcje. Cieszy natomiast fakt, że studenci ponownie coraz chętniej chcą rywalizować w różnego rodzaju zawodach organizowanych dla nich na terenie Akademickiego Ośrodka Sportowego. Na pewno jest to doskonały sposób na spędzenie wolnego czasu i odpoczynek od nauki.

Jakub Kosowski

Z AKADEMICKICH AREN SPORTOWYCH

Na początku września w nadmorskim Dźwirzynie koło Kołobrzegu szachiści AZS UMCS po raz piąty z rzędu rywalizowali w rozgrywkach ekstraklasy. W tym roku do mistrzostw przystąpiliśmy w najsilniejszym w historii składzie, co skłaniało do optymistycznych zaopiniowań przedstartowych. Niestety dla nas, jak się okazało, w sporcie nie zawsze wygrywa teoretycznie silniejszy...

NIEWYKORZYSTANA SZANSA

Gdy na pierwszy rok studiów polilogii UMCS został przyjęty reprezentant Polski juniorów i ubiegłoroczny indywidualny mistrz Polski do lat 18 Grzegorz Gajewski, który zdecydował się wówczas przejść do Klubu Uczelnianego AZS UMCS, wydawało się, iż po takim wzmocnieniu zespół nasz jest w stanie powtórzyć co najmniej tytuł wicemistrzów Polski z roku 2002. W poprzednich dwóch latach Grzegorz wymienił radził sobie w rozgrywkach ekstraklasy, reprezentując inne kluby. Na tym też opierał się optymizm Prezesa Klubu Dariusza Wierzbickiego, który tradycyjnie udał się razem z szachistami na rozgrywki pełniąc funkcję kierownika drużyny. Już na miejscu okazało się, że w tym roku rozgrywki będą bardzo silnie obsadzone, po raz pierwszy w historii wystąpiło aż siedemnaście osób (15 mężczyzn i dwie kobiety) z tytułem arcymistrza. Licząc rankingi indywidualne pierwszej szóstki nasz zespół był klasyfikowany na trzecim miejscu za warszawską Polonią i Polfą z Grodziska Mazowieckiego, czyli za dwoma pierwszymi zespołami z poprzedniego roku. W pierwszym meczu przyszło zmierzyć się z najsłabszym teoretycznie zespołem z Pruszcza Gdańskiego, który w ostatniej chwili zastąpił wycofany zespół „Mieź” Legnica. Założenia były proste: wygrać jak najwyżej, minimum 5:1. Niestety, już w tym meczu nastąpiły nieoczekiwane rozstrzygnięcia. Paweł i Barbara Jaraczowie „tylko” remisują swoje partie a gorzką pigułkę do przełknięcia serwuje nam niestety Grzegorz Gajewski, który w kiepskim stylu przegrywa z dużo niższej notowanym przeciwnikiem. Mimo iż wygrywamy mecz w stosunku 4:2, to pozostaje duży niedosyt. Wiemy, że drugiego dnia czeka nas najtrudniejszy przeciwnik – Polonia Warszawa, w której grają sami reprezentanci kraju. W ubiegłym roku sprawiliśmy sporą niespodziankę remisując z tym zespołem i jako jedyna drużyna na lidze nie przegraliśmy z etatowymi ostatnimi laty mistrzami. Niestety, w tym roku arcymistrzowie ze stolicy okazali się surowymi nauczycielami wygrywając z nami 4,5 do 1,5. Udało nam się zremisować tylko trzy

partie, a to za mało, aby liczyć się poważnie w dalszej rozgrywce. Mimo iż w trzecim dniu pokonujemy wrocławską Polonią 4,5 : 1,5, to nadal w zespole czuć brak pewności siebie która tak bardzo pomogła nam dwa lata temu. W każdym następnym meczu któryś z naszych zawodników przechodził kryzys, co niewątpliwie negatywnie odbijało się na atmosferze całej drużyny. Na domiar złego znakomite zawody rozgrywali młodzi szachiści DAMISU Warszawa (jest to nieoficjalne zaplecze Polonii), którzy nieoczekiwanie chyba i dla samych siebie rozgrywali znakomite partie pozostając po każdej rundzie w czołówce tabeli. Nikt się nie spodziewał takiego obrotu sprawy tym bardziej, iż ta drużyna po raz pierwszy w historii wystąpiła w najwyższej klasie rozgrywkowej. Młodzież z Warszawy, mając do dyspozycji ukraińskiego trenera oraz najlepszego zawodnika Litwy Eduardasa Rozentalisa, dość pewnie zdobyła brązowe medale.

Nam w tym roku nie było dane walczyć o medale. W zasadzie tylko **Rafał Antoniewski** i **Marcin Dziuba** zagraли na dobrym poziomie ale to niestety za mało aby walczyć o medale. W niezbyt dobrej formie był tym razem lider naszego zespołu **Wiaczesław Dydysko**, który został dwukrotnie pokonany i uzyskał tylko 50-cio procentowy wynik. To pewien zawód, bo ten białoruski arcymistrz przez ostatnie trzy lata był niepokonany w lidze dwukrotnie wygrywając najsilniejszą pierwszą szachownicę. Niedosyt po swojej grze pozostawił też drugi nasz arcymistrz **Paweł Jaracz**, który co prawda nie przegrał żadnej partii ale wygrał tylko jedną i aż osiem zremisował. Ale największe rozczarowanie swoją grą sprawili **Barbara Jaracz**, która była tylko cieniem walecznej i skutecznej zawodniczki, oraz wspomniany już wcześniej Grzegorz Gajewski. Ich wyniki sprawiły, iż tegoroczny start szachistów, którzy są wizytówką klubu, należy uznać za nieudany i najlepiej byłoby o nim jak najszybciej zapomnieć. **Piąte miejsce** to wynik grubo poniżej oczekiwań i możliwości utytułowanych już bądź co bądź naszych zawodników.

Udany start piłkarzy ręcznych AZS UMCS w II lidze

Piłkarze ręczni AZS UMCS jeszcze w poprzednim sezonie występowali w III lidze. Dzięki dobrej postawie udało się im awansować do II ligi. W tej klasie rozgrywkowej zespoły są podzielone na 4 grupy według kryterium geograficznego. Nasi piłkarze rywalizują w grupie 3 wraz z zespołami z województw: lubelskiego, mazowieckiego, łódzkiego i świętokrzyskiego. Występy w II lidze mają wpłynąć na doskonalenie umiejętności oraz zgrzywanie się zespołu przed Mistrzostwami Polski Uniwersytetów w piłce ręcznej. W pierwszym spotkaniu, które odbyło się 18 września, nasz zespół zmierzył się na własnym parkiecie z Iskrą Kielce. Przez większą część meczu nasi zawodnicy zdecydowanie górowali umiejętnościami nad zespołem rywali, prowadząc różnicą nawet 10 bramek. Niestety zabrało doświadczenia i proste błędy w końcówce spotkania spowodowały, że nasi piłkarze mogli cieszyć się zaledwie z remisu (35:35) w inauguracyjnym spotkaniu sezonu 2004/05. Mecz ten udowodnił, że należy być skupionym i walczyć do ostatniej minuty. W kolejnym meczu nasi szczyptorniści ulegli na wyjeździe zespołowi ChKS Łódź aż 18:35. Trudy długiej podróży dały się we znaki w niezwykle małej hali łódzkiego zespołu. Po przebiegu gry porażkę można uznać za w pełni zasłużoną, lecz jej rozmiary na pewno są zbyt duże. Należy także zauważyć, że zespół z Łodzi, wzmocniony zawodnikami z wyższych klas rozgrywkowych, jest zdecydowanym faworytem rozgrywek i z kompletem punktów prowadzi w tabeli. Doświadczenia z obu tych spotkań zapoczątkowały w trze-

cim tegorocznym meczu. We własnej hali 3 października akademicy podejmowali czołowy zespół ubiegłego sezonu i obecnego wicelidera tabeli – zespół Włókniarza Konstantynów Łódzki. W naszym zespole mógł już zagrać Jakub Ignaszewski, student I roku, który wcześniej grał w pierwszoligowej Wiśle Puławy. Okazał się sporym wzmocnieniem drużyny i na pewno poprawił grę akademików na środku rozegrania. Już od pierwszej minuty podopieczni trenera Mieczysława Grandy objęli prowadzenie, którego nie oddali do końca. Cały zespół zasłużył w tym meczu na słowa uznania. Mimo kilku prostych błędów i niepotrzebnych strat zaprezentowali się zdecydowanie lepiej niż zawodnicy Włókniarza. Zaskakiwali rywali rzutami z drugiej linii, jak i ze skrzydeł. Doskonale z bramce zagrał Łukasz Morawski, broniąc kilka trudnych strzałów oraz rzut karny. Dobrze zaprezentowali się ponadto Jacek Kaźmierczak, Jacek Prościński oraz Dominik Jurek, którzy sprawiali wiele kłopotów obronie rywali. Wygrana ta pozwoliła awansować na wyższe miejsce w tabeli, jednak na ocenę przyjdzie czas dopiero po I rundzie. Naszych zawodników czekają jeszcze niezwykle trudne spotkania, szczególnie wyjazdowe w Ciechanowie z Jurandem oraz w Ostrołęce z UMKS Trójką. Pozostaje nam liczyć na dobrą postawę akademików, przede wszystkim w meczach przed własną publicznością. Dotychczasowe mecze napawają jednak sporym optymizmem oraz nadzieją na dobre miejsce w tabeli.

Jakub Kosowski

LUBELSKI FESTIWAL NAUKI

Podobnie jak w wielu ośrodkach naukowych całego kraju, także w Lublinie odbył się 18–24 września Festiwal Nauki. Rozpoczął się Dniem Nauki w sobotę 18 września. Kontynuacją był Piknik Naukowy na ulicach i w kawiarniach Starego Miasta. Najważniejszym chyba sukcesem Festiwalu było to, że uczestniczyły w nim wszystkie uczelnie publiczne Lublina (Akademia Medyczna, Akademia Rolnicza, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Politechnika Lubelska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) oraz Instytuty Naukowe (Instytut Agrofizyki, Instytut Medycyny Wsi). Na Festiwal przygotowano około 230 imprez, które w sumie trwały blisko 500 godzin. Trudno jest oszacować liczbę osób, które odwiedziły festiwal. Niektóre sale nie mieściły wszystkich chętnych.

Dzień Nauki i II Lubelski Festiwal Nauki

Karol Izydor Wysokiński

NIECO HISTORII

Pierwszy Festiwal Nauki w Lublinie został zorganizowany przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w 2001 r. Odbywał się na terenie Miasteczka Akademickiego, a przygotował go UMCS i Akademia Rolnicza. Decyzja o organizacji festiwalu przez nasz Uniwersytet na 60-lecie Jego istnienia zapadła w zimie 2003 roku. Potem pojawił się pomysł zorganizowania festiwalu przez całe środowisko naukowe. Podczas pamiętnego spotkania 5 grudnia 2003 roku w Hotelu Lublinianka, odbytego z inicjatywy redaktora Janusza Knapa z udziałem m.in. rektorów lubelskich uczelni, dyrektorów instytutów naukowych, Wojewody Lubelskiego, przedstawicieli Prezydenta miasta Lublin, Urzędu Marszałkowskiego, Oddziału Lubelskiego PAN zdecydowano o organizacji Lubelskiego Festiwalu Nauki, a jako dyrektora Festiwalu zaakceptowano dr. Dobrosława Bagińskiego z Wydziału Artystycznego UMCS, znanego rzeźbiarza i dyrektora Festiwalu poprzedniego. Podczas kolejnych roboczych spotkań powołano Radę Programową, skupiającą prorektorów ds. badań naukowych i zastępców dyrektorów instytutów naukowych.

Oficjalną deklarację o organizacji festiwalu podpisano w gościnnych murach pałacu Czartoryskich, siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, 21 maja 2004 r.

TEGOROCZNY FESTIWAL

Rozpoczął się on Dniem Nauki i dyskusją panelową na temat „Czy nauce lubelskiej daleko do nauki światowej”. Paneliści (członkowie Rady Programowej Festiwalu) na różne sposoby odpowiadali na tytułowe pyta-

nie. Nie ulega jednak wątpliwości, że środowisko naukowe Lublina jest aktywne, duże i reprezentuje prawie wszystkie dyscypliny nauki. Zakończył się Festiwal wykładem laureata Nagrody im. Alfreda Nobla w dziedzinie ekonomii, urodzonego we Wrocławiu Reinharda Seltena, który na Politechnice Lubelskiej wygłosił wykład na temat „Równowaga rynkowa podmiotów naśladowujących strategię lidera”.

II Lubelski Festiwal Nauki zmobilizował wiele osób

i instytucji. W przygotowanie wykładów, pokazów, inscenizacji i innych imprez festiwalowych zaangażowanych było blisko 400 osób. Na rynku Starego Miasta mogliśmy oglądać m.in. prawdziwych Wandalów i Rzymian oraz ich stroje i broń. Powodzeniem cieszyły się potrawy i napoje przygotowane zgodnie z przepisami rzymskimi. Bardzo dobrze prezentowały się stoiska Instytutu Agrofizyki, Akademii Rolniczej, Akademii Medycznej, gdzie można było zbadać nie tylko ciśnienie krwi, ale też poziom cholesterolu i dowiedzieć się o lekach produkowanych na licencji lubelskich naukowców. Uwagę przyciągała inscenizacja Leszka Mądziaka (Scena Plastyczna KUL) i balon ustawiony przez Politechnikę Lubelską. Filateliści mogli zaopatrzyć się w kartkę pocztową wydaną przez Poczta Polską z okazji i z logo festiwalu. Był też okolicznościowy datownik. Zainteresowaniem właścicieli i mieszkańców Lublina cieszyły się wykłady i dyskusje odbywające się w kawiarniach lubelskiej Starówki, przygotowane przez pracowników naukowych UMCS i KUL.

W kolejne dni festiwalu zajęcia odbywały się w laboratoriach i salach wykładowych poszczególnych jednostek. Wielkim powodzeniem cieszyły pakiety dla szkół. Wszystkie zostały zarezerwowane na długo przed rozpoczęciem festiwalu, a panie z Działu Promocji UMCS musiały odpowiadać odmownie na dziesiątki telefonów i e-maili.

W organizację festiwalu zaangażowało się także Muzeum Okręgowe w wielokrotnie powtarzanym, dla coraz to nowych uczestników, pokazem „Konserwacja zabytków – nauka i sztuka”.

Muzyka i sztuki piękne, nauki humanistyczne, spo-

leczne, ekonomiczne, przyrodnicze, medyczne, weterynaryjne, techniczne i ściśle znajdowały swoich zwolenników. I to było w tym festiwalu unikalne. Żadna, bowiem lubelska uczelnia oddzielnie nie reprezentuje takiego bogactwa dziedzin i dyscyplin naukowych. Mogliśmy pokazać, co dzieje się w pracowniach naukowych i laboratoriach miasta. Przekonać społeczeństwo, że pieniądze przeznaczane na naukę nie są marnowane, zachęcić do większego zainteresowania nauką i jej zdobyciami. Zachęcić młodzież do studiowania.

Warto dodać, że program festiwalu zestawili i ozdobił dr D. Bagiński, natomiast plakaty, koszulki i inne gadzety są dziełem adiunkta drugiego stopnia R. Kolodziej z Wydziału Artystycznego UMCS.

LUDZIE, MEDIA, SPONSORZY

Na co dzień przeciętny obywatel niewiele interesuje się nauką. Ma też po temu niewiele okazji. Laboratoria naukowe nie są ogólnie dostępne. Festiwal stwarza taką okazję dla społeczeństwa i naukowców, od których wymaga sporych poświęceń. Wszystkim organizatorom poszczególnych imprez festiwalowych, koordynatorom i PT Dziekanom i Dyrektorom składam serdeczne podziękowania.

W mediach nauka pojawia się najczęściej z okazji tworzenia budżetu i protestów środowisk. Festiwal był okazją do mówienia i pisania o nauce w inny sposób, w oderwaniu od kłopotów finansowych. Przez tydzień trwania festiwalu informacje w mediach tworzyły atmosferę zainteresowania nauką, za co serdecznie dziękujemy. Takie żywe zainteresowanie jest bardzo cenne dla nauki lubelskiej i społeczeństwa miasta i regionu. Jeśli chcemy budować społeczeństwo informacyjne i gospodarkę opartą na wiedzy, to najpierw świadomość o tym, czym zajmuje się nauka, musi dotrzeć do społeczeństwa, a festiwal jest taką znakomitą okazją. Festiwal medialnie wspierali: Gazeta Wyborcza Lublin, Radio Lublin, Telewizja Lublin.

Organizacja tak dużego przedsięwzięcia kosztuje. Dlatego chciałbym podziękować sponsorom festiwalu, a w szczególności Ministerstwu Nauki i Informatyzacji, Zakładom Azotowym „Puławy”, Fundacji

LUBELSKI FESTIWAL NAUKI

GOZDAWA i wszystkim innym firmom, jak: Narodowy Bank Polski Oddział Okręgowy, Bank PKO BP, Lubelskie Zakłady Energetyczne LUBZEL, ZOMAR, Hotel Europa. Lista ta jest wciąż otwarta dla wszystkich chętnych do wsparcia festiwalu, który, jak ufam, będzie imprezą coroczną.

Szczegółowy program oraz dodatkowe informacje na temat festiwalu, w tym galerię zdjęć z przedsięwzięć festiwalowych można znaleźć na stronie domowej Festiwalu pod adresem; <http://www.umcs.lublin.pl/festiwal/>.

PRZYSZŁOŚĆ FESTIWALU

Nie ulega wątpliwości, że tak duży ośrodek naukowy jak Lublin, w którym co piąty mieszkaniec miasta to student, stać na coroczną organizację Festiwalu Nauki. Festiwal jest ważnym wydarzeniem i okazją do popularyzacji nauki, do zwiększania społecznego zrozumienia jej roli w poznawaniu świata i człowieka.

Podczas podsumowania festiwalu, które odbyło się w Instytucie Agrofizyki PAN, zaproponowano, aby utworzyć specjalną fundację, która będzie organizowała Lubelskie Festiwale Nauki i stworzy, we współpracy z władzami miasta, Eksploratorium. Eksplora-

torium to jest takie miejsce, gdzie z nauką można aktywnie stykać się na co dzień. W wielu miastach, głównie na zachodzie Europy, istnieją takie instytucje pod merytorycznym nadzorem lokalnych uczelni, działające na zasadzie podobnej jak muzea. Wymagają one sporych środków, ale w dłuższej perspektywie czasowej bardzo się opłacają, jako że jest to inwestycja w wykształcenie społeczeństwa.

O tym, że festiwal był ważnym przedsięwzięciem, świadczy także to, że do Rady Programowej wpłynęły prośby, aby część przedsięwzięć przyszłorocznego Festiwalu Nauki zorganizować poza Lublinem.

Pięknie o festiwalu wyraził się redaktor naczelny Radia Lublin pan Jan Nowacki w liście do Rady Programowej z podziękowaniami za współpracę: „Szczególnie atrakcyjna okazała się różnorodność poruszanych tematów. Proponowany program trafił do szerokiego odbiorcy, o czym świadczyło żywe zainteresowanie słuchaczy naszego Radia audycjami przygotowanymi w oparciu o festiwalowe spotkania. Wyrażamy nadzieję, że Lubelski Festiwal Nauki już na stałe wpisze się w kalendarz naukowych imprez naszego miasta”.

Fot. Maciej Przysucha

Dyskusja o strategii Uczelni

Tempo życia wzrasta z roku na rok. Procesy społeczne, polityczne, ekonomiczne, zachodzą coraz szybciej i z coraz większą intensywnością. Zmienia się także sytuacja uczelni, które muszą dostosować się do nowych sytuacji i wyzwań. Rozpoznanie tych „znaków czasu” wymaga sporego wysiłku i bystrych obserwacji. Dlatego Rektor UMCS powołał w czerwcu br. Komisję Rektorską ds. Strategii UMCS. Komisja pracowała przez wakacje. Spotkała się raz w lipcu i już dwa razy we wrześniu, przy czym spotkanie w dn. 27 września było całodziennymi warsztatami, w których oprócz członków Komisji brali udział Rektor i Prorektorzy oraz Dziekani. Wykonano analizę SWOT.

Pierwszą część pomocniczych materiałów – ankiet, którą wcześniej wszyscy wypełniali, drukujemy poniżej. Wszystkich chętnych PT pracowników, którzy chcieliby sami odpowiedzieć na zawarte tam pytania, zachęcam do wypełnienia ankiety. Jej wersję elektroniczną prześlę zainteresowanym na ich prośbę. Proszę pisać na adres prorekt@ramzes.umcs.lublin.pl. Zainteresowane osoby, które odeślą (na ten sam adres) wypełnioną pierwszą część ankiety, przydatnej do określenia mocnych i słabych stron naszej Uczelni, mogą otrzymać jej część drugą, przydatną do analizy szans i zagrożeń. Wszystkich zachęcam do refleksji i dyskusji na temat strategii naszej Alma Mater.

Karol I. Wysokiński

Do użytku wewnętrznego

Materiały pomocnicze do przeprowadzenia analizy SWOT dla UMCS Rektorska Komisja ds. Strategii UMCS

Część I

Mocne (S) i słabe (W) strony Uczelni

Proszę zaznaczyć krzyżykiem rubrykę (**S – strength**), jeśli zdaniem Pana/i dany aspekt stanowi mocną stronę Uczelni. Jeśli sądzi Pan/i, że jest to słabą stroną Uniwersytetu proszę zaznaczyć rubrykę (**W – weakness**).

SWOT_UMCS_SW	S	W	Ewentualny komentarz
1. Dydaktyka i edukacja			
a. Jakość kadry nauczającej			
b. Liczba kierunków studiów			
c. Akredytacje Komisji Środowiskowych i PKA			
d. Liczba studentów na pracownika			
e. Powierzchnia sal dydaktycznych na studenta			
f. Dostęp do internetu i komputerów			
g. Programy studiów			
h. Dostępność książek i podręczników			
i. Oferta edukacyjna (liczba programów, różnorodność)			
j. Liczba studiów podyplomowych			
k. Liczba studiów doktoranckich			
l. Organizacja			
m.			
2. Badania naukowe			
a. Stan i jakość kadry naukowej			
b. Aktywność publikacyjna			
c. Kategoryzacja KBN			
d. Liczba grantów KBN			
e. Liczba projektów zagranicznych			
f. Współpraca zagraniczna (liczba umów, liczba projektów, liczba publikacji)			
g. Aktywność konferencyjna			

EX FUNEBRI CHARTA

KASIA I PAWEŁ

– zawsze razem

Kasia i Paweł. Zginęli 14 sierpnia 2004 roku w tragicznym wypadku samochodowym. Zginęli tak jak żyli – zawsze razem.

Kasia i Paweł. Poznali się 14 lat temu, kiedy we trójkę rozpoczęliśmy naukę w klasie humanistycznej I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Lublinie. Byli ze sobą od pierwszej klasy szkoły średniej, przez całe studia i całe dorosłe życie. Aż do tragicznej sierpniowej soboty...

Kasia i Paweł. Ich miłość była niezwykła – głęboka, żarliwa, wspaniała. Byli zawsze ze sobą i nie wyobrażali sobie życia osobno, razem pomagali sobie walczyć z cierpieniem i tragediami, które ich spotykały w życiu. Razem cieszyli się życiem i razem walczyli ze śmiercią, o którą otarli się oboje. Kasia wygrała z chorobą, o której aż boimy się pomyśleć. Paweł cudem uniknął śmierci, dzięki Bogu i ludziom. Aż do tego strasznego dnia, kiedy już nie było dokąd uciec...

Kasia i Paweł. Znało ich wielu ludzi, niektórym się nawet mogło wydawać, tak jak mi, że znając ich od 14 lat, pracując razem, wiedzieli o nich wszystko. Ale nie – oni byli niesamowitymi ludźmi, którzy robili bardzo dużo dla innych, ale przy tym tak skromnymi, że wiele się dowiedzieliśmy dopiero po ich śmierci. Czy trzeba było aż śmierci, żebyśmy mogli ich w pełni docenić?

Kasia i Paweł. Ktoś, kto ich nie znał, może nie uwierzyć w to, że byli to ludzie, którzy zawsze byli gotowi pomóc, i nigdy nie zadawali pytań typu: „Za ile?”, „Dlaczego ja?”, „Co ja z tego będę miał?”. Paweł po prostu wiedział, że musi sprzątać egzaminy wstępne nie tylko w dzień, ale i w nocy, bo mieliśmy dwa dni na ich sprawdzenie, i jeżeli on zrobi mniej, to ja będę musiał zrobić więcej. Nie wiem, czy jeszcze kiedykolwiek będę miał zaszczyt pracować z kimś, kto będzie miał tak niesamowicie głębokie poczucie lojalności wobec kolegów i instytucji, dla której pracuje.

Kasia i Paweł. Ich studenci uwielbiali zajęcia przez nich prowadzone, nie tylko dlatego, że mogli się bardzo dużo nauczyć, ale przede wszystkim dlatego, że uczyli w sposób niezwykły – byli zawsze fair, sprawiedliwi, pogodni i ludzcy. Ich studenci na zawsze ich za to będą szanować, za to, że wiedzieli, że trzeba być przede wszystkim człowiekiem, i traktować innych ludzi tak, jak na to zasługują.

Kasia i Paweł. Podczas egzaminów wstępnych w lipcu spotkaliśmy się z przyjaciółmi z naszej dawnej klasy ze Staszica na 10-lecie zdania matury. Byliśmy tacy szczęśliwi, że każdemu z nas, może trochę bardziej lub trochę mniej, ale układa się w życiu. Że każdy z nas odnalazł swoje większe lub mniejsze szczęście. Kto mógł pomyśleć w ten sobotni lipcowy wieczór, że za parę tygodni Kasię i Pawła spotka tak straszny los?

Kasia i Paweł. Znaliśmy ich i wiedzieliśmy, jakie tragedie przeżyli w życiu. Byliśmy na pogrzebie ojca Kasi, szanowanego profesora chemii na Uniwersytecie i płakaliśmy razem z nimi na cmentarzu na Majdanku. Modliliśmy się za Kasię podczas mszy w bazylice oo. Dominikanów, kiedy walczyła z chorobą, która mogła pozbawić ją życia. Byliśmy też przy Pawle w szpitalu. I kiedy przewyciężyli całe zło, kiedy mieli wspaniałą trójkę dzieci, kiedy kariera naukowa stanęła przed Kasią otworem, a Paweł był jednym z najlepszych polskich tłumaczy w Brukseli, wszystko się skończyło. Dlaczego nie mogli teraz żyć szczęśliwie? Dlaczego?

Kasia i Paweł. Tylu ludziom pomogli i tylu ludzi im tak wiele zawdzięcza. Niektórzy nawet życie, które im dali. Dlaczego musieli odejść ludzie, którzy zasługiwali na życie a nie na śmierć? Dlaczego to jest takie niesprawiedliwe? Dlaczego?

Kasia i Paweł. Nigdy ich nie zapomnimy, tego, co nam dali, i tego, czego się od nich nauczyliśmy. Nigdy nie zapomnimy tego dnia, 14 sierpnia, który dla nich był dniem tragicznej śmierci, a dla mnie rocznicą ślubu, na którym przecież też razem z nami byli. Nigdy nie zapomnimy ich niezmiernie dobrej, którą zawsze mieli dla innych.

Nigdy.

Jarosław Krajka

1. liczba i ranga konferencji organizowanych			
2. liczba wyjazdów aktywnych w tym z wykładami na zaproszenie			
h.			
3. Kadra			
a. Struktura pracownicza (nauczyciele akademicy, prac. inż. techn., administracja, obsługa)			
b. Struktura wiekowa w grupie nauczycieli akademickich			
c. Zarządzanie kadrami			
d. System motywacji			
e. Szkolenia i rozwój			
f. Identyfikowanie się z firmą			
g.			
4. Infrastruktura			
a. Struktura kampusu (-ów):			
1. centralny,			
2. zachodni,			
3. ul. Narutowicza,			
4. pl. Litewski			
b. Stan i liczba pracowni naukowych, laboratoriów, pomieszczeń socjalnych			
c. Infrastruktura rekreacyjno sportowa			
d. Parkingi			
e. Ogród Botaniczny			
f. Sale dydaktyczne (liczba, powierzchnia, l. miejsc)			
g. Dostęp do internetu i intranetu			
h. Dostęp do bibliotek			
i. Dostęp do pracowni komputerowych			
j.			
5. System zarządzania			
a. Przejrzystość struktury zarządzania			
b. Współzależności			
c. Procedury i ich znajomość			
d. Przepływ informacji			
e. Struktura władzy			
f. Autonomia i centra decyzyjne			
g.			
6. Finanse			
a. Finanse centralne i zarządzanie			
b. Wydziały			
c. Stabilność finansowa			
d.			
7. Imponderabilia			
a. Kultura uczelni			
b. Tradycja i historia			
c. Absolwenci			
d. Tożsamość i identyfikacja pracowników z uczelnią			
e. Znak i hasło (nauka w służbie ludu (?))			
f.			
Inne			

Uwagi:

EX FUNEBRI CHARTA

Człowiek, będący bytem substancjalnym, uzyskuje dodatkowe wzmocnienie ontyczne poprzez relacje ze światem i z ludźmi. Samo istnienie relacyjne, chociaż metafizycznie bardzo kruche, jest dla ludzi fundamentalne, bowiem tworzy oś antroposfery. O tym, jak dalece bytujemy duchowo poprzez relacje, przekonujemy się w dramatycznych momentach ich zerwania.

19 sierpnia 2004 roku Rodzina, przyjaciele, koleżanki i koledzy oraz współpracownicy śp. Ewy Borowieckiej umniejszyli, zubożyli swoje życie z powodu Jej nieobecności. Śmierć Ewy zerwała z Nią relację i tej sfery naszej egzystencji, w której się do Niej odnosiliśmy, już nie ma i nigdy nie będzie. Pozostaje poczucie pustki wewnętrznej u tych, którzy Ją kochali.

Tym trudniej jest się pogodzić ze śmiercią Ewy nam, którzyśmy Ją znali przez kilkadziesiąt lat. Niech mi wolno będzie odwołać się do osobistych wspomnień, bo wielu przyjaciół Ewy ma podobną o Niej pamięć.

Poznałam Ewę w 1966 roku. Byłam studentką polonistyki, Ewa zaś prowadziła ćwiczenia z filozofii do wykładów profesora Narcyza Łubnickiego. Jako asystentka w Katedrze Filozofii UMCS Ewa rozpoczęła pracę w 1965 roku, ukończywszy studia polonistyczne.

Już w tamtych czasach, my, studenci Ewy, chociaż bardzo młodzi, umieliśmy dostrzec Jej ponadprzeciętne walory intelektualne i moralne. Ewa imponowała nam wiedzą i kulturą intelektualną, a przede wszystkim ogromną skrupulatnością w dydaktyce. Perfekcyjnie przygotowana do ćwiczeń, a po kilku latach do wykładów z filozofii, wzbudzała w studentach podziw i szacunek.

Stanowczo i wyraźnie artykułując własne poglądy, przekonania i opinie – jako nauczyciel miała dar dialogiczny – znakomicie wchodziła w kontakt rozmowy. Umiała w skupieniu, empatycznie słuchać, ale i mówić. Ewa opanowała całą sztukę mówienia: wykladała, odpytywała, dyskutowała, rozmawiała i wyjaśniała.

Profesor Ewa Borowiecka 1943-2004

W 1973 roku Ewa Borowiecka uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych. Drukowane w różnych pismach naukowych w owym czasie artykuły, szkice krytyczne, noty i recenzje ukazują początki i rozwój drogi badaw-

czej Ewy, sympatie filozoficzne, tworzenie własnej aksjologii. Ewa, zajmując się głównie estetyką, miała zarazem bardzo szeroką perspektywę teoretyczną, obejmując wszystkie dyscypliny filozoficzne, wraz z historią filozofii. Bardzo dobrze знаła również i rozumiała sztukę, zwłaszcza literaturę i muzykę.

Warto przypomnieć niektóre tytuły prac Ewy z tego okresu: *Koncepcja szczęścia w powieści Marii Dąbrowskiej „Noce i dnie”*, *Poglądy estetyczne Marii Dąbrowskiej*, *Poglądy Władysława Witwickiego z zakresu filozofii człowieka*, *Uwagi o metodologii badania poglądów filozoficznych w utworach literackich*, *Trzy „Historie” Władysława Tatarkiewicza*, *Teorie estetyczne w „Historii estetyki” Władysława Tatarkiewicza*, *Studia o współczesnej estetyce polskiej*.

Lata siedemdziesiąte i początki lat osiemdziesiątych utrwaliły się w mojej pamięci jako koleżanki Ewy w Zakładzie Etyki i Estetyki Międzyuczelnianego Instytutu Filozofii i Socjologii UMCS. Zakładem kierował ówczesnie doktor, a obecnie profesor dr hab. Bohdan Dziemidok. W 1986 roku Ewa uzyskała stopień doktora habilitowanego w dziedzinie filozofii na podstawie rozprawy *Poznawcza wartość sztuki*. Świat intelektualny Ewy z tego okresu to ukształtowane mocne uniwersum warto-

ści. W istocie nie tylko „myślała według wartości”, ale i żyła zgodnie z nimi. Świadczą o tym prace z tego okresu: *Twórczość artystyczna jako działanie poznawcze*, *Czy piękno w sztuce jest związane z dobrem i prawdą? Czy*

kryzys wartości? Mądrość, Pojęcie mądrości w kulturze współczesnej i wiele innych artykułów.

Jako koleżanka i przyjaciel była Ewa niezawodna, troskliwa i wierna. Pamiętała o naszych sprawach, problemach i kłopotach. Jakże brak nam będzie tych ciepłych, serdecznych rozmów, mądrych rad życiowych, pokrzepienia w trudnych momentach. Ewa rozwijała się intelektualnie coraz pełniej. Interesowało Ją właściwie wszystko, łącznie z polityką i na każdy temat prowadziliśmy z Nią długie, interesujące rozmowy. Pamiętam gorące dni sierpnia 1980 roku i czas „Solidarności”. Ewa odnalazła się również w tym żywiole społecznym, krytyczna, ale spontaniczna i szczerą.

W latach 1979-1981 oraz 1986-1991 Ewa Borowiecka była kierownikiem Zakładu Etyki i Estetyki a także wicedyrektorem Międzyuczelnianego Instytutu Filozofii i Socjologii (1981-1983). Pełniła również obowiązki prodziekana Wydziału Filozofii i Socjologii w latach 1990-1991. W tym czasie pracowała bardzo intensywnie na wszystkich polach aktywności zawodowej – jako uczona, nauczyciel i kierownik Zakładu.

W roku 1991 jesienią ciężka choroba spowodowała trzyletnią przerwę w Jej pracy. Ale już w roku 1995, będąc na rencie inwalidzkiej, wróciła do Zakładu Etyki i Estetyki i pracowa-

ła w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku profesora nadzwyczajnego UMCS. Jest to ostatni, heroiczny okres w życiu Ewy. Zmagając się z chorobą i wielkim cierpieniem, Ewa zrealizowała wszystkie swoje możliwości duchowe: męstwo, cierpliwość, niespotykana w tak ciężkiej chorobie pogodę i radość życia. Ewa wielokrotnie mówiła mi, że kocha życie i bardzo pragnie żyć.

Była wtedy wspaniałym, prawdziwym, pełnym człowiekiem. W owym czasie zwłaszcza można było widzieć, jak mocna, jak niezachwiana była Jej wiara w Boga. Ewa miała dla swych przekonań religijnych solidną podbudowę teologiczną. Wystarczyło przejrzeć książki w Jej obszernej domowej, bibliotece, aby podziwiać erudycję Ewy również z filozofii religii i teologii chrześcijańskiej.

Ewa była bardzo skromna, a więc niewielu spośród Jej znajomych wiedziało o Jej działalności charytatywnej. Sama potrzebując stale drogich leków i zabiegów terapeutycznych, ze swoich skromnych dochodów systematycznie poświęcała część pieniędzy, wysyłając je potrzebującym, nawet do dalekiej Afryki. W ten sposób wspomagała głodujące dzieci. Tak wrażliwa na ludzkie niedole, tak współczująca i dobra była Ewa – sama cierpiąca w chorobie.

Ewa miała arcyzadanie w obecnej dobie cnoty: była prawa i szlachetna, a w Jej naturze nie było miejsca na płaskość, małość i pospolitość.

Profesor Tadeusz Szkołut w mowie pożegnalnej na pogrzebie Ewy nazwał cennie te cnoty moralne starożyteckimi w najlepszym, najbardziej wysublimowanym tego słowa znaczeniu.

Ewuniu nieodżałowana! Żegnamy Cię słowami Psalmu: *Nie umrzesz, lecz żyć będziesz!*

W imieniu przyjaciół oraz koleżanek i kolegów prof. dr hab. Ewy Borowieckiej

Anna Teresa Łukowska

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

OWOCNA WIZYTA W PORTUGALII

Portugalia, w porównaniu do wielu innych krajów europejskich, pozostawała przez długi okres krainą nieco mniej znaną, przez co bardziej tajemniczą. Czyżby dlatego, iż usytuowana gdzieś daleko, za górami, gdzie – jak mawiał poeta Camões – „kończy się Ląd, a zaczyna Morze”? A może dlatego, że od czasów Wielkich Odkryć Geograficznych nie zadziwiła świata żadnymi spektakularnymi poczynaniami, nie zwracając na siebie oczu opinii publicznej? Być może.

Trudno jednak nie zauważyć, że w ostatnich latach sytuacja ta uległa ogromnej przemianie. Coraz częściej, przy najrozmaitszych okazjach, słyszy się o Portugalii, która dziś już nie kojarzy się nam tylko z pielgrzymkami do słynnej Fátimy, ze znanymi drużynami futbolowymi z Lizbony i Porto, dobrym winem, smakowitymi sardynkami czy też tęskną pieśnią – fado. Dzisiejsza Portugalia to już nie tylko kraj o pięknych, urozmaiconych krajobrazach, sympatycznych i gościnnych mieszkańcach czy dobrej kuchni. Jest to kraj nowoczesny, z którym warto współpracować, od którego się jeszcze wiele możemy nauczyć.

Od 5 do 12 września 2004 roku, delegacja naszego uniwersytetu, na czele z rektorem prof. dr. hab. Marianem Harasimiukiem oraz prorektorem prof. dr. hab. Janem Pomorskim, gościła w Portugalii, podczas tygodniowego pobytu odwiedzając współpracujące z UMCS instytucje w Viseu i Lizbonie.

To już szósty rok nasi studenci iberyści wyjeżdżają na stypendia do Viseu, miasta położonego w prowincji Beira, w północnej Portugalii. Wspierają nas w tym zakresie dwie instytucje, z którymi od lat jesteśmy

w kontakcie: Portugalski Uniwersytet Katolicki oraz Urząd Miejski. Tym razem również obie instytucje wspólnie przygotowały się do naszej wizyty oraz opracowały bogaty program pobytu delegacji UMCS.

Rozmowy w Uniwersytecie Katolickim zostały uwieńczone podpisaniem szeroko zakrojonej obustronnej umowy pomiędzy naszym uniwersytetem a Uniwersytetem w Viseu. Umowa przewiduje współpracę nie tylko w zakresie studiów humanistycznych, ale również w dziedzinie ekonomii, informatyki i innych dyscyplin reprezentowanych przez obie strony partnerskie. Została także przedłużona o następne dwa lata funkcjonująca już umowa Sokrates/Erasmus, wspierająca nasze studia portugalistyczne. Prezydent Uniwersytetu Katolickiego, prof. dr. Candido Passos Morgado, poinformował nas o zainteresowaniu swego środowiska możliwością studiów w naszym kraju. Zwiedzanie niewielkiego, kształcącego zaledwie 1,5 tysiąca studentów, uniwersytetu w Viseu było dla nas dużą przyjemnością, a jednocześnie pouczającą lekcją. Wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt sale ćwiczeniowe, sale wykładowe oraz laboratoria stanowiły doskonały przykład możliwości znakomitego wykorzystania dotacji oferowanych przez Unię Europejską.

W czasie spotkania w Urzędzie Miejskim w Viseu prezydent piastujący ten urząd – dr Fernando de Carvalho Ruas – zapewnił nas o dalszym wspieraniu studiów portugalistycznych w UMCS i corocznym finansowaniu dwóch staży dla najlepszych studentów sekcji portugalskiej. Warto przypomnieć, że to właśnie Prezydent Urzędu Miejskiego w Viseu był pierwszym, który, przed

laty, zainteresował się powstającą w UMCS luzytanistyką. Miło też było spotkać się w dalekim Viseu z naszymi studentami-portugalistami, którzy przebywali na stażu językowym w tym mieście. Poza nauką na uniwersytecie, studentom zaoferowano bogaty program turystyczny, taki, aby mogli poznać kraj, którego języka i kulturę studiują.

Podczas pobytu w Lizbonie odwiedziliśmy również dwie zaprzyjaźnione z nami instytucje: Universidade Aberta, uniwersytet wirtualny w Lizbonie oraz Instytut Camõesa, który działa między innymi na rzecz rozpowszechniania języka i kultury portugalskiej w świecie.

Rozmowy z panią rektor Uniwersytetu w Lizbonie prof. dr. Marią José Ferro Tavares oraz innymi osobisto-

Simonettą Luz Afonso, upewniły nas w przekonaniu, że możemy nadal liczyć na daleko idącą pomoc ze strony tej instytucji w rozwoju naszych studiów portugalistycznych, a także, że nasze działania na rzecz rozpowszechniania języka i kultury portugalskiej w Polsce zostały dostrzeżone w dalekiej Portugalii.

Studia luzytanistyczne w naszym uniwersytecie mają już swą długą historię, kilkakrotnie zresztą opisywaną na kartach „Wiadomości Uniwersyteckich”. Fakultatywny lektorat języka portugalskiego na romanistyce, który zadebiutował w 1980 roku, po latach przekształcił się w dojrzałe studia portugalistyczne funkcjonujące na dzisiejszej iberystyce. Zorganizowane w zeszłym roku w maju Dni Języka i Kultury Portugalskiej

ściami tej uczelni zaowocowały podpisaniem umowy Sokrates/Erasmus na lata 2004/2006, przewidującej wymianę studentów i pracowników naukowych z obu stron. Opracowana w czasie wrześniowego pobytu umowa o współpracy między Universidade Aberta i UMCS, została przesłana do podpisania przez stronę portugalską. Podczas naszej wizyty w Lizbonie otrzymaliśmy niezwykle cenne materiały dydaktyczne oraz książki dla potrzeb pracowników i studentów naszej sekcji portugalskiej. Wizyta upłynęła w miłej atmosferze, a dodatkową jej atrakcją były niewątpliwie piękne sale XVIII-wiecznego pałacu Ceia, w których mieści się uniwersytet i w których mieliśmy przyjemność obradować.

Wizyta w Instytucie Camõesa i rozmowy z panią prezydent, prof. dr

w UMCS przyciągnęły do Lublina nie tylko czołowych luzytanistów z całej Polski, ale również wybitnych profesorów z zaprzyjaźnionych uniwersytetów portugalskich.

W tym roku obchodzimy 25-lecie obecności języka portugalskiego w UMCS. Początki były trudne, ale wiele udało się już osiągnąć. Co przyniosą dalsze lata, pokaże czas, ale już dziś można z pewnością stwierdzić, że wizyta władz rektorskich w Portugalii we wrześniu tego roku rozpoczęła nowy etap w rozwoju kontaktów Lublina z Portugalią oraz rozwoju studiów luzytanistycznych w naszym mieście.

Barbara Hlibowicka-Węglarz

NOTATKI Z TULUZY

TULUZA – MOJE MIEJSCA MAGICZNE

Za każdym razem, kiedy na dłużej opuszczam swoje rodzinne miasto, brakuje mi jego zieleni, czechowskich pagórków, wiatru burzącego starannie ułożoną fryzurę i wszystkich znanych ścieżek, które od lat prowadzą mnie po Lublinie. Przyzwyczajenia to podobno nasza druga natura, chociaż... warto chyba od czasu do czasu odważyć się na poznanie czegoś nowego.

Pierwszym moim zakupem po przyjeździe do Tuluzy był dokładny plan miasta. Nie mogąc doczekać się chwili, kiedy zacznę zwiedzanie, błądziłam wieczorami palcem po mapie, próbując wyobrazić sobie miejsce, które na rok stało się moim domem. I kiedy wreszcie udało mi się „wyrwać” z laboratorium, starałam się poznać każdą uliczkę, każdy plac, każde miejsce, które wydawało mi się godne uwagi. Z biegiem czasu, kiedy z turysty zmieniłam się w mieszkańca, wtapiając się nie bez trudu w nowe środowisko i próbując dostosować do ogólnie przyjętych tu norm zachowania, zauważyłam, że popadam w pewną rutynę. Moje kroki coraz częściej kierowały się w określone, zawsze te same miejsca, miejsca wzbudzające głębsze emocje, pozwalające wyciszyć się i odreagować codzienne stresy. Odwiedziny w każdym z tych miejsc wiążą się dla mnie z jakąś historią, wywołując specyficzne nastroje, pozwalając na kolekcjonowanie pozytywnych wrażeń, nieznanych wzruszeń i radości z prozaicznych wydarzeń.

Podczas wędrówek po Tuluzie i okolicy udało mi się stworzyć swoisty album takich „miejsc magicznych”. Pierwszą jego kartę zajmuje oczywiście place du Capitole – żywe serce miasta, miejsce wszystkich najważniejszych wydarzeń, festiwali, manifestacji i kiermaszów. Zawsze pełen gwaru i śpieszących gdzieś ludzi – w piątkowe wieczory opanowany przez dziesiątki zwolenników jazdy na rolkach, w niedzielne ranki zastawiony straganami, w których aż przelewa się od regionalnych wyrobów, w pozostałe dni pełniący funkcję punktu orientacyjnego dla turystów i zakochanych. Dookoła placu, pod arkadami zabytkowych kamienic, przy ozdobnych metalowych stolikach kilku ekskluzywnych lokali, można wypić lampkę wina i w sobotnie popołudnie niespiesznie obserwować młode pary, opuszczające właśnie ratusz po ceremonii zaślubin.

Zamknięta dla ruchu rue du Taur prowadzi spod ratusza w stronę bazyliki St. Sermin. Niepozorna za dnia ulica nabiera koloru wieczorem, kiedy zaczyna się pora serwowania obiadu. Stoliki okolicznych restauracji, wystawione w lecie bezpośrednio na trotuar, zapelniają się całą gamą potraw, kusząc zapachem ziół i świeżo zaparzonej kawy. Najprzyjemniej rozmawia się jednak w niewielkiej kawiarence, prowadzonej przez młodych ludzi o śniadym kolorze skóry. W Le Sherpa zawsze można liczyć na przepyszne naleśniki, olbrzymie porcje lodów i miłą, choć niezbyt szybką, obsługę.

Jeśli w niedzielny ranek uda nam się obudzić wystarczająco wcześnie, to przemierzając place du Capitole i rue du Tour mamy szansę trafić na olbrzymi targ dookoła bazyliki St. Sermin. Drewniane stragany opasują dwoma okręgami mury kościoła, nie dając prawie możliwości wejścia do środka, gdzie nieliczni wierni uczestniczą właśnie

Polskie akcenty podczas majowego kiermaszu „Forum des langues du monde”

w Mszy Św. Na straganach można znaleźć właściwie wszystko: imitacje markowych perfum, „prawie” nowe Adidasy, kolorowe guziczki, plastikowe opakowania telefonów komórkowych, stopy bielizny i skórzanych torebek oraz rękodzieła sztuki afrykańskiej, azjatyckiej i arabskiej. Wszystko to pośród tłumów kupujących, szczekania psów, przepychających się z dziecinnymi wózkami kobiet, żywołowej muzyki arabskiej i zawodzących śpiewów grupy Indian. Aby poczuć, jak pulsuje tętno miasta, trzeba zanurzyć się w ten korowód i zataczając kręgi wokół straganów, otworzyć szeroko oczy i... zamknąć dokładnie torebkę.

Zupełnie inny nastrój panuje nad Garonną. Tutaj czas płynie wolniej, spokojniej, promienie słońca przebijają się przez baldachim platanów malując złotymi refleksami rzeźbione latarnie na moście St. Pierre, a woda w dole płynie leniwie, szumiąc jednostajnie i uspokajająco. Nad brzegami rzeki, na zielonych trawnikach Prairie des Filles, rozłożyły się na kocach całe rodziny z dziećmi, paru nastolatków zawzięcie gania za piłką, ktoś gra na gitarze, ktoś inny chodzi w rękach, reszta, zagapiona w przepływające masy wody, oddaje się niedzielnemu odpoczynkowi.

Wracając do domu na obiad, czekam na autobus na placu Esquirol – głównym punkcie przesiadkowym, węzle komunikacji miejskiej, przystanku autobusów i metra. Tu zawsze spotykam wielu ludzi, często tych samych każdej soboty i niedzieli, objuczonych firmowymi torbami pełnymi

zakupów, ciągnących płaczące bądź rozśmiane dzieci, rozmawiających nieustannie przez telefony komórkowe albo uśmiechających się i zagadujących z nadzieją na ...? Odpowiadam uśmiechem, nie wdając się zazwyczaj w dłuższe rozmowy i, podnosząc głowę, podziwiam misternie rzeźbione metalowe balustrady, zdobione XVI-wieczne hôtels particuliers, kilkupiętrowe kamienice otaczające plac Esquirol.

Oprócz miejsc powszechnie znanych, które zapewne nie tylko dla mnie są miejscami szczególnymi, dołączyłam do swojego specjalnego albumu również te, na pozór zwyczajne, codzienne, które jednak za każdym razem budzą we mnie cieplejsze uczucia, zachwycając, zadziwiając czy nawet zmuszając do przewartościowania swoich poglądów: La droguerie przy placu R. Salengro – kolorowy butik z dziesiątkami szklanych słoików wypełnionych po brzegi koralikami, błyszczącymi perełkami i tysiącem drobiazgów, służących do samodzielnego przygotowania rozmaitych broszek, naszyjników czy bransoletek; fragment trasy metra, kiedy wylania się ono z ciemnego tunelu na powierzchnię i przez moment, stojąc przy przedniej szybie całkowicie zautomatyzowanego wagonu, obserwuję panoramę miasta; czy wreszcie małe sklepiki tuż za rogiem mojego domu, gdzie kupując bagietkę, można dowiedzieć się od właściciela wszystkiego na temat swojego charakteru, poddając się nieświadomie jego dyskretnej psychoanalizie.

I wreszcie ulubione miejsce moich popo-

łudniowych spacerów: Pech David – zielone tereny sportowe, położone na wzgórzu tuż za moim budynkiem, w najwyższym punkcie Tuluzy. Każdej niedzieli wspinam się mozolnie na szczyt i mijając kompleks boisk, stadninę koni i największy w mieście szpital Rangueil, docieram do drewnianych barier, na których przysiadło już kilka osób. Zaraz za barierkami grunt się urywa, tworząc malowniczą przepaść, porośniętą na wiosnę tysiącami czerwonych maków, w dole wije się rzeka, a daleko na południe, przy dobrej przejrzystości powietrza, rozciąga się zapierający dech w piersiach widok Pirenejów. Co dwie i pół minuty przelatuje nad głową samolot, przygotowując się do lądowania na niedalekim pasie lotniska. Obok mnie paru młodych ludzi puszcza latawce, dzieci próbują dogonić psa, a jakaś para, otworzywszy butelkę czerwonego wina, wpatruje się w milczeniu w słońce, zachodzące nad resztkami zniszczonej w 2001 roku fabryki chemicznej.

Każdy z nas ma na pewno swoje własne miejsca, w których oddycha się bez skrępowania, a ich przyjazna aura powoduje, że czujemy się tam po prostu dobrze. Co sprawia, że właśnie tam, a nie gdzie indziej staramy się spędzać każdą wolną chwilę? Trudno jest zdefiniować to zjawisko. Na tym właśnie polega magia takich miejsc – przybывamy, zwabieni jakąś ulotną „pozytywną energią”, ładujemy swój psychiczny „akumulator”, a odchodząc, zostawiamy tam cząstkę siebie – dla innych.

Ja też zostawiam w Tuluzie coś od siebie: rok ciężkiej pracy, rok nowych doświadczeń, zadziwienie, zachwyt, odrobinę cynizmu, ale przede wszystkim – wiarę w to, że zawsze warto jest poznać to, co nieznanne, poszerzając przy tym swoje horyzonty, zaspokajając ciekawość świata, ucząc się wytrzymania i zaciskania zębów, otwartości i tolerancji w zderzeniu z odmienną kulturą i mentalnością, przyzwolenia na kolejne zmiany w życiu i pokory względem tego, co nieuniknione czy nieosiągalne. Kolejny raz utwierdzam się też w przekonaniu, że należy wykorzystać szansę, jaką dostało się od losu – nie wolno przepaść życia, należy przynajmniej próbować pokierować świadomie swoim losem. Ktoś zapewne już dawno rozdał za nas karty, ale to my wiemy, w co chcemy nimi grać.

Słońce już zaszło, czerwona kula chowa się za horyzontem, gdzieś siedzą jeszcze zasłuchane w siebie pary, dwóch młodych mężczyzn związa swoje latawce i gwizdząc na psa, kieruje się w stronę parkingu, a konie wracają stępa do znajdującej się nieopodal stadniny. Światła pasów startowych mrugają zachęcająco, gotowe na przyjęcie kolejnego samolotu. W powietrzu niesie się rytmiczna muzyka bębnowa, na którą nakłada się cykanie świerszczy. Tuluzę powoli układa się do snu, kończy się kolejny październikowy dzień – jeszcze jeden zwyczajny dzień pełen magii i nadziei na przyszłość.

Małdalena Makarska

Moje serdeczne podziękowania otrzymują Frédéric Naves, Esther Ramirez-Meneses, Sela Yair i Robert Zakrzewski – autorzy większości zdjęć prezentowanych razem z cyklem „Notatki z Tuluzy”, którzy zechcieli towarzyszyć mi w poznaniu Francji i Kornwalii.

ARCHEOWIADOMOŚCI

ARCHEOLOGICZNE ELDORADO
POŁUDNIOWEJ ROSJI

Początki rosyjskiej archeologii związane są nieodmiennie z takimi pojęciami, jak Krym, Kercz i Kaukaz. Tam zakotwiczyły się przecież cywilizacje antyczne – Grecy budowali swoje miasta, porty i faktorie handlowe; tam lokowali również swoje polityczne interesy Rzymianie, skutecznie manipulując lokalnymi twórcami politycznymi, takimi jak chociażby Królestwo Bosporańskie. Nieprawdopodobne bogactwo tych ośrodków było naturalnym magnesem przyciągającym różne ludy barbarzyńskie. Tak było w przypadku koczowników – „ucywilizowani” Scytowie tak barwnie opisani przez Herodota zbudowali nawet na Krymie swoją stolicę, nazwaną Neapolem Scytyjskim; a Sarmaci na różne sposoby usiłowali pogodzić pożądanie niezmiernych w ich przekonaniu skarbów z potrzebą stabilizacji i legislacji swojej obecności na stepach nadczarnomorskich. Takim to sposobem w sąsiedztwie enklaw cywilizacji o genezie śródziemnomorskiej wyrastały wielkie cmentarzyska kurhanowe, skrywające nieprzebrane ilości arcydzieł sztuki złotniczej i wyrobów rzemieślniczych z warsztatów działających w miastach.

Potem przyszli Goci i zaczęli umiejętnie czerpać z dorobku doświadczeń technicznych i cywilizacyjnych antycznych ośrodków, poznając najbardziej skomplikowane technologie jak chociażby tą najpilniej strzeżoną – produkcję szkła. Szybko zaczęli naśladować sposób życia Greków i Rzymian, wznosząc kamienne osiedla. Stawali się jednym z najważniejszych partnerów politycznych w tej strefie antycznego świata. U schyłku starożytności ich obecność nad Morzem Czarnym tak mocno spłotła się z interesami politycznymi Bizancjum, że opłacało się zafundować im kosztowne „podarki” w postaci drążonych w skale grzbietów krymskich gór twierdz. Cesarz Justynian dobrze wiedział, że to znakomita, długotrwała inwestycja.

W międzyczasie przewalili się Herulowie, pustoszyli miasta tajemniczy Boranowie a dramatu dopełnili Hunowie, których nie potrafił powstrzymać ostatni król Gotów Hermanaryk, który być może w związku z tym niepowodzeniem w 375 roku popełnił samobójstwo lub został skrycie zamordowany. Po tych wydarzeniach związek Gotów rozpadł się na dwa ugrupowania – kolaborujących z Hunami Ostrogotów i Wizygotów, spośród których najaktywniejsi Terwingowie i Tajfallowie wszelkimi sposobami starali się opanować Balkany. Pozostały też skryte w ziemi skarby: kapiące złotem mogiły, pełne dzieł sztuki grobowce, zdumiewające wysokim poziomem życia osiedla.

Do skarbów tych już w XVIII w. zaczęli się dobierać szukający złota rabusie i żądni wiedzy intelektualni rosyjscy. Już pierwsze odkrycia rozbudziły gorącą falę zainteresowań strefą nadczarnomorską i Kaukazem. Zaczęto teraz systematycznie odsłaniać ruiny antycznych miast i otwierać starożytne mogiły. Efekty tych poszukiwań rozpały wyobraźnię już nie tylko w Rosji, ale w całej Europie. Muzea Anglii, Francji, Austrii i Niemiec zabiegały o kolekcje zabytków znad Morza Czarnego. Modne stały się pełne egzotyki i przygód podróże w poszukiwaniu starożytności. Zaczął kwitnąć rynek antykwaryczny. Od drugiej połowy XIX w. niezwykle aktywni na tym polu stali się Niemcy. Królewskie Muzeum Starożytności z Berlina kupowało całe, starannie dobrane kolekcje. W jego ślady poszło Muzeum z Wrocławia. W początku XX w. Max Ebert, archeolog z Berlina, przeprowadził nawet systematyczne badania w rejonie Chersonesu, rozkopując cmentarzysko kurhanowe z Marycyna i cmentarz gocko-sarmacki w Nikolajewce. To pierwsze znakomicie udokumentowane badania tego typu w południowej Rosji.

To zdumiewające, ale znakomita część tych skarbów, przede

wszystkim ich dokumentacji, przetrwała obie wojny. Zaledwie część z nich została w jakiś sposób opublikowana. Bariera języka rosyjskiego dla archeologów niemieckich była zbyt wysoka. Dorobek ponad stuletniej działalności ulegał powolnemu zapomnieniu.

Nie tak dawno za sprawą archeologów z Instytutu Archeologii UMCS fragmenty takiej niemieckiej kolekcji „odkryto” w Muzeum Archeologicznym we Wrocławiu. Projekt jej opracowania znalazł uznanie KBN, ocenę „bardzo dobrą” jego realizacji i dokument w postaci pierwszego tomu publikacji (*Sarmaci i Germanie*, Lublin 2004, Wydawnictwo UMCS). To było podstawą dla wygrania wyścigu o dostęp do podobnych zbiorów innych Muzeów, przede wszystkim niemieckich. W jego wyniku we wrześniu zawarto porozumienie o wyłączności dostępu lubelskich archeologów do największej kolekcji Narodowego Muzeum Archeologicznego z Berlina. Podpisana zostanie też pierwsza w dziejach dwóchsetletniej historii tej placówki oficjalna umowa o współpracy z instytucją polską. Będzie nią Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Na jej mocy nasi archeolodzy opracują naukowo zabytki i archiwalia do-

tyczące Krymu, Kerczu i Kaukazu, a strona niemiecka opublikuje je w serii swoich wydawnictw. Korzystając z doświadczeń Instytutu Archeologii UMCS powstanie wspólnymi siłami wystawa o „Polskiej i niemieckiej aktywności archeologicznej w okresie do wybuchu I wojny światowej w południowej Rosji”, która ma być pokazana najpierw w Berlinie, później w Lublinie, a towarzyszyć ma jej „dwuszpaltowy” polsko-niemiecki katalog. Instytucje wymienią również swoje publikacje. Lubelskim specjalistom z zakresu krzemieniarstwa zostanie udostępniona tzw. Kolekcja Erazma Majewskiego, przekazana Królewskiemu Muzeum w Berlinie na przełomie XIX i XX w. Lubelscy prahistorycy uzyskają też dostęp do całego zbioru archiwaliów, niezwykle ważnych chociażby z punktu widzenia realizowanej właśnie monografii o najdawniejszych dziejach ziemi złotowskiej.

To aktualnie największy sukces archeologii spod znaku UMCS i kolejny dowód wielkiego uznania dla realizowanych tutaj projektów badawczych.

Andrzej Kokowski

„Dla mojego
Uniwersytetu”

W trakcie mojego ostatniego pobytu w Niemczech spotkałem się z **Dieterem Rheinländerem**, którego w marcu br. uhonorowano wraz z jego Małżonką Helgą Medalem Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Chciał mi nie tylko zademonstrować miejsce w salonie, w którym wiszą oprawione medale i dyplomy oraz wycinki z prasy niemieckiej, ale poprosić o pośrednictwo w przekazaniu Instytutowi Geografii UMCS skromnego upominku. Jest nim występujący wyłącznie na terenie Niemiec kamień o dźwięcznej nazwie Haüyn (formuła: $(\text{NaCa})_{8-4}[(\text{SO}_4)_{2-1}(\text{AlSi})_4]_6$), noszący też nazwę „niemieckiego szmaragdu”. Moż-

na go znaleźć w relikwach krateru wulkanicznego Niedermendig koło Eifel. Ma głęboko granatową barwę oraz znakomitą przezroczystość. Szlifuje go się szlifem amsterdamskim, tak jak diamenty. Oprawiony w białe złoto lub w platynę należy do najdroższych kamieni sprzedawanych na rynkach jubilerskich. Z myślą o zbiorach geologicznych Instytut otrzymał egzemplarz oszlifowany, fragmenty naturalne i kamień tkwiący w skale. „Chcę chociaż tak pokazać moją nieustającą wdzięczność dla mojego Uniwersytetu” – tymi słowami żegnał mnie Pan Rheinländer.

Andrzej Kokowski

ŻYCIE STUDENCKIE

Kulturoznawcy w powiecie janowskim

Kulturoznawstwo jest jednym z najnowszych kierunków studiów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Fakultet ten proponuje naukę w systemie dwu-

tejszych nosicieli kultury ludowej. Obozy takie mają już swoją tradycję w UMCS – były one wielokrotnie organizowane między innymi przez studentów filologii polskiej

stopniowym (licencjat i magisterium) na różnorodnych specjalizacjach i specjalnościach. Studenci, którzy zainteresowani są kulturą tradycyjną, mają możliwość wyboru specjalizacji folklorystyka na pierwszym stopniu oraz jej kontynuację na drugim stopniu – specjalność folklorystyka i etnologia. Odbywają się dla nich zajęcia teoretyczne między innymi z gatunków folkloru, pisarstwa ludowego, gwar ludowych czy poetyki tekstów folkloru, ale duży nacisk kładziony jest także na możliwość zdobycia praktycznych umiejętności, przede wszystkim pracy w terenie – prowadzenia badań wśród mieszkańców wsi i opracowywania zebranych materiałów.

Sprawdzoną formą tego typu badań są obozy terenowe, które dają możliwość kilkudniowego przebywania w wybranych miejscowościach i bliższego poznania tam-

si filologii ukraińskiej. Od niedawna dołączyły do nich także wyjazdy studentów kulturoznawstwa. W programie studiów tego kierunku zaplanowane są dwa kilkudniowe obozy – po drugim roku pierwszego stopnia oraz po pierwszym roku drugiego stopnia.

W dniach 15–21 lipca tego roku kilkunastoosobowa grupa najstarszego rocznika studentów kulturoznawstwa (pierwszy rok drugiego stopnia) wyjechała na swój drugi obóz terenowy – do Janowa Lubelskiego. Obóz został zorganizowany w Zakładzie Kulturoznawstwa UMCS pod kierunkiem prof. Jana Adamowskiego, natomiast opiekunami naukowymi w terenie były mgr Mariola Tymochowicz oraz mgr Marta Wójcicka. Wyjazd zrealizowano dzięki pomocy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim, a także Mu-

zeum Regionalnego w Janowie Lubelskim. Z ostatnią z wymienionych placówek kontynuowana jest współpraca naukowa nawiązana już dwa lata temu, podczas pierwszego obozu terenowego lubelskiego kulturoznawstwa w powiecie janowskim.

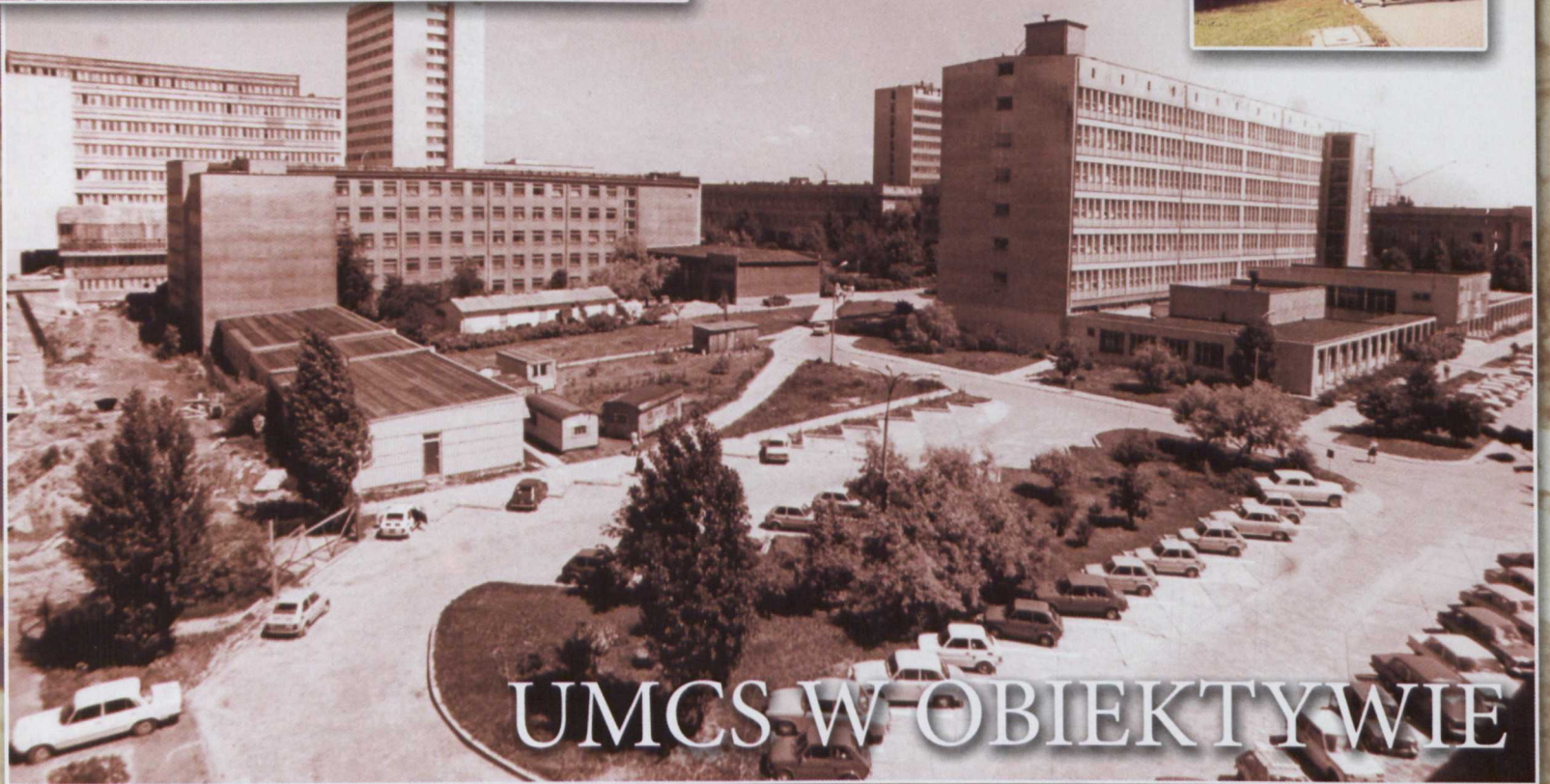
Wybór miejsca nie był przypadkowy – ziemia janowska, położona w południowo-zachodniej części Lubelszczyzny, pod względem tradycyjnej kultury ludowej jest niezwykle ciekawym regionem. W janowskich wsiach występują tradycyjne rzemiosła ludowe, takie jak rymarstwo, plecionkarstwo, kowalstwo czy garncarstwo. Działa tam wiele tradycyjnych zespołów, jak kapela „Dudków”, zespół ludowy ze Zdziłowic czy kapela „Mateusza” z Kocudzy.

Spotkania z twórcami ludowymi były niezwykle interesującą częścią wyprawy do powiatu janowskiego. Mieszkająca w Stożyszynie plecionkarka ludowa Stefania Suchora opowiedziała i pokazała, w jaki sposób wyrabia koszyki, kapelusze, buty czy tace z rogożyny. Chętni mogli próbować sił w plecionkarstwie. Natomiast w Łążku Garncarskim swoje umiejętności zaprezentował garncarz ludowy Adam Żelazko. W miejscowości tej tradycje garncarstwa zostały zapoczątkowane w XVIII wieku i przetrwały do dzisiejszych czasów przekazywane z pokolenia na pokolenie. Łążkowscy garncarze do wyrobu ceramiki używali gliny czerwonej i siwej wydobywanej na polach lub w rzece Bukowej. Po uprzednim przygotowaniu glinę ugniatano, aby później na kole toczyć z jej bryły naczynie. W tym fachu wprawni garncarze potrafili utworzyć dowolną formę bez mierzenia, uczniowie natomiast używali miar. Po wyschnięciu polewano wyroby szklivem

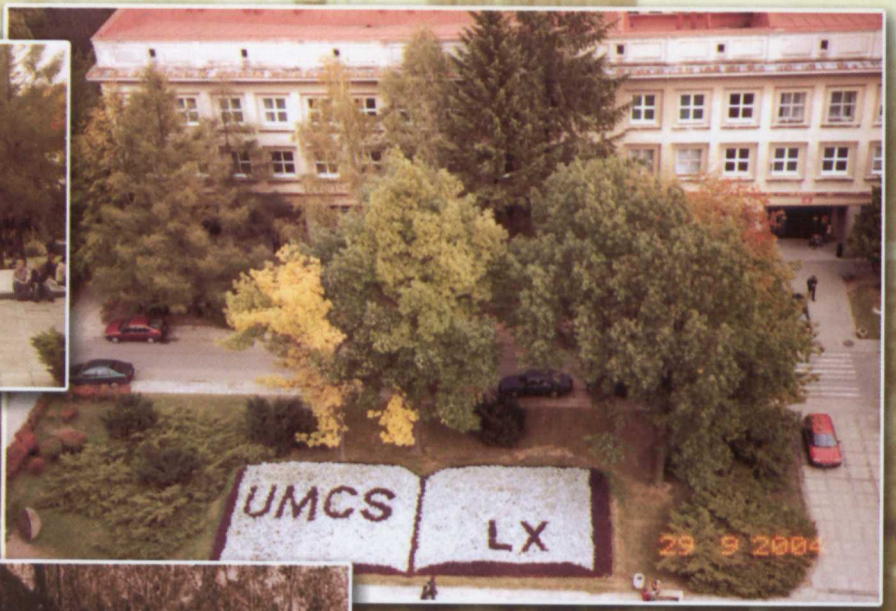
ołowiowym, czyli glazurovano na kolory – czerwony, biały, zielony. Łążkowska ornamentyka naczyń zawiera motywy roślinne, zoomorficzne (na przykład kogucika) i geometryczne. Ostatni etap to wielogodzinne wypalanie naczyń w piecu. Z Łążka Garncarskiego pochodzą wyroby użytkowe i ozdobne, takie jak dzbany, donice, garnki, dwojaki, talerze. Przez znawców sztuki ludowej zaliczane były do najpiękniejszej ceramiki malowanej w Polsce. Dziś miejscowość ta okres świetności garncarskiej ma już niestety za sobą. Obecnie, oprócz nadal regularnego wypalania naczyń, prowadzi także działalność edukacyjną – można tam przejść kurs tradycyjnego garncarstwa.

Głównym celem badawczej wyprawy studentów kulturoznawstwa w okolice Janowa Lubelskiego było doskonalenie umiejętności prowadzenia badań w terenie i przygotowanie zarejestrowanych materiałów do późniejszego opracowania. Wielokrotnie spotkano się z (zwłaszcza najstarszymi) mieszkańcami powiatu janowskiego – między innymi wsi Branew, Kiszki, Momoty, Godziszów, Zdziłowice, Ujście, Krzemień, Dzwola, Chrzanów. Podczas wywiadów terenowych dokumentowano kulturę duchową i materialną regionu na taśmach magnetofonowych. Podstawą rozmów z informatorami były przygotowane w Zakładzie Kulturoznawstwa UMCS kwestionariusze dotyczące obrzędów rodzinnych (np. narodzinowych, weselnych, pogrzebowych), obrzędów dorocznych (np. żniwnych), a także demonologii. Zebrane materiały znajdują się w archiwum Zakładu Kulturoznawstwa UMCS; część z nich została już przez studentów przetranskrybowana – oddana pismem półfonicznym. Materiały te będą służyły studentom, a także innym osobom zainteresowanym jako pomoc naukowa w przygotowywaniu prac zaliczeniowych, licencjackich, magisterskich.

Agnieszka Kościuk

UMCS W OBIEKTYWIE

UMCS W OBIEKTYWIE